

PIONEERI- LIIKUMISE PROBLEEME

63460

A-26930

PIONEERI-
LIIKUMISE
PROBLEEME

KIRJASTUS «EESTI RAAMAT» · TALLINN 1965

3 KNP

P 52

Originaali tiitel:

ПРОБЛЕМЫ ПИОНЕРСКОГО ДВИЖЕНИЯ
С ВСЕСОЮЗНОЙ НАУЧНО-МЕТОДИЧЕСКОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ

Издательство ЦК ВЛКСМ «Молодая Гвардия»
1963

Tõlkinud H. Roots

Kunstiliselt kujundanud M. Kernumees

2

5.—8. veebruarini 1963. aastal toimus Moskvas Pioneeride Palees Lenini mägedel üleliiduline teaduslik-metoodiline konverents pioneeriliikumise probleemide kohta. Konverentsi deviisiks oli: «...Lasteorganisatsioon — see on parim tee kommunaaride kasvatamiseks» (V. I. Lenin).

Konverentsile kogunesid pioneerijuhid, pedagoogid, pioneeri-, komsomoli- ja parteiorganisatsioonide, ministeeriumide ja ametkondade esindajad, ettevõtete juhid, kirjandus- ja kunstitegelased, töökangelased. Konverentsi 1200 delegaadi hulgas olid meie maa kõigi liiduvabariikide esindajad. Konverentsi tööst võtsid osa Bulgaaria, Ungari, Saksa Demokraatliku Vabariigi, Vietnami Demokraatliku Vabariigi, Kuuba, Mongoolia Rahvavabariigi, Poola ja Tšehhoslovakkia pioneeritöötajate delegatsioonid, samuti Birma, Ginea, Mali ja Soome lasteorganisatsioonide esindajad.

Konverentsi avas ÜLKNÜ Keskkomitee esimene sekretär S. Pavlov. Ta märkis, et üleliiduline teaduslik-metoodiline konverents pioneeriliikumise probleemide kohta on suureks sündmuseks kooli ja pioneeriorganisatsiooni elus. Ta varustab pioneerijuhtide, pedagoogide ja üldsuse suurt armeed paremate pioneerikollektiivide töö eesrindlike kogemustega. Seltsimees Pavlov tervitas südamlikult välismaiseid külalisi ja avaldas veendumust, et välismaiste laste- ja noorteorganisatsioonide esindajate kohalviibimine tugevdab veelgi nende sidemeid üleliidulise pioneeriorganisatsiooniga, võimaldab vahetada lastega tehtava töö kogemusi.

Konverentsi tribüünilt kinnitas ÜLKNÜ Keskkomitee esimene sekretär Kommunistlikule Parteile, et nõukogude noorsugu õigustab partei lootusi, et koos kogu nõukogude rahvaga annab ta kogu jõu kommunismi ehitamiseks, sirguva sugupõlve kasvatamiseks.

Plenaaristungil kuulati nelja ettekannet: 1) «Pioneerorganisatsioon tööst kommunismi ehitamise praegusel etapil» — ÜLKNÜ Keskkomitee ettekanne; 2) «Kool ja pioneerorganisatsioon» — Vene NFSV Haridusministeeriumi ettekanne; 3) «Pedagoogika-teadus ja pioneeriliikumise probleemid» — Vene NFSV Pedagoogika Akadeemia ettekanne; 4) «Nõukogude üldsus, perekond ja pioneerorganisatsioon» — Ukraina Pedagoogika Ühingu ettekanne.

Konverentsil töötas 11 sektsiooni, kus käsitleti kommunistliku töössesuhtumise kasvatamist pioneerorganisatsioonis, kommunistlike veendumuste ja kommunismiehitaja kõrgete moraaliomaduste kasvatamist pioneerides, pioneerorganisatsiooni osa teadmiste vastu armastuse ja õppimisse vastutustundliku suhtumise kasvatamisel, füüsilist kasvatust pioneerorganisatsioonis, pioneerorganisatsiooni tegevuse printsiipe praegustes tingimustes, esteetilist kasvatust pioneerorganisatsioonis, pioneerirühma, pioneerimaleva ja oktoobrilaste tähtede töö süsteemi, pioneerorganisatsiooni juhtimist ja selle täiustamise teid, matkaalast tööd pioneerorganisatsioonis, nõukogude üldsuse, perekonna ja pioneerorganisatsiooni suhteid.

Sektsioonides toimus pioneerorganisatsiooni töö mitmesuguste probleemide üle huvitav ja loov diskussioon. Ettekannete ja sõnavõttudega esines üle 300 inimese. Sektsioonides olid arutusel pioneerorganisatsiooni uute dokumentide projektid, töötati välja konkreetsed soovitusel pioneerides kommunistliku töössesuhtumise, kommunistlike veendumuste ja kommunismiehitaja kõrgete moraaliomaduste kasvatamiseks, rühma ja maleva töö süsteemi ning teiste tähtsate pioneeritöö küsimuste kohta.

Konverentsi delegaadid tutvusid Moskva koolide ja internaatkoolide pioneerimalevate ning pioneeride majade töökogemustega, näitusega «40 aastat pioneerorganisatsiooni», meetodilise ja ilukirjandusega. Delefaatidel viibisid külas silmapaistvad teadlased, kirjandus- ja kunstitegelased, esimene lendur-kosmonaut Nõukogude Liidu kangelane Juri Gagarin.

Lõpp-plenaaristungil esinesid kokkuvõtetega sektsioonide tööst pedagoogikadoktor F. Koroljov, V. I. Lenini nim. Üleliidulise Pioneerorganisatsiooni Kesknõukogu liige E. Sokolova, V. I. Lenini nim. Üleliidulise Pioneerorganisatsiooni Kesknõukogu aseesimees S. Zaitseva. Konverentsist osavõtjaille kõnelesid kirjanik N. Bogdanov, helilooja D. Kabalevski ja piirivalvevägede Poliitvalitsuse ülem G. Zabolotnoi.

Üleliidulisest pioneeritöölalasest teaduslik-metoodilisest konverentsist kokkuvõtet tehes ütles ÜLKNÜ Keskkomitee esimene sekretär sm. Pavlov, et konverents sümboliseeris komsomoli, kooli ja

pedagoogikateaduse ühtsust sirguva sugupõlve kasvatamise ja pioneeriorganisatsiooni töö edasise tõhustamise suurte ja tähtsate ülesannete lahendamisel. Kõige suuremat edu saavutasime me seal, kus õnnestus kooli, pedagoogikateaduse ja komsomoli jõupingutusi loovalt ja orgaaniliselt ühendada.

Meie nõukogude ühiskond, ütles sm. Pavlov, on tugev oma kollektiivsuse poolest. Sellepärast on igas pioneeris ja õpilases tarvis kasvatada vastutustunnet ühiskonna asjade eest, niisamuti nagu meie ühiskond peab tundma vastutust iga pioneeri ja õpilase käitumise ja tegude eest.

Sm. Pavlov peatus pioneeriorganisatsioonide isetegevuse ja iseisvuse küsimusel. Ta rääkis sellest, et otsustavamalt on tarvis kasutada selliseid töövorme, milles maksimaalselt ilmneks iga pioneeri dünaamiline, leidlik ja asjalik osavõtt rühma ning maleva elust. Ta tegi kokkuvõtte noorte pioneeride seaduste, pioneeristmete, pioneeriorganisatsiooni ja pioneerijuhi määruse projektide konverentsil toimunud arutelust, viitas vajadusele täielikumalt kasutada neid tohutuid võimalusi ja vahendeid, mida Nõukogude riik on andnud koolile ja pioneeriorganisatsioonile. Sm. Pavlov tänas palavalt välismaiseid külalisi aktiivse osavõtu eest konverentsi tööst, huvitavate sõnavõttude ja ettekannete eest.

Käesolevas kogumikus on toodud metoodilise konverentsi kolm ettekannet ja sektsioonide soovitused pioneeritöö mitmesuguste küsimuste kohta.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher.

PIONEERIORGANISATSIOONI TÖÖST KOMMUNISMI EHITAMISE PRAEGUSEL ETAPIL

L. BALJASNAJA,

ÜLKNÜ Keskkomitee sekretär,
V. I. Lenini nim. Üleliidulise
Pioneerorganisatsiooni
Kesknõukogu esimees

NLKP

XXII kongressil vastuvõetud kommunistliku ühiskonna ehitamise programm avas meie rahva ees edasiliikumise suurepärased perspektiivid, püstitas

innustava eesmärgi, mille nimel elavad ja töötavad praegu kõik nõukogude inimesed.

Partei programmis on igakülgselt põhjendatud ja määratletud kommunismi materiaalse tehnilise baasi loomise, kommunistlike ühiskondlike suhete kujundamise, uue inimese — võitleja ja looja kasvatamise ülesanded ja teed.

Need, kes täna kannavad pioneerirätikut, hakkavad koos vanema sugupõlvega kommunismi ehitama ja kommunismi ajal elama. Nad astuvad uude ühiskonda oma vaimse ja füüsilise jõu täieliku õitsengu ajal. Vanem põlvkond annab neile kõik, mis on loodud miljonite tööga.

Kommunistlik Partei on Nõukogude riigi kõikidel arenemisjärgudel suure armastusega hoolitsenud noore põlvkonna kasvatamise eest. Nähes ette noorte pioneeride organisatsiooni suurt mõju lastele, löid partei ja Nõukogude valitsus pioneeriliikumise tugevdamiseks ja are-

nemiseks kõik tingimused. Partei otsustes on läbi töötatud laste kommunistliku liikumise põhilised teoreetilised probleemid, kindlaks määratud selle peamised ülesanded, lastega tehtava töö vormid ja meetodid. Partei Keskkomitee on korduvalt rõhutanud, et ideeline juhtimine partei poolt peab kindlustama, et pioneeriliikumine täidaks oma põhilise ülesande: oleks kommunistliku kasvatuses kooliks. Keskkomitee viitas laste poliitilise organisatsiooni iseseisvale iseloomule ja selle tihedate sidemete vajadusele rahva eluga.

Üleliidulise pioneerorganisatsiooni kogu 40-aastane tee on eredaks kinnituseks leninlikule mõttele selle kohta, et «lasteorganisatsioon — see on parim tee kommunaaride kasvatamiseks». Olles kommunistliku kasvatusesüsteemi lahutamatuks osaks, on pioneerorganisatsiooni käsutuses noore kommunismiehitajate põlvkonna kasvatamiseks vahendite, vormide ja meetodite tohtu arsenal. Selleks on partei ja komsomoli lahutamatud sidemed, pioneerorganisatsiooni traditsioonid, noorte pioneeride seadused — noorte leninlaste omalaadne moraalikoodeks, rituaalid ja sümboolika, kodumaa heaks kordasaadetud tegude romantika ja paatos, organisatsiooniline struktuur ja palju muud. Pioneerorganisatsiooni käsutuses on rikkalik materiaalne baas. Meie maal töötab üle 4 tuhande pioneeride palee ja maja, noorte tehnikute, naturalistide ja turistide jaama, ligi 2 tuhat spordikooli, 4300 lastesektorit klubides ja kultuurimajades, laste raudteed ja laevastikud. Igal aastal puhkab pioneerilaagrites miljoneid nõukogude lapsi. Aasta-aastalt laieneb ja muutub kaunimaks üleliiduline pioneerilaager «Artek», kus juba 1963. aastal puhkab ligikaudu 10 tuhat last.

Pioneeridele antakse välja 24 pioneerijalehte ja 34 lasteajakirja üldise ühekordse tiraažiga üle 14,5 miljoni eksemplari. Noortele leninlastele korraldatakse raadio- ja televisioonisaateid, trükitakse miljoneid raamatuid, lastakse välja filme.

«Sirguva põlvkonna ühiskondlikul kasvatamisel,» öeldakse NLKP programmis, «tõuseb kooli tähtsus. Kool peab sisendama lastele armastust töö ning teadmiste vastu, kujundama noort põlvkonda kommunistliku teadlikkuse ja kõlbluse vaimus. Kõiges selles kuulub kõrge, austav ja vastutusrikas osa kooliõpetajale ning samuti komsomolija pioneerorganisatsioonidele.»

Nendes tingimustes on nõutav pioneeriorganisatsiooni kui kogu ühiskondliku kasvatusesüsteemi ühe tähtsama lüli tegevuse tõstmine omadustelt uuele, veelgi kõrgemale tasemele.

Partei, Nõukogude riigi ja leninliku komsomoli hoolitus kõigi tingimuste loomise eest laste kommunistliku organisatsiooni viljakaks tööks nõuab meilt, noorte pioneeride kasvatajailt, kõigi võimaluste oskuslikku ja täielikku ärakasutamist selleks, et aidata parteil ja komsomolil täita ajaloolist ülesannet — kasvatada uut inimest.

Pioneeriorganisatsiooni rikkalikke kasvatuslikke reserve kasutada tähendab eelkõige iga pioneerikollektiivi elus järgida ja võimalikult täielikult rakendada pioneeriorganisatsiooni tegevuse põhilisi printsiipe, milleks on:

- side eluga, kommunistliku ülesehitustööga;
- kommunistlik ideelisus ja sihiteadlikkus;
- kolme põlvkonna — kommunistide, kommunistlike noorte ja pioneeride sidemed;
- pioneeride isetegevus koos selle oskusliku ja taktitundelise juhtimisega täiskasvanute poolt;
- kollektivism;
- pioneeriea ja laste individuaalsete eripärasuste arvestamine;
- pioneerikollektiivide töö vabatahtlikkus;
- pioneerikollektiivide töö järjekindlus ja süstemaatilisus;
- pioneeriorganisatsiooni tegevuse pidevus, katkematus;
- pioneerikollektiivide kogu töö eredus, romantilisus ja huvitavus.

Pioneeriorganisatsiooni tegevuse 40-aastasi kogemusi on tarvis sügavalt analüüsida, määrata ära konkreetseid teed, mis lubavad võimalikult efektiivselt lahendada partei programmis püstitatud ülesandeid. Me vaatame teaduslik-metoodilisele konverentsile kui tähtsale momendile praeguse etapi pioneeriliikumise teooria ja praktika tungivate probleemide läbitöötamisel.

Konverentsil kuulatakse nelja põhilist ettekannet. Paljud isid probleeme arutatakse sektsioonides.

Sellepärast ei seadnud ÜLKNÜ Keskkomitee endale ülesannet vaadelda kõiki pioneeriliikumise arendamisega seotud küsimusi. Me tahame tähelepanu juhtida kolmele peamisele probleemile:

vatamisel esineb palju formalismi, paraadlikkust, teeseldust, teooria ja praktika, sõnade ja tegude mittevastavust.

Pioneeriliikumise teatud etapil, eriti sõjajärgsetel aastatel, avaldas koolide ja pioneerorganisatsiooni tegevusele kahjulikku mõju Stalini isiku kultus ja selle tekitatud olulised puudused ideoloogilises elus. Nendel aastatel vajasid teenimatult unustusehõlma pioneerorganisatsiooni paljud võitlus- ja töötraditsioonid. Organisatsiooni tegevus suruti kooli seinte vahele, katkes pioneerimalevate side tootmiskollektiividega. Just sel ajal puhkesid täies ulatuses õitsele dogmatism ja formalism, levisid ainekoondused — omalaadsed täiendavad õppetunnid, unarusse jäi mõjus kasvatusmeetod — võitlusmeetod. Pioneerorganisatsioon kaotas oma näo kui laste iseseisev organisatsioon. Pioneerikollektiivide igapäevane ja mitmekülgne tegevus asendus kiidukõnede ja paraadlike koondustega kunstlike lõkete ääres, «matkadega» mööda kaarti. Enamikke koondusi nii ka nimetati: «Aitäh seltsimees Stalinile meie õnneliku lapsepõlve eest», «Stalin on meie võitluskuulsus» jne.

Sel perioodil võtsid ÜLKNÜ Keskkomitee ja Haridusministeerium vastu mitmed ebaõiged otsused, mis, tunnistases pioneerorganisatsiooni tegevuse kooli õppetöö lahutamatuks osaks, tegelikult andsid pioneerimaleva juhtimise üle ainuüksi õpetajale ja direktorile. See mõjus eitavalt pioneeride endi initsiatiivi ja isetegevuse arenemisele, kahandas komsomoliorganisatsiooni vastutust töö eest pioneeridega.

Kuid ka sel perioodil jätkasid paljud komsomolitöötajad, õpetajad ja pioneerijuhid, kasutades oskuslikult pioneerorganisatsiooni tohutuid võimalusi laste kasvatamiseks ning töötades vastu formalismile ja administreerimisele töös pioneeridega, pioneerorganisatsiooni paremate traditsioonide edasiarendamist.

Palju on tehtud selleks, et möödunud aastate vigu parandada. Kuid paljud vead kestavad üksikute pioneerimalevate töös seniajani. Nendeks on eelkõige eluga orgaanilise seose ja poliitilise sihiteadlikkuse puudumine, üritused ürituste pärast, protsendimaania, mitte kellelegi vajalikud koondused ja koosolekud, kus loetakse kõned paberilt maha, üksluisus ja igavus pioneerielus, osa pioneeride passiivsus ja inertsus. Nendest mineviku vigade jäänustest tuleb igaveseks lahti saada.

Pioneeride ja kõigi pioneeritöötajate suure entusiasmi kutsusid esile pioneerorganisatsiooni 40. aastapäevaks ettevalmistumine ja selle tähistamine, mis kujunes tõeliselt üldrahvalikuks pidupäevaks.

Erakordse tähtsuse ja hoo andis sellele pidupäevale partei, tema Keskkomitee ja NLKP Keskkomitee Presiidiumi poolt pioneeridele osutatud suur tähelepanu. Pioneerorganisatsiooni on viljaka töö eest laste kommunistliku kasvatusel alal autasustatud kodumaa kõrgeima autasuga — Lenini ordeniga. Pidulikul koosolekul ja pioneeride paraadil Punasel väljakul viibisid NLKP Keskkomitee Presiidiumi ja Nõukogude valitsuse liikmed. Kongresside Palees, kus toimusid partei XXII kongress ja ÜLKNÜ XIV kongress, kõlasid partei ja rahva targad õpetussõnad noorte leninlaste kõigile järgnevatele põlvkondadele: kasvage kommunistideks-leninlasteks, töötage leninlikult, õppige leninlikult, armastage meie Nõukogude kodumaad nii, nagu seda armastas meie kallis Iljitš. See partei õpetus peab saama pioneerorganisatsiooni kogu kasvatustöö aluseks. Iga pioneer peab tunnetama seda sügavat mõtet, mis on kätketud nõudes kasvada kommunistiks-leninlaseks. Pioneerorganisatsiooni astudes töötavad nõukogude lapsed palavalt armastada oma kodumaad, elada, õppida ja võidelda nii, nagu õpetas suur Lenin, nagu õpetab Kommunistlik Partei. Ülesanne seisneb selles, et aidata kõigil pioneeridel tundma õppida, kuidas elas ja võitles inimeste õnne eest V. I. Lenin.

V. I. Lenini 90. sünni-aastapäeva eel, kaksaastaku «Pioneeridelt kodumaale» ajal ja pioneerirühmade võistluses VSDTP II kongressi 60. aastapäeva auks on suuresti paranenud töö pioneeride kasvatamisel Lenini elu ja tegevuse eeskujud kaudu. Lapsed rajavad Lenini saale ja muuseume, õpivad tundma paiku, kus Lenin on viibinud, ja seda, kuidas nõukogude rahvas viib ellu Lenini õpetusi. «Artekis» toimunud noorte pioneeride üleliidulise kokkutuleku delegaadid tutvusid tähelepanelikult seal eksponeeritud Lenini muuseumi loomislooga ja töö süsteemiga Altai krai kauges Lebjazi külas. Muuseumi loomine koolis ei olnud seal omaette eesmärgiks. Iga uue dokumendi ja eksponaadi, kirja ja kohtumise taga on varjul pioneerimaleva sügav kasvatustöö. Selliseid näiteid on küllalt.

Kuid samal ajal ei saa meid mitte jätta erutamata fakt, et mitmetes koolides toimub see töö formaalselt. Näitus

pandi välja, muuseum loodi, kuid kasvatustööd seejuures ei toimu.

Üksikutes pioneerimalevates seisnes Lenini muuseumi loomine ainult valmis materjalide ja illustratsioonide valimises, ilma et lapsed oleksid sellestki osa võtnud.

Paljud pioneerorganisatsiooni oblasti- ja rajooninõukogud raporteerisid paraadlikult: on avatud niimitu muuseumi, korraldatud niimitu ekskursiooni, valmistatud niimitu eksponaati, ühtki sõna aga ei räägitud sellest, misugust mõju avaldasid kõik need arvurohked abinõud laste kasvatamisele. Lenini 90. sünni-aastapäeva auks korraldatud võistluse tulemuste põhjal kanti pioneerorganisatsiooni auraamatusse Stavropoli krai Zelentsugi staaniitsa 2. kooli pioneerimalev. Sellest on möödunud kaks aastat. Ja kõik on selle unustanud. Koolis ei ole pioneerituba ega Lenini nurka. Koduloomuuseum on muutunud laste tööde tolmunud laoks. Kasvatustöö on malevas laokil. Koolis on palju mitteedasijõudjaid.

Kasvatamine V. I. Lenini elu ja tegevuse eeskujul — see ei ole järjekordne kampaania, see on iga pioneerikollektiivi tegevuse seadus.

Kommunistlik Partei teeb kolossaalset tööd leninlike normide taastamiseks nõukogude ühiskonna kõigil elualadel. Meie organisatsiooni on autasustatud Lenini ordeniga, 1964. aastal täitub 40 aastat päevast, mil komsomoli- ja pioneerorganisatsioonile anti Vladimir Iljitš Lenini nimi. See nõuab töö edasist aktiveerimist pioneeride kasvatamiseks Kommunistliku Partei, nõukogude rahva ja komsomoli kuulsusrikaste leninlike traditsioonide najal. Seejuures on peamine kasvatada lastes patriotismi- ja kohusetunnet, kolme põlvkonna lahutamatu sidemete selget mõistmist, uhkustunnet pioneeri kõrge nimetuse üle.

Erakordselt tähtis on kasvatada lapsi tänase päeva kangelaslikkusega seotud mineviku traditsioonide najal, kommunistide, kommunistlike noorte, töökangelaste ja eesrindlike kollektiivide elu ja töö paremate eeskujude kaudu näidata, mis tähendab leninlikult, kommunistlikult elada ja töötada.

Suurt mõju ideelise veendumuse kujunemisele avaldavad inimesed, kes oma tööga viivad ellu partei otsuseid, oma kätega ehitavad kommunismi. Meie maal tuntakse hästi silmapaistvat põllutöölisi, kahekordset sotsialistliku töö kangelast Jevgenia Aleksejevna Dolinjukki. Kõrgete

saakide meister organiseeris oma külas rahvaakadeemia, kus teevad töökooli läbi ka õpilased. Jevgenia Aleksejevna õpetab lastele mitte ainult agrotehnikat, vaid ka aktiivset, loovat ellusuhtumist, oskust mõelda rahvale ja riigile.

Sotsialistliku töö kangelased N. Zaglada ja L. Leonova on kõrge kodaniku- ja kohusetunde tõeliseks näiteks, järgimist väärivaks eeskujuks. Meie püha kohus on kasvatada noortes lapseest peale oskust pidada kalliks head nime ja pioneeriau.

Kuid väga sageli piirduakse malevate ja rühmade elus tööliste, kolhoosnikute ja kommunistliku töö brigaadidega tõelise sõpruse loomise asemel ainult kiiruga organiseeritud kohtumiste ja piduõhtutega, mis kellelegi midagi ei anna.

On tarvis saavutada, et igal rühmal oleks hea kasvataja, et iga rühm sõbrustaks, mitte aga ei mängiks sõprust tootmiskollektiividega, õpiks neilt kommunismiehitaja moraalikoodeksi printsiipe järgima.

Mõiste «kommunism» on saanud lähedaseks nõukogude rahvale ja miljonitele inimestele välismaal. Ning on loomulik, et pioneeridel tekib hulk küsimusi kommunismi ja kommunistliku ühiskonna inimeste kohta, selle kohta, mida nemad, meie maa kõige nooremad kodanikud, saavad teha kommunismi heaks.

Väga õigesti talitavad Leningradi, Moskva, Gorki ja paljude teiste oblastite pioneeri- ja komsomolitöötajad, kui nad propageerivad kommunismi ideid tihedas seoses töölistekollektiivide eluga. Nad loovad klubisid «Meie hakkame elama kommunismi ajal», korraldavad vaidlusi ja pressikonverentse teadlaste, tööliste, kolhoosnikute ja kirjanike osavõtul, kinolektooriume, küsimuste ja vastuste õhtuid, pioneerifoorume kommunismi teemadel. Kuid peamine on see, et nad pidevalt haaravad pioneere osa võtma rahva ja komsomoli ühistest üritustest, annavad tunda, et kommunismi ehitatakse juba täna, et igaühe, sealhulgas ka pioneeride osavõtust sõltub, millal kommunistlik ühiskond valmis saab. Kuid partei programmi, kommunismi ideede propageerimises on siiski veel palju primitivismi. Mitšurinski 18. kooli niinimetatud noorte poliitikutel klubis esitati dispuudis kommunismi üle niisuguseid küsimusi, nagu:

1. Kas kuulutatatakse välja kommunismi saabumise päev?

2. Kas kommunismi ajal igav ei hakka?
3. Kuidas hinnatakse inimest kommunismi ajal?
4. Kas töötamine on kohustuslik?

Tahes-tahtmata kasvab lastes nii tarbijalik suhtumine kommunismisse, nad õpivad selgeks, mida kommunism neile annab, mitte aga seda, mida nad ise peavad kommunismi heaks tegema.

Lastes ideelise veendumuse kasvatamise tähtsaimaks meetodiks on nende praktiline osavõtt meie maa ja nõukogude rahva ühiskondlik-poliitilisest elust:

— laste jõukohane osavõtt ühiskondlikult kasulikust tööst;

— nende kaasahaaramine võitlusele ökonomia ja säästlikkuse eest, jõukohases vormis osavõtt ühiskondlikust kontrollist;

— võitlus klassikursuse kordamise vastu, koolikohustuse seaduse täitmise eest;

— pioneeride kaasahaaramine võitlusele mineviku iganditega.

Ennast on õigustanud partei- ja komsomoliorganisatsioonide, teaduslike asutuste ja teadlaste praktika pioneeridele ülesandeid anda, samuti üleliidulised tööalased võistlused, mida korraldatakse lastele huvitavates vormides («Timuri käsud», «90 töösaluuti», kaks aastak «Pioneeridelt kodumaale»).

Pioneerid on saanud täiskasvanute aktiivseteks abilisteks propagandatöös: nad kuuluvad agitatsioonibrigaadidesse, levitavad raamatuid, tegutsevad agitatsioonipunktides, valmistavad loosungeid, plakateid ja satiirilehti. Pioneeride usaldamise suurepärase eeskuju annavad meile piirivalvurid, kes haaravad lapsi julgelt kaasa tähtsale riiklikule üritusele — NSV Liidu riigipiiride kaitsmisele. Piirivalvurite noorte sõprade esimene kokkutulek «Artekis» näitas, et lapsed mitte ei mängi piirivalvureid, vaid täidavad tähtsat riiklikku ülesannet.

Edaspidi tuleb pioneiriorganisatsiooni töö vorme veelgi täiustada, et pioneerid ei tunneks end elu vaatlejatena, vaid sellest aktiivsete osavõtjatena.

Kapitalismi ideoloogid kasutavad kõiki vahendeid ja teid, et propageerida meie noorsoo hulgas omi vaateid, oma kodanlikku moraali, et elustada kapitalistliku ideoloogia igandeid ühe osa nõukogude inimeste teadvuses, et laimata meie nõukogude korda. Sellepärast on erakordselt

tähtis kasvatada lastes uhkustunnet oma kodumaa üle, tema väljapaistvate saavutuste üle. See, mida omavad nõukogude lapsed, on kättesaamatuks unistuseks ükskõik millise kapitalistliku maa lastele. Ja seda peavad meie lapsed teadma.

Möödunud aastal eksponeeriti Ameerika Ühendriikides meie laste kunstilise ja tehnilise omaloomingu näitust. Laste töodes kajastusid eredalt edusammud nõukogude rahva elus ja laste unistused tulevikust, nõukogude laste elu. Ameeriklased ei suutnud lihtsalt uskuda, et elektrivarvutusmasinate ja fantastiliste planeetidevaheliste laevade mudelid, kirkad joonistused ja skulptuurid olid laste endi tehtud. Küllastajad avaldasid vaimustust nõukogude laste õnneliku elu üle. Siin on üks tuhandetest näituse külalisraamatusse tehtud sissekirjutustest:

«See on imepärane väljendus sellest, mida võivad luua tõeliselt õnnelikud ja vabad lapsed. Nad on haaratud kasulike ja kaunite asjade tegemisest, neile ei jää aega vihkamiseks ja kahtlusteks. Ma tahaksin väga, et võimalused, mis on nõukogude lastel, oleksid kogu maailma, kõigi rasside ja usutunnistusega lastel. Siis me saaksime kasvatada inimesi, kes pühendavad end rahule ja õnnele. Võib-olla et see kunagi tuleb.»

Me peame aktiivselt paljastama võltsi kodanlikku mooraali, näitama lastele konkreetsete faktide, eeskätt aga laste elust võetud faktide kaudu, mida toob kapitalism tööinimesele. Parimaks teeks pioneerides tõelise kommunistliku veendumuse, oma ideede eest seismise ja vaenuliku ideoloogia kõigi nähtuste vastu võitlemise oskuse kasvatamisel on see, kui me tõmbame lapsed kaasa võitlusele kõigi häbiväärsete igandite vastu, kõige vastu, mis segab meid koolis, tänaval ja kodus. Tõelist võitlejat saab kasvatada ainult tõelises võitluses. Sageli me aga unustame selle.

Rovno oblasti Vladimiretsi rajooni Dolgovolje külas elunevas Sekani perekonnas kasvab kümme last. Üheksast neist on vanemate mõjul saanud veendunud sektandid. Üks tütardest, Tanja Sekan, räägib: «Ma lõpetasin hiljuti seitse klassi, kuulusin pioneeriorganisatsiooni, kandsin pioneerirätikut, õppisin mitmesuguseid õppeaineid. Kuid praegu ma mõistsin, et kool ei andnud mulle midagi, ainus, milles kool mind aitas, oli see, et õpetas mind lugema. Hakkasin siis piiblit lugema ja sain teada,

et on olemas jumal. Teda ma usun rohkem kui õpetajaid.»

Tuula oblasti Jasnaja Poljana küla internaatkoolis palvetavad üksikud õpilased enne õppeaasta algust ja suurte paastuaegadel ning käivad kirikus armulaul. Pioneeriaktiiv teab sellest, kuid ilmutab täielikku passiivsust ja tegevusetust.

Kui pioneer rikuks distsipliini või saaks kahe, teeksid täiskasvanud kohe malevanõukogule ettepaneku asja arutada. Kui aga mõned lapsed satuvad sektantide õudsetesse püünistesse, siis arvatakse, et pioneerirühmal või -maleval pole sellega tegemist.

Pioneerijuhid ja õpetajad on võitluses religiooniga tihti peale muretud. Mõnikord läheb asi kurioosumiteni.

Järgneva kirja saatis Tuula piiskopkonnale ajalooõpetaja Kružkova: «Püha isa! Kõrgestipühitsetuim käskija! Jefremovo linna 6. klassi õpilased kirjutavad linna ajalugu. Palume Teid teatada, kas on õige, et Jefremovo linna nimi on tulnud mungakloostri eestseisja püha Jefremi nimest...» Mõne päeva pärast teatas «käskija» kooli, et pühal Jefremil pole linna nimega midagi tegemist. Äärmiselt imelik, et õpetaja pöördus «püha isa», mitte aga tööliste poole, kes ehitavad hiiglaslikku keemikombinaati, nende poole, kes teevad tänase ja homse päeva ajalugu.

Pioneeriorganisatsiooni kroonikas on palju kuulsusrikkaid lehekülgi, mis jutustavad meie laste mehisusest ja kangelaslikkusest. Kollektiviseerimise ja Suure Isamaasõja aastail võitlesid pioneerid koos täiskasvanutega aktiivselt nõukogude võimu vaenlaste vastu. Mispärast on siis praegu nõrgenenud tähelepanu kodanikumehisuse kasvatamise vastu, niisuguste iseloomuomaduste kasvatamise vastu, mis olid Pavlik Morozovil, Ljonja Golikovil, Marat Kazeil? Tänapäeval on meie vaenlasteks väikekodanlikkus, parasiteerimine, huligaansus, laste kuritegevus, religioosus, natsionalismi elemendid, ebakultuursus, ahnitsemine, egoism, autus nii suurtes kui väikestes asjades. Nende konkreetsete pahede vastu tuleb suunata pioneerikollektiivide võitlus ja selles võitluses tuleb kasvatada võitlusvalmidust, immuunsust meile võõra kodanliku moraali vastu. Meie aga hoiame lapsi sageli niisugustest probleemidest eemale, püüame neid varjata. Paraku ei tea tihtipeale isegi pioneeriaktiiv, kui palju lapsi ei käi

koolis, kui palju neist on jäetud klassikursust kordama, kui palju pioneere on kinni peetud miilitsaorganite poolt, sooritanud korrarikumisi. Halvim on aga see, et nende pahede vastu ei võidelda.

Praegu on kõikjal loodud pioneeride tegevuspiirkonnad. Kuid millega lapsed seal tihtilugu tegelevad? Abistavad pensionäre, pesevad apteegis rohupudeleid, kannavad laiali kirju. Kõik need on kasulikud teod. Kuid kas on õige, et pioneerid ei tunne praktiliselt huvi laste endi elu vastu, ei tegele lastega, kes vajaksid pioneeride abi ja hoolitsust?

Pioneerid, see on elav ja teadmishimuline rahvas. Pioneeridele ei jää ükski meie maal ja välismaal asetleidnud sündmus teadmata. Nad kuulavad raadiot, loevad ajalehti, vaatavad televisioonisaateid ja teavad kõigist viimastest sündmustest mõnedest täiskasvanutest kohati isegi paremini. Meie aga peame neid sageli väikesteks, mõistmatuteks, pakume neile tõelise vaimutoidu asemel mingit roosat mannakreemi, anname neile ühiskondlike nähtuste põhjaliku selgituse asemel kuiva ja igavat poliitinformatsiooni.

Lastel tekib palju küsimusi. Ja halb on, et vastuseid nendele ei saa nad rühmakoondustel ega pioneerijuhtidelt, vaid väiklase keelepeksu korras. Kahjuks harva kõnelevad pioneerijuhid ja pedagoogid lastega tähtsatest ühiskondlik-poliitilistest teemadest, veelgi harvemini teevad nad seda aga tõsiselt, lihtsustamata, avameelsuse ja usalduse õhkonnas.

Tõeline kasvataja, kes tunneb hästi lapse psüühikat, ei hakka iialgi suutäisi valmis mäluma. Meenutagem, kuidas kõnelesid pioneeridega Nadežda Konstantinovna Krupskaja, Aleksei Maksimovitš Gorki, Arkadi Petrovitš Gaidar ja Anton Semjonovitš Makarenko! Suurtest poliitilistest ja kodanikuprobleemidest kõnelesid nad arusaadavalt, vaimustusega ja alati tõsiselt.

Kommunistliku Partei ja Nõukogude valitsuse poliitikat, kommunismi ideid, neid ümberkujundusi, mis toimuvad meie maal ja välismaal, aitavad pioneeridel sügavalt mõista trükisõna, raadio ja televisioon. Kuid töö tase lasteväljaannetega on äärmiselt madal. Pioneerimalevates korraldatakse vähe vaidlusi, pressikonverentse, ei ole loodud noorte kirjasaatjate klubisid ja ringe, puuduvad problemaatiliste artiklite ja olukirjelduste arutelud.

Poliithariduse vormid peavad olema koolis mitmekesised: rohkem elavaid, meeldejäävaid ja emotsionaalseid dispuute, elavaid ajakirju, mitmesuguseid lektooriume, kollektiivseid pöördumisi pioneeriajalehtede poole. Mõne sõna tahaks öelda ka näitliku agitatsiooni kohta. On veel küllalt koole ja pioneeritube, mille seinad on täis riputatud mitmesuguseid oma aja ammu ära elanud kohmakaid stende ja näitusi, millest on ilmselt kahju lahkuda. See on paradoksaalne, kuid ometi fakt, et Kaunase Pioneeride Palees rippus fotostend, kus palee direktor ja ringijuht olid pildistatud veel... pioneeridena. Näitlikku agitatsiooni ei muudeta tihtipeale aastaid, sageli on see mõeldud täiskasvanutele.

Turkmeenia NSV ühe lastekodu õppealajuhataja kabineti seinale on välja pandud pioneerikoonduse meetodiline plaan. Koonduse teemaks on: «Me õpime nii, et Stalin ütles: «Hästi, lapsed!»» Kus on siin side eluga? Kus on siin suurte poliitiliste küsimuste mõistmine?

Me kõnelesime ideelis-poliitilise töö sisust, selle peamistest suundadest. Kuid lasteorganisatsioonile on oluline ka vorm. Küsimus on püstitatud nii: kas meil õnnestub ühendada sügav sisu ereda ja romantilise vormiga — ja me saavutame soovitava tulemuse, või ei leia me selliseid teid — ja kogu meie töö jookseb tühja.

Väga sügavamõtteliselt ja ideeliselt selgelt kõnelevad kolme põlvkonna — pioneeride, kommunistlike noorte ja kommunistide katkematutest sidemetest pioneerisümbolika ja rituaalid.

Ent kuidas neid praktikas kasutatakse?

Väga tihti ei peeta pioneerimalevates tähtsaks, kas pioneer kannab kaelarätikut, tervitab saluudiga, kas lapsed oskavad rivistuda, kus ja kuidas hoitakse malevalippu, kuidas lapsed ja täiskasvanud suhtuvad kaelarätikusse — osakesse punasest lipust. Kaliningradi oblasti Kalinovo kooli õppealajuhataja sm. Bagmut võttis pioneeril Zina Litvintseval selle karistuseks, et ta pingile kirjutatut ära ei kustutanud, pioneerirätiku kaelast ja pühkis ise sellega pingi puhtaks. Küsimusele, miks ta niimoodi tegi, vastas ta: «Ma tahtsin näidata, mida ma võin teha pioneerile kõige kallima asjaga, kui ta ei täida minu nõudeid.» Misugune pühaduse teotamine!

Meil esineb veel kahjuks juhtumeid, et õpetaja isiklikult võtab 1. septembril kogu klassi pioneerideks vastu,

et pioneerijuht, õpetaja või kooli direktor võtab pioneerilt ära kaelarätiku ja heidab lapse organisatsioonist välja. Ent kui harva korraldatakse meil punasele kaelarätikule ja pioneerilippudele pühendatud pidusid!

Kui me täna kasvatame lapses austust pioneeriseaduste vastu, pühalikku suhtumist punasesse kaelarätikusse ja lipusse, oma organisatsiooni traditsioonidesse, siis homme, saanud täiskasvanuks, peab ta kalliks kollektiivi au, täidab kindlalt meie riigi seadusi.

Kasvatades pioneere leninlike traditsioonide järgi, sisendades neile tööarmastust, oskust elada kollektiivis ja kollektiivi jaoks, ühiskonna huvid isiklikest kõrgemale seada, valmistab pioneerioranisatsioon noorukit ette teiseks, veelgi vastutusrikkamaks elujärguks, milleks on leninliku komsomoli ridadesse astumine. Noorele pioneerile ei ole suuremat au, kui saada punase pioneerirätiku asemele komsomolipilet. Ja mida rohkem pioneere seda väärrib, seda täielikumalt õigustab pioneerioranisatsioon enda nimetamist komsomoli reserviks.

II

PIONEERIORANISATSIOONI TEGEVUSE TÄHTSAIM MEETOD ON HOOLITSUS IGA PIONEERIKOLLEKTIIVI, IGA PIONEERI EEST

Tingimustes, kus partei on püstitanud ülesandeks kõigi nõukogude inimeste igakülgse ettevalmistamise eluks kommunismi ajal, on hoolitsus iga lastekollektiivi eest pioneerioranisatsiooni töö tähtsaimaks meetodiks. Tänapäeval on kasvatus eesmärkide teadmisesst ainuüksi vähe, on tarvis selgesti näha ka püstitatud eesmärkide saavutamise teid, täielikult vallata kommunistliku isikuse kujundamise tähtsamaid meetodeid.

Me oleme saavutanud, et meie laste lapsepõli möödub pioneerioranisatsiooni ridades. Kuid kas pioneerioranisatsioon annab igale pioneerile koos punase kaelarätikuga ka võimaluse täiel määral rõõmu tunda teadmisesst, et ta on osake uue ühiskonna ehitajate suurest armeest? Kas ta annab esimesed kommunistlikult elamise, õppimise ja töötamise harjumused? Kas iga pioneerikollektiiv on tõeliseks kommunistliku kasvatus kooliks? Just nendest seisukohtadest lähtudes oleme me suure vastutustundega

kohustatud kõnelema tõsistest puudujääkidest pioneeriorganisatsiooni töös.

Pioneerielust kaasakistud laste ja noorukite kõrval on olemas lapsed, kes jäävad kooli ja pioneeriorganisatsiooni tegevuse suhtes ükskõikseteks ja osavõtmatuteks, ei õpi koolis, rikuvad avaliku korra eeskirju, huligaanitsevad. Mis sellest, et niisuguseid lapsi on vähe. Kuid nad on siiski olemas. See on kasvatustöö praak, mille eest vastutab koos kooliga ka pioneeriorganisatsioon.

Nende tõsiste puuduste peamine põhjus seisneb tähelepanu puudumises iga lapse ja nooruki vastu.

Lvovi pioneeriorganisatsioon on oma heade algatuste poolest tuntud mitte üksnes Ukrainas, vaid kogu meie maal. Seal on 37 tuhat pioneeri. Lapsed võtavad aktiivselt osa üleliidulistest pioneerivõistlustest, alustasid liikumist «Kodulinna au eest», korraldasid matkaalase estafeti «Mööda vaprate teid», mille käigus koguti rikkalikku materjali kohalike partisanirühmade kangelaslike tegude kohta. Kõigis koolides on loodud V. I. Lenini nurgad ja muuseumid. Linnas tegutsevad aktiivselt 227 pioneeripatrulli. Huvitavalt töötab pioneeriaktiivi kool. Ringidesse kuulub 3 tuhat last, s. t. iga kümnes pioneer. On avatud 23 puhkepäevaklubi. Rühmajuhtideks on üle 280 kommunistliku noore, kollektiivseteks rühmajuhtideks aga 530 tsehhi, osakonda ja brigaadi.

Pioneeria 40. aastapäevaks sai Lvovi pioneeriorganisatsioon seitseaastaku kaaslaste nimetuse.

Kuid on olemas ka teistsuguseid näitajaid.

Möödunud õppeaastal heideti Lvovi linna koolidest välja 10 õpilast, töölisnoorte koolidesse viidi üle 659 koolikohustuse alla kuuluvat õpilast. Miilitsaorganite poolt peeti kinni 800 last, kusjuures mõnedelt neist võeti ära tuli- ja külmrelvi, mis, muide, olid valmistatud koolide töökodades. Kolme viimase aasta jooksul on õpilased juhtmete küljest ära lõiganud 500 telefonitoru. Järelevalveta noorukid sooritavad tihtipeale grupiviisilisi kuritegusid. Kurb ja valus on vastandada selliseid fakte ühe organisatsiooni elust. Mõistku Lvovi pioneeritöötajad õigesti: keegi ei taha vähendada seda suurt tööd, mida nad teevad laste hulgas. Kuid me tahtsime selle näitega rõhutada, et isegi paremates pioneeriorganisatsioonides ei ole veel tõeliselt ümber kohanetud, ei töötata veel iga kollektiivi, iga pioneeriga.

Leningradi, Moskva, Kemerovo, Novosibirski, Krasnodari ja Permi pioneeriorganisatsioonides on viimasel ajal tehtud palju kasulikku. Kuid samal ajal on seal avaliku korra rikkumise juhud laste ja noorukite poolt kahekor-distunud. Milles on siis asi? Mispärast see nii on?

Me oleme harjunud, et malevas ja rühmades peetakse ladusalt koondusi ja pidusid, korraldatakse arvukalt lau-päevakuid ja pühapäevakuid, kogutakse tonnide viisi vanarauda ja -paberit. Pioneeritöötajad kulutavad tihti-peale peamise jõu, selleks et laste jaoks välja mõelda mõnd uut üritust, uut võistlust või konkurssi, neile kõik hoolega kätte õpetada, saavutada, et vajalikul hetkel kõlaksid fanfaarid ja trummid ning pioneerid ütleksid üles päheõpitud sõnu. Seejuures hoolitsetakse peamiselt välise külje, välise «klantsi» eest, mitte aga selle eest, mis-suguse jälje see jätab iga lapse hinge. Väga sageli huvitab pioneerijuhte, komsomolitöötajaid ja õpetajaid kõige vähem see, kas kõik lapsed võtavad korraldatavatest üri-tustest osa ja mida nad nendest oma kasvuks ja arenemi-seks saavad.

Formalism ja teesklus on oma olemuselt kommunistliku kasvatusel vaimuga kokkusobimatud. Partei võitleb nen-dega praegu kõigil meie elualadel. Nende vastu peab võit-lema igaüks, kes kasvatab sirguvat sugupõlve.

Möödapääsmatu on murrang pioneerikollektiivide töö ja nende juhtimise stiilis pioneeriorganisatsiooni nõukogude, komsomolikomiteede ja haridusorganite poolt. Tööst kokkuvõtteid tehes peavad pioneerijuht ja klassijuhataja toetuma mitte rühma ja maleva ürituste üleslugemisele, vaid sellele, kuidas lapsed on kasvanud, kui võrd on saa-nud märgatavaks nende iseloomu paranemine, missuguseid uusi harjumusi, teadmisi ja oskusi nad on omandanud.

Loomulik, et muutused iseloomus ei sünni nii kiiresti ega ole alati pealispinnal nähtaval, nii nagu seda on laste kasvatatud maisi hektarid või pioneeride istutatud puude allee. Väga tähtis on, et koondustel kõneleksid lapsed mitte lihtsalt kolhoosi abistamisest ja koolimaja heakor-rastamisest, vaid sellest, kas kõik saavad aru, kui tähtis ja vajalik see on, kuidas abistati, kas kõik töötasid kohusetruult. Siin on kõne all kõige olulisem: pioneeri-seaduste ja kommunismiehitaja moraalikoodeksi täitmine. Ning moraalikoodeksi ja pioneeriseaduste üllad sõnad lak-kavad lastele olemast ainult kaunid plakatid pioneeritöa

seinal. Need muutuvad elulisteks ja mõistetavateks, neile hakatakse vaatama kui tegevusjuhisele.

Pioneeriorganisatsiooni tegevuse üheks tähtsamaks põhimõtteks on laste ealiste huvide ja nõuete arvestamine. Kuid kui tihti me unustame selle tõe ja õpime lubamatult halvasti tundma laste huvisid, ei jälgi nende arenemist, analüüsime vähe poiste ja tüdrukute, eri vanusega laste psüühika eripärasusi.

Meie maa tohutud edusammud, teaduse ja tehnika hiiglaslik areng, võidud kosmose alustamisel — see kõik arendab lastes juurdlemis- ja teadmishimu, tõstab nende huvi ümbritseva elu vastu.

Siinkohal ainult mõned küsimused, mida esitavad 6.—7. klasside pioneerid:

Missuguseid võimalusi kätkeb endas elektroonika?

Mida uut on agrobioloogias?

Missugune on kommunismiajastu kool?

Kas ehitatakse tamm Kamtšatkalt Alaskani?

Kuidas vallutatakse kosmost lähematel aastatel?

Need küsimused on lastele dikteerinud elu ise. Ning koolis ja pioneeriorganisatsioonis tahavad nad neile saada vastust. Ent kui sageli jääme me maha laste huvide ja nõuete tormilisest kasvust!

Lapsed tunnevad suurt huvi teaduse ja tehnika vastu.

Võib nimetada kümneid tehnikaringe ja -klubisid, kus õpilased teevad huvitavat tööd automaatika elementidega töötavate mudelite loomisel, tegelevad programmeerimise, küberneetika ja telemehaanikaga. Noored tehnikud konstrueerivad meelsasti väikesemõõtmelisi sõidukeid ja põllutöomasinaid, raadioelektroonikaseadmeid rahvamajandusele, võtavad koos täiskasvanutega osa tootmise ratsionaliseerimisest. Viimastel aastatel on kümned õpilased saanud oma leiutiste eest autoritunnistuse.

Ometi on väga paljudes pioneerimalevates laste tehnilise omaloomingu arendamine primitiivne, arhailine, peaaegu et kiviaja tasemel.

Nõukogude Kasahstanis on tööstus kõrgelt arenenud. Vabariigi tehastes valmistatakse kõige kaasaegsemaid tööpinke, masinaid ja agregate. Uudismaal töötavad tuhanded traktorid, kombainid ja teised põllutöomasinad. See kõik loob elulise vajaduse juhtida pioneerid ja õpilased tehnika juurde. Kuid isegi suurtes tööstuskeskustes piirub kooli- ja klassiväline töö tehnika alal peamiselt sisse-

põletamis- ja voolimisringidega, puu- ja lukksepatoodete valmistamisega.

Karagandas, kus peaaegu igas perekonnas on keegi mäetöeline, toimub kaevurite suurepärasel kultuuripaleel tehnikaalane loov tegevus puutööringides.

Džambuli oblasti Noorte Tehnikute Jaamas töötab masinakirjaring, kus valmistatakse ette sekretäre-masinakirjutajaid, Tšimkendi Linna Noorte Tehnikute Jaamas on avatud juurdelõikus- ja õmblusring. Seda kõike on samuti tarvis. Kuid kas see on tehnikajaamadele peamine?

Ühes Altai krai koolis, mitte kaugel sellest kohast, kus sündis kosmonaut G. Titov, otsustasid lapsed, olles sooritatud kangelasteo tugeva mõju all, välja saata oma «raketi» koos oma «kosmonaudiga». Võeti tünn, pandi sinna koerapoeg ja lasti need «üles» järsakult. Eksperiment õnnestus. Siis algas laste hulgas «kosmonaudi» range valimine. Lõpuks lasti «õnneseen» samuti järsakult tünniga «üles». Kuid seekord lõppes reis kurvvalt, poiss sattus haiglasse. Õpilasi meelitas hulljulge unistus, igatsus midagi välja mõelda, luua ja avastada, koolis aga piirdus kogu tehnikaalane töö raamide, riulite ja laegaste valmistamisega.

Niisama madalal tasemel on tehnikaalane töö kahjuks ka sellistes suurtes tööstuskeskustes, nagu Kemerovos, Voronežis, Dnepropetrovskis, Taškendis ja mujal. Laste tehnikaalane loov töö ei ole veel muutunud massiliseks. Äärmiselt vähe tehnikaringe on laste elukohtades ja maa-koolides, nõrgalt propageeritakse teaduse ja tehnika saavutusi. Seda on tarvis kiiresti parandada.

On vaja luua rohkesti ringe kõige erinevamate teadmiste alal, eelkõige aga elektroonika, automaatika, telemehaanika ja elementaarse küberneetika alal. Juba oktoobrilaste osavate käte ringis peab domineerima mitte iluasjakeste väljasaagimine ja neile mustri sissepõletamine, vaid lihtsamate masinate ja mehhanismide konstrueerimine. Rohkem tuleb korraldada tehnikaalaseid olümpiaade ja konkursse, konverentse ja õhtuid, kinofestivale ja elavaid ajakirju, luua polütehnilisi muuseume ja tehnikaturki. Julgemalt tuleb luua ühiskondlikel alustel tegutsevaid noorte teaduse ja tehnika harrastajate ringe ja klubisid teadusliku uurimise instituutide, ülikoolide ja tehnikumide juures, asutustes, kolhoosides ja sovhoosides.

Selle töö tõelisteks organisaatoriteks ja propagandistideks peavad saama noorte tehnikute jaamad. Me pöörume meie tuntud teadlaste, konstruktorite, inseneride, leiutajate ja ratsionaliseerijate poole, et need tuleksid lastele lähemale, annaksid neile edasi oma suure armastuse ja kire teaduse vastu, loovalt ja hingestatult töötamise oskuse.

Poiste huvid erinevad teatavasti tütarlaste omadest, vanemate pioneeride huvid nooremate omadest. Igal maleval ja rühmal peab olema nii palju mitmekesiseid kollektiivseid ja individuaalseid töövorme, et ühelgi pioneeril ei oleks igav. Väga tähtis on, et pioneeride mitmekülgsete huvide rahuldamine spordi, turismi, tehnika, kirjanduse ja kunsti alal aitaks kaasa nende moraalsele kasvatamisele, ühiskonnategelase omaduste väljakujundamisele. Meil esineb veel juhtumeid, kus õpilane valmistab tehnikaringis raadiovastuvõtja ainult «endale», teeb mudeli, mida kasutab ainult «ise», kus kollektiivi huvid jäävad tagaplaanile. Meie eesmärgiks on kasvatada mitte individualiste-kõiketeadjaid, vaid inimesi, kes püüavad elada ja töötada ühiskonna heaks.

Paljud väidavad, et 6. ja 7. klassi õpilastel pole enam huvitav olla pioneeriorganisatsioonis, et neil on piinlik kanda punast kaelarätikut. Kuid kas seltsimehed on mõelnud selle üle, miks see nii on? Asi on selles, et 13—14-aastased ei taha olla väikestega võrdses olukorras.

Kõik lapsed astuvad pioneeriorganisatsiooni suure sooviga ja lootustega haaravale, huvitavale ja kasulikule elule. Päev, millal lapsele esmakordselt seotakse kaela pioneerirätik, on rõõmsaks sündmuseks nii talle endale kui ka perekonnale, õpetajatele ja kaaslastele. Pioneeriks vastuvõtmine toimub pidulikult. Ja see on hea. Kuid me oleme kohustatud seda emotsionaalset sädet alal hoidma kõigi nende nelja aasta jooksul, mil pioneer kuulub organisatsiooni. Mitmetel juhtudel langeb vanemate laste huvi pioneeriorganisatsiooni vastu, pioneerid muutuvad vähem aktiivseteks, tekivad niinimetatud passiivsed liikmed, öeldakse: «on juba tehtud...», «pole huvitav...», «ära on tüüdanud...». Ja see on ka arusaadav. Sageli tuleb pioneeril nelja aasta jooksul osa võtta koondustest ja üritustest, mis aastast aastasse korduvad. 4., 5. ja 6. klassi rühmade tööplaanid on mõnikord täiesti sarnased, just nagu kaksikvennad. Omalaadne on olukord ka

malevas, kus nooremate ja vanemate laste pioneerirühmade õigused ja kohustused kohati üldse ei muutu. Meie hirmsaks nuhtluseks on töö sisu, vormide ja meetodite võrdsustamine ning seesama ka pioneerirühmade töö juhtimises ja võistluste organiseerimises.

Konverentsil ja sektiioonides esitatakse arutamiseks pioneeriseaduste, pioneeriasmete, pioneerorganisatsiooni ja pioneerijuhi põhimääruse projektid, samuti soovitusel pioneerorganisatsiooni tegevuseks mitmetel aladel. Need tuleb tõsiselt läbi arutada, et arvestada tehtud vigu ja ennast õigustanud rikkalikke kogemusi, konverentsist osavõtjate ettepanekuid ja märkusi, arvukaid seisukohavõtte ajakirjanduses.

Jõupingutused on tarvis keskendada rühma ja maleva töö süsteemi loomisele, püüda, et lastekollektiivide elus peetaks kinni järjekindluse printsiibist, muudetakse antavad ülesanded järjest keerulisemateks, et iga organisatsiooni kuulumise päev annaks lapsele midagi uut, arendaaks ta isiksust, näitaks ta kasvamisperspektiive. Järjekindlus peab läbima ka pioneeridega tehtava töö sisu, vorme ja meetodeid.

Ühenduses sellega tahaksime kõnelda ka mängu osatähtsusest pioneerorganisatsiooni elus. Me kasutame veel andestamatult vähe, aralt ja oskamatult seda väga mõjusat kasvatusvahendit. Meil on vähe eredaid, emotsionaalseid ja kollektiivseid mängu, mis ühendaksid endas tõsised eesmärgid ja teod lapsi haarava ja kütkestava tõelise romantikaga. Pioneerorganisatsiooni Kesknõukogu, pioneeriajalehed ja -ajakirjad, kirjastused, üleliiduline pioneerilaager «Artek» ja koolivälised lasteasutused tegelevad vähe arukate, loovate ja eri vanusega lastele sobivate massimängude väljatöötamisega.

Mõnedes malevates peetakse sõjamänge endist viisi kohatuteks ja sobimatuteks. Ükskord tegi Pihkva Pioneeride Palee ettepaneku korraldada sõjamäng maastikul nimetuse all «Doti vallutamine». Linna haridusosakond, saanud sellest teada, andis nõu muuta nimetus «Doti vallutamine» rohkem rahulikuma vastu, milleks oli «Karukoopa vallutamine». Ent miks? Me ei tohi unustada, et lapsed eristavad mängus tõelist ja võltsi romantikat. Lastele ei ole tarvis mõttetuid mängu. Otsustage ise, mida võisid peale pettumuse tunda ühe kooli pioneerid, kui nad pärast häiret ja raskeid rännakuid teemärkide ja sala-

kirjade järgi lõpuks saavutasid oma eesmärgi: leidsid röövitud malevalipu. Kuid kust? Direktori kabinetist lukustatud seifist. Ja mängud pioneeriastmete järgi, nagu: «Ole valmis!», «Vastu võtame riietuse, otsustame aga mõistuse järgi»?! Need kutsuvad lastes esile ainult ärritust. Lapseeas, ütles A. S. Makarenko, on mäng normiks ja laps peab alati mängima, isegi siis, kui ta teeb tõsisaid tegusid. Lapsel on kirk mängu järele ja seda tuleb rahuldada. Talle tuleb mängimiseks anda mitte ainult kindel aeg, vaid mäng peab läbima kogu ta elu.

Pioneeriorganisatsioon avaldab igale lapsele ja noorukile efektiivset kasvatavat mõju ainult sel juhul, kui seal on tagatud iga pioneeri ja iga pioneerikollektiivi isetegevus.

See üldine tõus, mida võib pioneeriorganisatsioonis viimastel aastatel märgata ja täiesti loomulikuks pidada, tõi kaasa pioneeride aktiivsuse suurenemise, nende isetegevuse ja initsiatiivi arenemise.

1962. aastal toimunud üleliiduline pioneeride kokkutulek veenis meid, et laste võimed on väga suured ning et neile on täiesti jõukohane oma organisatsiooni tõelisteks peremeesteks olla. Kuid kokkutulek näitas ka muud. Seda, et me neid võimeid lubamatult kärbime, lapsi ei usalda ja neilt vähe nõuame.

Küsimusele, miks mõnedel pioneeridel on pioneeriorganisatsioonis igav, vastas üks pioneeristaabi ülem nii: «Õpetajad ise mõtlevad meie eest, teevad meie eest kõik ära ja selle, mida meil rääkida klassijuhatajatunnis, kirjutavad paberile. Hakkabki igav. Lapsed peavad kõik ise tegema. Las olla raske, kuid ikkagi — ise.» See mõte läbib ka «Komsomolskaja Pravdale» ja «Utšitelskaja Gazetale» töolistelt, inseneridelt ja lastevanematelt saabunud arvukaid kirju. «Kui vaatlen pioneeritööd kooli mastaabis,» kirjutab Moskvast sm. Živ, NLKP liige 1931. aastast, «tahaksin täiel häälel karjuda... Kohati näib, nagu oleksid täiskasvanud tõeliselt mitmepalgelist pioneeritööd nimme piiranud, selle koolikasvatuse ning direktorilt ja klassijuhatajalt tulevate dekreetide raamidesse surunud, tõmmates kriipsu peale laste innukusele, loomisvaimule ja isetegevusele.»

Arkadi Gaidar komandas 16-aastaselt polku, Pavlik Morozov sooritas 11-aastaselt oma kustumatu kangelas-teo, 14-aastane Vladimir Kaznatšjev laskis 15 saksa eše-

loni raudteetammist alla ja teda autasustati Lenini ordeniga, Suure Isamaasõja ajal andsid teadlikult oma elu kodumaa eest sajad noorukid. Meie aga ei usalda lasta neil enestel koondusi ette valmistada ega läbi viia, püüa-päevakuid organiseerida, hoiame neid eemale raskematest matkadest. Pärast aga laiutame käsi ja küsime: mispärast on lastel organisatsioonis ebahuvitav?

Vologda linna 1. koolis loodi pioneerivõistluse juhtimiseks nõukogu, kuhu kuulusid direktor, õppealajuhataja, vanempioneerijuht ja komsomolikomitee. Kaasani 94. kooli pioneerimalevas kinnitab võistluse tulemused reeglipäraselt direktor oma käskkirjaga, ta ise loeb selle ka maleva rivistusel ette.

Pensa oblasti Kameškiri 1. kooli malevanõukogu otsustas saata «Artekki» Kolja Lapšini, kes õpib hästi ja võtab ühiskondlikust elust aktiivselt osa. Kuid rajooni komsomolikomitee sekretär sm. Kotšetkova ja haridusosakonna juhataja sm. Suštšenko tegid omamoodi: laagrisse sõitis haridusosakonna juhataja poeg, kuigi ta pole aktivist ja õpib halvasti.

ÜLKNÜ Keskkomitee on korduvalt pööranud tähelepanu pioneeride isetegevuse printsiibi rikkumise lubamatusele. Kuid ikkagi peame sellest uuesti rääkima.

Pioneerorganisatsiooni iseloomu on raske täpsemalt määrata, kui seda tegi N. K. Krupskaja, kes ütles, et pioneerorganisatsioon ei ole «laste jaoks», vaid «laste endi» organisatsioon. Hoolitsus pioneeride isetegevuse eest läbib punase joonena partei kõiki juhtnööre kommunistliku lasteorganisatsiooni tegevuse kohta.

Iga kasvataja peab endale selgelt aru andma, et praegu, mil ülesanne seisneb inimese kasvatamises, kes on kommunistlikus ühiskonnas mitte araks külaliseks, vaid uue elu peremeheks ja selle aktiivseks loojaks, on vähe pioneeride isetegevuse tunnustamisest ainuüksi sõnades. Iga pioneerile on vaja tegelikkuses kindlustada võimalus oma organisatsiooni elu ja tegevuse iseseisvaks juhtimiseks, saavutada, et ta pidevalt tunnetaks oma vastutust kõige eest, mida teevad salk, rühm ja malev.

Pioneerorganisatsiooni kuuludes peab iga pioneer läbi tegema ühiskondliku tegevuse kooli, omandama organisatorlikke harjumusi. Muu hulgas aga näitab meie poolt paljudes malevates tehtud analüüs, et ligikaudu 70 protsendil pioneeridel ei ole mingeid ühiskondlikke ülesandeid.

Pioneerimalevates ja -rühmades toimitakse valesti, kui seal aktivistideks tunnistatakse ja juhtivatele kohtadele valitakse üksnes head õpilased, eelkõige tütarlapsed. See on läbinisti ebaõige ja kahjulik.

Pioneerorganisatsiooni eduka tegevuse tähtsaimaks eeltingimuseks on vastastikune suhe kooliga, alatine tihed kontakt õpetajaga, õpetaja aktiivne osa pioneerirühmade ja -maleva elus.

Ikka veel võib kuskil kuulda: «Õpetaja vastutab õppimise, distsipliini ning klassivälise töö eest, jah, ja siis veel ka pioneeritöö eest...», «Pioneeritöö — see on pioneerijuhi asi». Ja seda pioneerorganisatsiooni olemasolu 41. aastal.

Pioneerirühma ja -maleva mitmekülgne tegevus on kooli kasvatustöö kvaliteedi näitajaks. See aga nõuab õpetaja vastutuse suurendamist asjade seisust pioneerorganisatsioonis. Kogu kasvatusprotsess (klassi- ja kooliväliline töö) peab toimuma pioneerorganisatsiooni kaudu sellele omaste vormide, meetodite ja vahenditega. Pioneerorganisatsiooni tegevussfääri ei tule kitsendada, vaid võimalikult laiendada, julgesti tõmmata lapsi kaasa koolielu ümberkorraldamise küsimuste lahendamisele, suurendada nende vastutust õppimise ja käitumise eest. Praegu on absoluutne enamus 10—14-aastasi õpilasi pioneerid. Seepärast pole vist enam vaja laste omavalitsuse kaht paralleelset organit — õpilaste ja pioneeride oma. Eriti käib see internaat- ja pikapäevakoolide kohta.

Paljud õpetajad asuvad seisukohal, et töös pioneerirühmaga tuleb kas administreerida või üldse mitte vahele segada. Meid ei rahulda ei see ega teine.

Õpetaja ei ole rühmas administraator, vaid sõber, nõuandja, vanem seltsimees, pioneerikollektiivi hing. Mitte ise rühma üritustel viibida, kuid kogu tema elust aktiivselt ja innukalt osa võtta — niisugune on õpetaja õige seisukoht.

Palju kõneldakse romantikast pioneerorganisatsioonis. Sageli kaotame me pea selle otsinguil, millega lapsi köita, kuidas neid ümbritseva elu kangelaslikkusega sütitada. Paljud küsivad imestunult, missuguse kompassi järgi seda romantikat leida. Romantikat on aga kõikjal, kuhu sa vaatad, kogu meie elu on romantika.

Siinkohal kaks näidet. Arzamassis elas palju aastaid suurepärase inimene ja kirjanik Arkadi Gaidar. Siin

möödusid ta lapsepõli ja noorus, siin kirjutas ta palju pioneeri- ja nooruse jaoks. Ei saa öelda, et Arzamassis on Gaidar praegu unustatud. Linnas on Gaidari-nimeline kool, tema nime kannab pioneeride palee, korraldatakse lugejate konverentse ja näitusi. Kuid tõeliselt gaidarlikud traditsioonid puuduvad, malevate ja rühmade töös ei ole seda tõelist romantikat, mille poolest Gaidar meile nii kallis on. Võis arvata, et just Arzamassi pioneerorganisatsioonis korraldatakse kaasakiskuvaid ja raskeid sõja- ja maastikumänge, töötavad hästi Nõukogude armee noorte sõprade rühmad ja timurlaste meeskonnad pioneeride tegevuspiirkondades. Arzamassi pioneeritöötajad aga ei kasuta neid võimalusi. Veelgi enam, Arzamassi pedagoogilise instituudi pedagoogikakateedris leidis «pioneeride sõpru», kes koostasid üleliidulise rühmadevahelise võistluse tingimustele lisaks 124-punktilise täienduse. Selles soovitati timurlaste rühmadele detailselt järgmist:

— korjata linna tänavailt üles suitsuotsad, paberitükid ja igasugune praht;

— jälgida puhtust kolhoositurul; jne.

Komsomoli linnakomitee auks tuleb öelda, et ta jättis need soovitused käiku andmata.

Kanev on väike linn Dnepri ääres. Seal võitles ja hukkus Arkadi Gaidar. Kui kõige pühamat säilitavad linna pioneerid kirjaniku-kommunisti mälestust. Nad otsustasid luua Gaidari raamatukogu-muuseumi ja pöördusid kõigi meie maa pioneeride poole üleskutsega neid selles abistada. Lapsed on Gaidari elu, loomingu ja kangelaste aktiivsed propageerijad. Nende timurlaste rühmad on tõepoolest gaidarlikud Timuri meeskonnad, võitlusvaimust on kantud töö pioneeride tegevuspiirkondades, pioneerid kasvavad linna tõelisteks ja hoolikateks peremeesteks.

Igas meie maa linnas ja külas on midagi, mis võib saada aluseks pioneerirühmade eredale ja romantilisele elule. Tuleb ainult osata mõelda ja loovalt töötada.

Iseäranis tahaks peatuda tööl niinimetatud «raskeltkasvatatavate» lastega. Selle termini on küll keegi halb inimene välja mõelnud. Kes siis on need «rasked» lapsed? Enamasti on nendeks mitte millegagi haaratud õpilased, kes, teadmata, kuhu oma energiat suunata, hakkavad tegelema näotute asjadega. Just selle kategooria laste arvel kasvavad laste järelevalvetus ja kuritegevus, langeb õppeedukus, suurenevad teiseks aastaks jäämine ja koolist

väljalangemine. Selle asemel et lapsi millestki huvituma panna, neile sobivat tegevust leida ja neid pioneerikollektiivide tööle kaasa tõmmata, püüavad pedagoogilised kollektiivid neist vabaneda, viivad nad üle õhtu- ja kutsekoolidesse, heidavad nad koolist välja, saavutavad nende suunamise laste kasvatuskoolooniatesse. Sageli heidetakse lapsi koolist välja tähtsusetute süütegude eest. Rovno oblastis viidi õhtukoolidesse üle rohkem kui 1200 koolikohustuse alla kuuluvat last. Iževski linna 18. kooli direktor ei lubanud üle kahe nädala õppetööst osa võtta 6. klassi õpilasel Valeri Kozõrevil klassi akna lõhkumise pärast.

Nende laste puhul seisneb kogu kasvatusabinõude kompleks väga sageli põhiliselt moraali lugemises ja nende käitumise arutamises pioneerikoondustel. Niisugustele lastele keelatakse osavõtt ringide tööst, isegi ilukirjandust laenutatakse neile raamatukogudest piiratult. Iževski linnas on miilitsa lastetubades arvel 300 alaealist, kuid ükski neist ei kuulu ringidesse või spordisektsioonidesse. Ja selline on olukord mitte ainult Iževskis. Paljud koolivälised lasteasutused püüavad haridusorganite sanktsiooni ja selle tõttu, et komsomolikomiteed vaatavad siinkohal läbi sõrmede, ringidesse haarata ainult eeskujuliku käitumise ja õppeedukusega lapsi. See on täiesti väär.

Praktika näitab, et raskused nende laste puhul kaovad, kui nad tõmmata aktiivsele tegelemisele spordi, turismi ja tehnikaga, kui nende sõpradeks saavad töölikollektiivid, üliõpilased, Nõukogude armee sõjamehed, teaduslikud ja tehnikaala töötajad.

Endine Põhja laevastiku meremees elektrik Zahhar Grigorjevitš Zakirov kirjutab Temir-Tau linnast:

«1961. aastal võtsin kätte ja asutasin noorte meremeeste klubi. Vastu võtsime kõik soovijad. Kolme päeva jooksul kogunes 180 võrukaela. 90-l neist oli kaks ja rohkem puudulikku. Tegevust alustasin neljas koolis korraga, käisin seal neli korda nädalas pärast tööd.

Mida oleme korda saatnud?

1962. aastal võtsime meremeeste vormi riidetatutena osa 1. mai paraadist. See pani meie stepilinna imestama.

Suvel korraldasime noortele meremeestele 40-päevase laagri, kus oli 80 last ja üks täiskasvanu. Kehtisid meredistsipliin ja mereseadused.

Esimese kursuse tegid läbi 153 õpilast, kes kõik lõpetasid ka klassikursuse.

Minu võrukaelad muutusid koolides kõige aktiivsemateks õpilasteks.»

Täna ütleme suur aitäh sm. Zakirovile ja kõigile nendele, kellel pole kahju laste kasvatamisele pühendatud jõust ja ajast.

Siis, kui iga pioneerikollektiiv, iga kool ja kogu üldsus haaravad asjast kinni, võime lahendada partei tähtsaima ülesande: kasvatada igast noorukist tõeline kommunistliku ühiskonna inimene.

III

JUHTIMISE TÄIUSTAMINE KÕIGIS PIONEERIORGANISATSIiooni LÜLIDES ON ÜKS TÄHTSAMAI D EELTINGIMUSI PIONEERITÖÖ TÕHUSTAMISEKS

Oma tervituses ÜLKNÜ XIV kongressile märkis partei Keskkomitee leninliku Kommunistliku Noorsooühingu suurt tööd noorte leninlaste kasvatamisel ja rõhutas veel kord, et see on partei, rahva ja kodumaa poolt antud väga vastutusrikas ülesanne ning et komsomol peab seda alati meeles pidama.

Pioneerorganisatsiooni juhtimise parandamise küsimusi käsitletakse komsomoli kongressidel, ÜLKNÜ Keskkomitee pleenumitel ja büroodel. Pioneerimalevate juhtimist tugevdasid tunduvalt pioneerorganisatsiooni nõukogude loomine ja tuhandete ühiskondlike entusiastide — noorte tööliste, sõdurite, üliõpilaste ja teadlaste kaasahaaramine tööle rühmade, ringide ja sektsioonide juhtidena. ÜLKNÜ Keskkomitee kiitis heaks Donetsi komsomoliorganisatsiooni kogemused. Seal on rühmajuhtideks 10 tuhat paremat kommunistlikku noort, kollektiivseteks rühmajuhtideks aga 1400 brigaadi, vahetust, jaoskonda ja tsehhi, pioneerimalevates töötavad aktiivselt komsomoli linna- ja rajoonikomiteede pleenumite ning komsomoli-algorganisatsioonide liikmed. Palju suurepäraseid inimesi tegeleb pioneeridega Leningradi, Novosibirski, Orenburgi ja Kostroma oblastis, Ukraina, Valgevene ja Armeenia NSV-s.

Kuid pioneerorganisatsiooni tegevuse parandamine nõuab selle praegusel etapil pioneeriliikumise juhtimise edasist täiustamist kõigis selle lülides — ülalt kuni alla.

Partei, lahendades kommunismi ehitamise küsimusi, korraldab parteiorganid ümber nii, et peamised jõupingu-

tused oleksid keskendatud kommunismi ehitamise peaülesannete täitmisele ning kasvatus- ja organiseerimistöö tugevdamisele, tööle inimeste ja kaadriga.

Vastavalt partei- ja komsomoliorganite ümberkorraldamisele tuleks ümber korraldada ka pioneeriorganisatsiooni nõukogud. Seda on tarvis teha läbimõeldult, pidades silmas iga pioneerimaleva juhtimise tunduvat tugevdamist, eeskätt aga maa- ja väikesekomplektiliste koolide malevate töö parandamist. Paljudes oblastites on olukord selline, et peaaegu kõik koolivälised lasteasutused ja teisest tööst vabastatud pioneeritöötajad on jäänud linnadesse, mille tulemusena võib nende mõju maapioneeridele nõrgeneda.

Nii linna- kui ka maakoolide, samuti internaatkoolide ja lastekodude töökogemuste parema kasutamise eesmärgil, kooliväliste lasteasutuste (pioneeride majad ja paleed, noorte tehnikute, naturalistide ja turismijaamad) ning pioneeritöötajate kaadri võrdseks rakendamiseks tööle lastega soovitab ÜLKNÜ Keskkomitee säilitada oblastite ja kraide ühtsed pioneeriorganisatsiooni nõukogud.

Igal pool, kõigis koolides, majavalitsuste juures ja koolivälistes lasteasutustes on tarvis laialt hoogustada ühiskondlikku algatust, aktiivsemalt haarata nõukogude sektiioonide ja pioneeride sõprade nõukogude tööle kaasa noori õpetajaid, töölisi, kolhoosnikuid ja spetsialiste.

Pioneeriorganisatsiooni nõukogud peavad pioneerimalevate igapäevasele elule veelgi lähemale tulema, aktiviseerima pioneeriorganisatsiooni tegevuse kõiki külgi, tõstma selle osa noore vahetuse kasvatamisel.

Peamiseks puuduseks pioneerikollektiivide juhtimises on ikka veel see, et me jääme pioneerirühmadele ja -malevatele, pioneeridele enestele kaugeks. Täiskasvanutele peetakse hulgaliselt istungeid, nõupidamisi ja seminare, lapsed aga jäävad kõrvale.

Mõned komsomoli-, pioneeri- ja haridusorganite töötajad tunnevad pioneeritööd pealiskaudselt, ei analüüsi ega tungi asjade sisusse malevates ja rühmades, kohtuvad harva pioneeriaktiiviga, ei sea endale konkreetseid ülesandeid.

On juurdunud ebaõige praktika, et ülesandeid antakse ainult õpetajatele ja pioneerijuhtidele, mitte aga pioneeridele; plaanide ja ülesannete täitmise kontrollimine usaldatakse ainult koolide direktoritele, täiskasvanutele, mitte

aga lastele. Pioneere ei kutsuta komiteede büroole ega aktiivi nõupidamistele, nad ei võta osa pleenumitest isegi mitte siis, kui jutt on pioneeriorganisatsiooni töö parandamisest. Selles ilmneb lastesse usaldamatu suhtumise üldine tendents. Loomulikult on lihtsam küsida direktorilt ja anda ülesanne õpetajale, kuid jutt on sellest, et pioneerid ise on oma organisatsiooni peremehed.

Pioneeriorganisatsiooni nõukogude loomine eeldas laialdase aktiivi kaasatõmbamist vahetule tööle lastega pioneerimalevates ja -rühmades. Just nii mõistsid oma osa paljud linnade ja oblastite pioneeriorganisatsiooni nõukogud. Kuid meil on rohkesti ka selliseid näiteid, kus paljud nõukogude liikmed on aastate viisi vaid «auliikmeteks», ei tunne oma töö eest pioneeridega partei- ja komsomoliorganisatsioonide ees vähimatki vastutust; kus nõukogude aktivistide ring piirdub ainult komsomoli- ja pioneeritöötajatega.

Tihti peale keskendavad nõukogud oma jõupingutused paberite ja soovitude koostamisele, mis hiljem kolletuvad laudadel ega jõua nendeni, kellele nad on määratud. Pioneeriorganisatsiooni nõukogud eksisteerivad formaalselt Vologda oblastis. Seal on olemas oblasti, linna ja rajoonide nõukogud, kuid nende koosseisu kuuluvad peamiselt komsomoli- ja pioneeritöötajad ning haridusorganite esindajad. Õpetajad ja koolide direktorid on harvaks erandiks. Ent kus on arvuka üldsuse esindajad? Nõukogud peavad küll istungeid ja büroosid, kuid mingisugust kasu neist pole, sest nende otsused ei jõua malevate ja rühmadeni. Olukord oblasti pioneeriorganisatsioonis on täiesti ebarahuldav.

Nõukogud on ka Kaliningradis ja Alma-Atas. Kuid ometi pole seal kedagi, kes tegeleks lastega pärast tunde. Talveti töötab Kaliningradis ainult üks liuväli, kuhu pole kaugeltki niisama lihtne pääseda. Sissepääsu juures ootab lapsi range teadaanne: sissepääs 10 kopikat, üüritud esemete kasutamise tund 20 kopikat. Et aga lastel pole alati raha, küll aga on suur soov uisutada, siis satuvad paljud neist liuväljale mitte sissepääsu kaudu, vaid üle 2—3 meetri kõrguse aia. Kui staadioni administratsioon ja miilits ei saanud «korrarikkujat» kätte ja see jõudis laenutabaasini, siis ootab teda seal uus kuulutus: uiske laenutakse ainult passi vastu. Ons aga pioneeridel ja oktoobri-lastel passe? Hädast aitavad välja isa, vanaema või

vanaisa dokumendid, sest liuvälja administratsioonile on see ükskõik. Kuid vanemad ei anna lastele mitte just alati oma passe. Siis toovad õpilased uiskude eest pandiks sünnitunnistuse, komsomolipileti. Sajad lapsed on sunnitud uisutama teedel ja tänavatel.

Niisama halvasti oli organiseeritud ka Alma-Ata õpilaste koolivaheaeg: koolid olid lukustatud, kultuurimajja minek aga keelatud. Kuid siin leidus ettevõtlikke inimesi, kes sõidutasid lapsi 5 kopika eest hobueesliga. Et lastel polnud midagi paremat leida, siis oli hobueesli juures hommikust õhtuni suur järjekord.

Täna tuleb kultuuriorganitele, spordiühingute liitudele ja ametiühinguorganisatsioonidele kohtadel esitada tõsisid pretensioone nõrga abi kohta laste puhkeaja korraldamisel.

Klubid, kultuuripaleed, pargid ja staadionid on sageli tühjad, kuid jäävad lastele suletuks. Lapsed, ja seda eriti maal, näevad harva kino ja kunstikollektiivide esinemist. Ja asi pole mitte ainult selles, nagu toodetaks lastele vähe filme. Mõned kultuuritöötajad annavad kõik kinomehaanikute meelevolda. Need aga tegutsevad tihtilugu printsibi järgi «mida tahan, seda teen». «Tahan — näitan lastele «Minu sõpra Kolkat», tahan — «Cabiria öid».»

Pioneerorganisatsiooni nõukogude üks peamisi ülesandeid on kõigi organisatsioonide ja asutuste jõupingutuste ühendamine tööks lastega, materiaalse baasi (koolivälised lasteasutused, kultuuripaleed ja -majad, staadionid, pargid ja raamatukogud) maksimaalseks ärakasutamiseks, laste kasvatamiseks riigi poolt antavate vahendite arukaks kulutamiseks.

On tarvis suurendada kõigi tööstusettevõtete, kolhooside, sovhooside ja ehituste partei- ja komsomoli-algorganisatsioonide vastutust olukorra eest pioneerorganisatsioonid. Jutt ei ole komsomoliorganisatsioonide šeflusest, vaid nende juhtivast osast, nende vastutusest konkreetsete pioneerimalevate töö eest, selle eest, et igas rühmas oleks rühmajuhiks kommunistlik noor tootvalt töölt, et nad töötaksid ringide, spordisektsioonide ja kunstikollektiivide juhtidena. Komsomoliorganisatsioonid kannavad võrdselt pioneerijuhi ja pedagoogilise kollektiiviga vastutust selle eest, et malev elaks sisukat, eredat ja huvitavat elu.

Sageli võib kuulda selliseid ütlusi, nagu: «Kooli komsomolil pole suuri tegusid», «Kooli komsomolil pole, mil-

lega tegelda». Kuid kas tegelemine pioneeridega pole kooli komsomoli suur töö? Kooli komsomoliorganisatsioon organiseerib koos tehase ja kolhoosi kommunistlike noortega kogu tööd pioneerimalevas.

Igas komsomolikomitees on kinnitatud koolinoorsoo ja pioneeritöö osakonna juhataja ametikoht. Sellele kohale on tarvis valida pedagoogilise haridusega inimesi, häid organisaatoreid, kes armastavad lapsi ja on suutelised koolide tööd sügavalt analüüsima, komsomolikomitee bürool, partei- ja nõukogude organites laste kasvatamise ja õpetamise küsimusi asjatundlikult püstitama ja lahendamata.

Keskseks kujuks töös pioneeridega on pioneerijuht. Viimastel aastatel on vanempioneerijuhtide koosseis tunduvalt paremaks muutunud. Malevatesse on tulnud palju haritud ja energilisi pioneerijuhte. On kasvanud partei liikmete arv. Paljude pioneerijuhtide tööd on märgitud valitsuse autasude ja rinnamärgiga «Aktiivse töö eest pioneeridega».

Kuid paljud pioneerijuhid mõistavad pioneeriorganisatsiooni ülesandeid ikka veel primitiivselt, töötades printsiibi järgi «peaasi, et pioneerid millegagi tegeleksid». Pioneerijuhid vahelduvad meil tihti, nende kultuuritase ja ettevalmistus tööks lastega on madal. Seepärast peame igati parandama ning täiustama pioneerijuhtide ettevalmistamise klasside, koolide ja kursuste tööd, samuti kõrgemate pedagoogiliste õppeasutuste pioneerijuhtide-õpetajate ettevalmistamise osakondade tööd (niisugused osakonnad avati tänavu Kostromas, Tšeljabiniskis ja Novosibirskis).

Komsomolikomiteed ja haridusorganid peavad hoolikalt valima kandidaate vanempioneerijuhtide kohtadele kõige aktiivsemate ja haritumate kommunistlike noorte hulgast, kellel on olemas kutsumus tööks pioneeridega. Ja neid tuleb vanempioneerijuhtideks mitte lihtsalt saata, vaid edutada.

Me õpetame vanempioneerijuhte halvasti, ei hoolitse iga kord selle eest, et neil oleks pedagoogilises kollektiivis autoriteeti. Tuleb ette veel niisugustki arusaamist, et pioneerijuht on lihtsalt jooksupoiss. Vanempioneerijuht vastutab koolinoorte kommunistliku kasvatuse eest võrdselt õpetajatega. Ja väga õigesti talitatakse Orenburgi oblastis ning mitmetes teistes kohtades, kus pioneerijuht, kellel on

pedagoogiline haridus ja kogemused, määratakse direktori asetäitjaks kasvatustöö alal.

Töös pioneeridega on vaja tõelist loomingut, mitte aga vigurdamist. Suure vastutustundega tuleb suhtuda uute kogemuste saamisenesse eksperimendi korras. Me oleme otsingute poolt, kuid ainult selliste poolt, mis organisatsiooni tugevdavad, aga ei nõrgenda. Ajaleht «Leninskoje Znamja» (Nikolajevsk Amuuri ääres) pakub uue pähe pioneeriorganisatsiooni töös järgmist.

«Pioneeritöö süsteemis,» kirjutab ajaleht, «eksisteerib ammust ajast kehtestatud juhtimise kord: salgajuhid, rühmajuhid, malevanõukogu, malevanõukogu esimees ja vanempioneerijuht.

Sellel struktuuril on omad positiivsed küljed, see on kontrollitud aastaid kestnud kogemustega ja on meil üldiselt omaks võetud. Kuid see on kaunikesti «oma aja ära elanud». Sellepärast kaotaski 6. kooli kollektiiv Habarovski 54. kooli õpetajate eeskujul vanempioneerijuhi ametikoha. Nad jaotasid maleva töö üheksasse sektorisse, mida juhivad õpetajad. On olemas õppe- ja kasvatustöö, kultuuritöö, spordi- ja turismi-, majandus-, ajakirjanduse ja raadioinformatsiooni, timurlaste, šeflustöö (oktoobri- laste ja lasteaia üle), osavate käte ja noorte naturalistide sektor.

Sektorite komandörid valitakse kõige paremate ja aktiivsemate pioneeride hulgast. Nemad moodustavad ka malevanõukogu.

6. kooli kogemused töö korraldamisel uut moodi ei ole veel suured, kuid positiivsed tulemused on juba olemas. Tundub, et õpilased seisavad väga oma klasside eest, pöörduvad ise õpetajate poole nõu saamiseks. Nendest saavad kooli täielikud peremehed.

Oleks hea, kui teiste koolide juhid tutvuksid detailselt selle kollektiivi tööga ja võtaksid sealt enda tarvis üle kasulikku ja vajalikku.»

Arvatavasti on kõigile selge, kuivõrd kahtlustäratav on see kogemus.

Koos haridusorganitega seisab meil ees palju teha, et varustada iga õpetaja pioneeritöö teadmiste ja oskustega. Õpetajate täiendusinstituudid, pedagoogiliste institutide pedagoogikakatedrid ja haridusorganid koos komсомolikomiteede ja pioneeriorganisatsiooni nõukogudega peavad läbi mõtlema õpetajate ettevalmistamise ja täien-

damise süsteemi, kasutades selleks seminare, metoodikasektsioone, kursuseid, nõupidamisi ja õppenõukogusid.

Ei saa enam leppida sellega, et paljud pedagoogilised õppeasutused lasevad veel ikka välja noori õpetajaid, kes ei valda kasvatustöö metoodikat. Noor õpetaja, kes ei oska pioneeridega töötada, on ülikooli praak. Ainult küsimuse niisugune asetus sunnib ülikoolide rektoraate ja pedagoogikakateedreid ning komsomolikomiteesid õpetajate ettevalmistamist kasvatustööks koolis uut moodi organiseerima.

Suured ülesanded seisavad pedagoogikateaduse ees. Kuid me tahaksime märkida, et viimasel ajal on laste kommunistliku liikumise teooria ja metoodika väljatöötamiseks paljugi tehtud. Teadlased-pedagoogid on läbi töötanud mitmed pioneerorganisatsiooni tegevuse ja selle ajaloo küsimused.

Pedagoogikateadusel on õpetajaskonna ja komsomoli kaasabil tarvis pioneerorganisatsiooni poolt kogutud kogemusi sügavalt analüüsida, neid teaduslikult põhjendada, välja töötada pioneeriliikumise arenemise perspektiivid meie maal.

Praegu on vaja läbi töötada pioneeritöö teooria ja metoodika partei programmi nõuete valguses, vastata küsimusele, kuidas peab pioneerorganisatsioon töötama kommunismi laiahaardelise ehitamise perioodil, missugused on kõige efektiivsemad vahendid kommunistliku ühiskonna ehitajate ja kodanike põlvkonna kasvatamise mõjutamiseks.

Kuni praeguseni ei ole üldistatud pioneerorganisatsiooni tegevuse kogemusi, puudub teaduslikult põhjendatud hinnang pioneerorganisatsiooni osa kohta kommunistlikus kasvatuses, selle mõju kohta, mida laste kommunistlik organisatsioon on avaldanud nõukogude koolile ja pedagoogikale.

Me oleme õigustatud lootma, et Pedagoogika Akadeemia teaduslikud töötajad ja pedagoogikateadlased asuvad tõsiselt pioneerorganisatsiooni 40 aasta kogemustest üldistusi tegema, pioneeritöö põhimõtteid, selle süsteemi ja metoodikat teoreetiliselt põhjendama.

Meie teadlased on palju teinud N. K. Krupskaja, M. I. Kalinini ja A. S. Makarenko rikkaliku pedagoogilise pärandi läbitöötamisel. Kuid tuleb tunnistada, et ees seisab veel

suurem töö, et see kallihinnaline pärand saaks kõigi õpetajate, iga pioneerijuhi ja pioneeritöötaja omaks.

Psühholoogid peavad hakkama uurima pioneeride psüühika, neis terve ühiskondliku arvamuse, iseloomu, tahtejõu ja harjumuste kasvatamise küsimusi pioneeritöö protsessis. 1.—7. klassides töötavatele õpetajatele on tarvis luua kasvatustöö selline programm, mis ei kutsuks esile segadust, dubleerimist ja parallelismi klassivälises ning pioneeritöös, vaid kõneleks sellest, missuguste oktoobrilaste ja pioneeridega tehtava töö vormidega lahendada kõiki eluliselt tähtsaid pioneeritöö ülesandeid.

Koos pedagoogikateadusega on meie keskseks ülesandeks pioneeritöö pedagoogika loomine.

Viimastel aastatel on tunduvalt kasvanud ning tugevnenud progressiivne lasteliikumine välismaal. Pioneerorganisatsioonid tekkisid Kuubas, Malis, Gaanas, Gineas ja Indoneesias. Pioneerorganisatsiooni Lenini ordeniga autastamise puhul ÜLKNÜ Keskkomitee ja pioneerorganisatsiooni Kesknõukogu aadressil saabunud arvukates tervitustes on meie organisatsiooni tegevusele antud kõrge hinnang, nendes rõhutatakse, et selle kogemused rikastavad tunduvalt lasteorganisatsioonide töö praktikat eri maades. Teiselt poolt on aga välismaa lasteorganisatsioonides, eriti vennalikes sotsialismimaades, palju huvitavat ja õpetlikku, mida võib ja tuleb kasutada ka meie organisatsioonis. Seepärast on tarvis ka teiste maade lasteorganisatsioonide töökogemusi üldistada. Me täname vennalikke noorsooliite, kes saatsid oma delegaadid meie konverentsile. See soodustab meievahelise sõpruse tugevdamist, vastastikust loominguulist rikastumist.

V. I. Lenini nimelisse Üleliidulisse Pioneerorganisatsiooni on ühinenud ligi 20 miljonit noort leninlast. Oktoobrilaste tähtedesse pioneerimalevate juures kuulub 14,5 miljonit last. Kõigile neile peab pioneerorganisatsioon olema tõeliseks suure armastuse kooliks, kasvatama neis armastust oma kodumaa ja Kommunistliku Partei vastu, kasvatama tööarmastust, visadust ja printsiipialust. Selle kõrge eesmärgi nimel töötavad väsimatult ja energiliselt nõukogude õpetajad, komsomol, kogu üldsus. Täna me töötame Kommunistlikule Parteile, tema Keskkomiteele, et rakendame kogu jõu meie ette seatud ülesande täitmiseks: uue, kommunistliku ühiskonna inimese kasvatamiseks.

KOOL JA PIONEERIORGANISATSIOON

M. KAŠIN,
Vene NFSV
haridusministri asetäitja

Juba 41 aastat on meie kooli töö seotud pioneeriorganisatsiooni eluga. Nõukogude kooli rajamine ja arenemine on lahutamatu pioneeriliikumise arenemisest meie maal. Täna võib palju rääkida nende lahutamatust ja suurest sõprusest, nendest suurepäraresetest ühistest tegudest, mille üle on neil täielikku põhjust uhkust tunda.

Lenini orden, mis nüüd kaunistab pioneerilippu, on parimaks tunnistuseks partei, riigi ja meie ühiskonna poolt pioneeriorganisatsiooni tegevusele antud kõrgest hinnangust.

Käesoleval ajal kasvab kooli ja pioneeriorganisatsiooni tihedate sidemete ja ühtsuse tähtsus veelgi. Ja see on mõistetav.

Tänapäeval ei ole meie kool enam see, mis ta oli viis aastat tagasi, rääkimata veelgi varasematest aegadest.

Pidev muutumine, arenemine, üha uute ja uute ülesannete tekkimine, uus sisu ja uued töövormid on nii kooli kui ka pioneeriorganisatsiooni elu vältimatuks seaduseks.

Aeg-ajalt oleme me kohustatud kooli ja pioneeriorganisatsiooni küsimuse juurde pöörduma nende vastastikusel seoses.

Vajaduse selleks kutsub esile kõigepealt see, et meie maa elus, meie nõukogude ühiskonna arenemiskäigus toi-

muvad sügavad sotsiaalsed muutused. Maa on astunud kommunismi laiahaardelise ehitamise perioodi. Partei on avanud kommunistliku ühiskonna materiaalse baasi loomise kolossaalsete tööde rinde ning teeb suurt tööd uute suhete kujundamisel. Partei peab edasilükkamatuks ülesandeks uue inimese kasvatamist, selle inimese kasvatamist, kes hakkab elama kommunismi ajal. Erilist tähtsust omistab partei sirguva põlvkonna kasvatamisele. Sellega määratakse ka kooli ja pionieriorganisatsiooni üha kasvav tähtsus ja osa ühiskonnas, nende tegevuse kooskõlas-tatus.

Pioneeriliikumise ajaloost on teada, et juba esimestel pioneerirühmadel, kuigi need ei tekkinud koolis, olid kooliga kindlad suhted. Juba nendel aastatel kandis komso-mol pioneeride kaudu kooli partei ideid, osutades lastele ja noorsoole oma revolutsioneerivat mõju. Ja mida edasi, seda rohkem ja rohkem toetus kool oma mitmekülgses õppe- ja kasvatustöös pionieriorganisatsioonile. Selle osa on kooli elus eriti tähtis praegu, mil absoluutne enamus pioneriealistest lastest on pioneerid. Vene NFSV-s on 11 miljonist 10—14-aastastest lastest 10,5 miljonit pio-neerid.

Varem, kui 500 õpilasest oli koolis pioneere 40—50, oli nende osa, samuti nende töö sisu ja meetodid teistsugused. Hoopis ise lugu on praegu, kus kooli 500 õpilasest on pio-neerid kõik või peaaegu kõik õpilased. Seda fakti ei tohi jätta arvestamata.

Järgmiseks väga oluliseks tingimuseks on see, et pio-neeriorganisatsioon on oma olemasolu 40 aasta jooksul omandanud kolossaalseid kogemusi ja võitnud endale era-kordselt suure autoriteedi rahva hulgas, meie ühiskonnas. Seda võis eriti ilmekalt näha nendel maipäevadel, mil tähistati pionieriorganisatsiooni 40. aasta juubelit. Need päevad kujunesid ju kõikjal üldrahvalikeks pidupäeva-deks.

Juhtus nii, et nendel päevadel olin ma koos Omski oblasti haridusosakonna juhataja sm. Arsenoviga nende oblasti põhjaosas, kauges Muromtsevi maarajoonis. Ja isegi mitte rajoonikeskuses, vaid rajooni ääremaadel, väi-keses Poretšje külas. Me jõudsimme kohale siis, kui ülelii-duline pidulik raadiorivistus oli juba alanud, kui selle kauge Siberi kooli pioneerid kuulasid Moskvat, tundsid end olevat ühises paljumiljonilises pioneeririvis,

Seal olid ka kõik Poretšje elanikud koos oma laste või lastelastega seda neile kõigile kallist päeva pühitsemas.

Tunel päevadel oli ka seal nagu kõikjal piltlikult ja tugevasti tunda seda erakordset osa, mis pioneerorganisatsioon on omandanud mitte üksnes koolis, vaid ka meie ühiskonna elus.

Kooli ja pioneerorganisatsiooni küsimust käsitledes oleme me kohustatud just sellest tähtsast faktorist lähtuma.

Lõpuks ei saa arvestamata jätta ka seda, et möödunud 40 aasta jooksul on toimunud põhjalikud muutused meie koolide pedagoogilise kaadri koosseisus. Praegu on õpetajate absoluutne enamus ka ise lõpetanud nõukogude kooli ja kunagi oma seltsimeeste ees andnud pühaliku pioneeritootuse, ise kandnud punaseid pioneerirätikuid. Neile on selle organisatsiooni elu lähedane ja mõistetav.

Niiviisi nõuavad uued ülesanded ja uued tingimused kooli ja pioneerorganisatsiooni vastastikuste suhete sügavat läbivaatamist.

Missuguses suunas peavad need suhted muutuma? Vastuse sellele küsimusele annavad eesrindlike koolide ja pioneerorganisatsioonide kogemused.

Leningradis peetakse õigustatult üheks paremaks kooliks 209. kaheksaklassilist kooli, mille pioneerimalev kanti 1960. aastal ÜLKNÜ Keskkomitee auraamatusse, 1961. aastal sai malev esimese kolme hulgas aga seitseaastaku kaaslaste nimetuse.

Siin erutavad pioneere koolielu kõik küljed. Nad võitlevad korraliku kooliskäimise ja kõrge õppeedukuse eest. Ja selles suhtes on koolil head näitajad: koolikohustuse täielik täitmine ja peaaegu täielik õppeedukus.

Pioneerid remondivad koolimaja ja -mööblit, neil on oma lektorium, nad organiseerisid toredate ansambli «Družba», kes esineb kontsertidega mitte ainult koolis, vaid ka šeffide juures, kinodes ja majavalitsustes.

Palju huvitavat võib rääkida sellest, kuidas koolis loodi Lenini, pioneeride ja internatsionaalse sõpruse saal; kuidas punaste jäljeküttide staap kogub materjale partisanirühma kohta, kus võitles Zoja Kosmodemjanskaja (pioneerimalev kannab tema nime); rühmade suurest tööst maleva pioneeride tegevuspiirkonnas, selle kooli pioneeride tööalastest ja paljudest teistest tegudest.

Siin on maksvusel üks tähtsamaist printsiipidest: jõuda iga pioneerini. Rohkem kui 500 pioneeril on pidevad ülesanded. Nad on maleva- ja rühmanõukogude liikmed, rühmanõukogude esimehed ja salgajuhid, «punased jäljekütid» ja lektorid, kirjakändjad ja pioneerid-luurajad, raamatu- ja kunstisõbrad, oktoobrilaste juhid ja lasteaiašefid, ringijuhid ja noored tehnikud, kehakultuuriorganisatorid ja matkajad, lippurid ja noored naturalistid, seinalehtede toimetajad ja kujundajad, radistid ja fotograafid... Ning ega kõiki neid jõuagi loendada.

Niiviisi toimub 209. koolis kogu kasvatustöö pioneerorganisatsiooni kaudu.

Rohkesti huvitavat võiks jutustada Komsomolski 50. kooli, Tambovi oblasti Staro-Hmelevo kooli, paljude Moskva, Sverdlovski ja teiste koolide kogemustest, kus nagu Leningradi 209. kooliski toimub kogu kasvatustöö pioneerorganisatsiooni kaudu. See on see peamine ja printsiipaalne, mis määrab ära uue nende koolide elus, määrab ära nende edusammud.

Ent mida see tähendab konkreetselt?

Teatavasti on kooli üheks tähtsaks ülesandeks laste õpetamine, neile teaduste aluste kohta püsivate teadmiste andmine.

Selle ülesande lahendamiseks on tehtud palju. Kuid paljudes koolides on olukord õppeedukuses ja õpilastele antavate teadmiste kvaliteedis ikka veel ebarahuldav. Me pole seniajani üle saanud vana kooli ühest raskest pärandist — klassikursuse kordamisest.

Kas saab ükski kool sellega toime tulla, ilma et kommunistlikud noored ja pioneerid selle lahendamisest aktiivselt osa võtaksid? Mõistagi, et mitte. Kuid missugune on selles pioneerorganisatsiooni osa?

Tuleb tunnistada, et minevikus oli selles küsimuses palju segadust ja isegi tõsiseid vigu. Oma algaastatel eemaldus pioneerorganisatsioon, vastandades end osaliselt koolile, õppetöö küsimustest. Partei parandas selle vea ja pioneerorganisatsioonid lülitusid aktiivsesse võitlusesse teadmiste eest. Kuid kuna neil polnud selleks kogemusi, sattusid teise äärmusesse. Esines fakte, kus pioneerorganisatsiooni kanti mehaaniliselt üle õppetöö vormid. Paljudes rühmades levisid niinimetatud ainekoondused, kus pioneerid õppisid õppeprogrammis ettenähtud teemasid, kordasid läbivõetud õppematerjali ja lahendasid koduseid

ülesandeid. Selle tulemusena muutusid koondused sageli õppetundide jätkuks.

Komsomoli XII kongress juhtis sellele tähelepanu ja näitas, et pioneerirühmade ja -malevate võitlust õpilaste teadmiste eest tuleb pidada pioneerorganisatsioonile kui isetegevuslikule lasteorganisatsioonile omaste meetoditega. Pioneerorganisatsioonid peavad õpilastes kasvatama õppimisse kohusetruud suhtumist, sisendama neile armastust ja huvi teadmiste vastu praktilise ja haarava tegevuse kaudu. Paljugi sai parandatud.

Kuid alles viimastel aastatel, pärast ÜLKNÜ XIII ja XIV kongressi, määrati täpselt kindlaks õiged teed selle ülesande lahendamiseks. Nüüd on paljudes koolides leitud konkreetsed vormid pioneerorganisatsiooni osavõtuks võitlusest kindlate teadmiste ja koolikohustuse täitmise eest. Nende hulgas on kesksel kohal reidide korraldamine koolikohustuse täitmise kohta, pioneeripatrullide ja -postide loomine õpilaste kooliskäimise ja edasijõudmise jälgimiseks, mitteedasijõudvate õpilaste abistamine vajaduse korral, distsiplineerimata õpilaste kasvatuslik mõjutamine.

Paljudes pioneerirühmades tehakse suurt tööd teadmiste vastu huvi äratamiseks.

Näitena võib siinkohal tuua Volgogradi 37. kooli ja selle pioneerimaleva kogemusi. Et õpilased käiksid korralikult koolis, moodustasid selle kooli pioneerid õpetajate ja kommunistlike noorte nõuandel reidibrigaadid, kelle kohustuste hulka kuuluvad õpilaste päevarežiimi täitmise jälgimine, klassikaaslaste õppimise kontrollimine, abi andmine nendele, kes ei käi koolis mõjuvatel põhjustel, samuti oma tegevuspiirkonnas koolikohustust mittetäitvate laste väljaselgitamine.

Pidevate reidibrigaadide tööd juhib malevanõukogu. Pioneeride õppetöös mahajäämise ennetamiseks on rühmades tugevamatest õpilastest moodustatud assistentide grupid õppeainete järgi. Neid assistente abistavad õpetajad. Erilist rõhku panevad assistendid nendele õpilastele, kes laisklevad, ei taha õppida, keelduvad abist ja puuduvad põhjuseta. Nendest kõneldakse rühma- ja malevanõukogus, seejärel aga, kui see osutub tarvilikuks, ka õppenõukogus ja lastevanemate komitees; nendest kirjutatakse seinalehes ja kooli satiiriajakirjas «Televiisor». Kõik see on andnud positiivseid tulemusi. Volgogradi 37. koolis ei ole õpilastele deviis «õppida südametunnistuse järgi»

ainult paljasteks sõnadeks. Nende käitumist, korralikkust ja õppeedukust jälgivad nende kaaslased, kes ei andesta hooletut suhtumist ja üleastumisi.

Mõned lapsed on jäänud järelevalveta selle tõttu, et nende vanemad töötavad ega saa neile vajalikku tähelepanu pöörata. Niisugused õpilased suunatakse 37. koolis pikapäevarühmadesse. Et õpetajaid abistada, võtavad pioneerid need õpilased oma šefluse alla ja käivad iga päev rühmades korda pidamas.

Sellist laadi fakte on paljude koolide ja pioneeriorganisatsioonide töös.

Ivanovo oblasti Kinešma linna 4. kaheksaklassilise kooli kogemused väärivad tähelepanu selle poolest, kuidas seal on korraldatud pioneeride šeflus nooremate klasside õpilaste üle. Selles koolis on 5. klassi pioneerid šeffideks esimese klassi õpilastele, keda õpetab nende endine õpetaja. Nad valmistavad tema jaoks jaotusmaterjali, tabelleid ja teisi õppevahendeid, aitavad oktoobrilistel koduseid ülesandeid teha, õpetavad neid tantsima ja laulma.

Viimastel aastatel on seoses kooli ümberkorraldamisega kõikjal maad võtnud loovad otsingud efektiivsete teede leidmiseks õpetamise kvaliteedi tõstmiseks. Selles suhtes on saanud laialdaselt tuntuks Lipetski, Rostovi, Kaasani ja paljude teiste koolide kogemused. Praegu töötab juba ainuüksi Venemaal tuhandeid koole ilma klassikursuse kordajateta. Nende kogemuste hindamisel viitavad mõned seltsimehed ainult õppetunni struktuuri täiustamisele ja uute õppemeetodite kasutuselevõtmisele. See ei ole õige, vaid ühekülgne lähenemine asjale.

Kõigi nende koolide töö analüüsimine venab selles, et nende kõrged näitajad on suurel määral komsomoli- ja pioneiriorganisatsiooni kaudu tehtud tohutu kasvatustöö tulemuseks.

Laialdaselt on tuntud Lipetski linna vene keele õpetaja G. J. Gorskaja nimi. Ta on oma ala suurepärane meister. Tema töö edu üks saladusi on just selles, et ta oskuslikult toetub pioneerirühmale.

Sedasama tuleb öelda ka Rostovi 1. keskkooli kogemuste kohta. Kool töötab juba kolmandat aastat ilma klassikursuse kordajateta. Selle üheks otsustavaks tingimuseks on pioneerimaleva ladus ja sihiteadlik töö.

Omski 69. keskkool on veel noor kool. See loodi 1959. aastal uues elamuehituse rajoonis, kus loomulikult on

suur õpilaste juurdevool. Koolis on küllaltki lühikese aja jooksul kujunenud hea ja sõbralik õpilaskollektiiv, kelle eesotsas on komsomoli- ja pioneeriorganisatsioon. Võrdlemisi keerukates tingimustes töötades saavutas kool möödunud õppeaastal väga häid tulemusi: 1892 õpilasest jäi teiseks aastaks klassi 6 õpilast, see tähendab, et kool on klassikursuse kordamise praktiliselt likvideerinud.

Kuivõrd suur on õigesti korraldatud pioneeritöö osa õpilaste kasvatamisel ja nende teadmiste kvaliteedi tõstmisel, seda näitavad väikese maakooli kogemused.

Kirovi oblasti Kumeni rajooni Kuškalovo külas on kahekomplektiline algkool. Juba 18 aastat töötab seal abielupaar Veera Mihhailovna Pantjuhina ja Grigori Ivanovitš Isupov. Mõistes suurepäraselt pioneeriorganisatsiooni osa, püüavad nad kogu kasvatustööd teha pioneerirühma kaudu. Nad on saavutanud, et kõik lapsed õpivad ja töötavad pioneerilikult, s. o. südametunnistuse järgi. Juba 15 aastat ei ole koolis teiseks aastaks jääjaid. Praegu käib võitlus selle eest, et kõik õpiksid ilma kolmedeta.

Pioneerid teevad külas suurt ühiskondlikku tööd: levitavad raamatuid, esinevad kunstilise isetegevusega. V. I. Lenini 90. sünni-aastapäeval istutasid nad kaks kirsialleed. Kool on üleliidulisest rahvamajanduse saavutuste näitusest osavõtja. Pioneerirühm sai möödunud aastal seitseaastaku kaaslaste nimetuse.

Igas koolis on pioneeride ette tarvis püstitada koolikohustuse täitmise eest ja teiseks aastaks klassi jäämise vastu võitlemise ülesanne. Ei tohi lubada, et pioneerid ei tea, kes lastest ja mispärast ei käi koolis, kes langes sealt välja. Igati tõsta laste vastutust teadmiste ja õppe edukuse eest, kasvatada neis teadmisjanu ja kollektiivset vastutustunnet õppimise eest, oskuslikult kasutada pioneeriorganisatsiooni töö meetodeid — niisugune on õpetaja ja pioneerijuhi ülesanne.

Uue inimese kujundamisel on erakordne tähtsus tööle. Seepärast seab partei kasvatustöö keskpunkti kõigis ühiskonnaliikmeis kommunistliku töösse suhtumise arendamise.

Viimastel aastatel on tehtud palju selleks, et töö tuleks kooli, saaks selle elu lahutamatuks osaks. Ja tuleb otsest öelda, et suur teene on selles kooli komsomoli- ja pioneeriorganisatsioonis, seda eriti ühiskondlikult kasuliku tootva töö osas. Miljonid üleskasvatatud linnud, maisi ja

teiste kultuuride kõrged saagid tuhandetelt hektarilt, õpilaste tootmisbrigaadide ja komsomoli noortelaagrite loomine ning palju muud on kommunistlike noorte ja pioneeride omaalgatuse tulemuseks.

Tuleb märkida, et see töö on paljudes koolides oskuslikult ühendatud üldise õppe- ja kasvatustöö ülesannetega, aidates kaasa õpilaste tehnilise loomingu ja katsetustöö laialdasele arendamisele.

Praegu teevad noored meistermehed kooli tehnikaringides, noorte tehnikute jaamades, pioneeride majades ja paleedes paljusid kasulikke ja originaalseid asju.

Üha suuremat kohta leiavad noorte tehnikute töös seadmed ja mudelid automaatika ja telemehaanika alalt, praktilise otstarbega väikeste gabariitmõõtmetega masinad ja mitmesugused tehnilised seadmed. Sellest andis veenva tunnistuse 1962. aastal Volgogradis II ülevenemaalisel noorte tehnikute kokkutulekul korraldatud näitus. Seal võis näha originaalse konstruktsiooniga edasiliikuva teraviljakuiivati, maakaevamiskombaini, automaatkaalude, kõrgahjule maagi etteandmist doseeriva seadeldise, iseliikuva kombaini, radio teel juhitava ja õhupadjal sõitva auto, televiisorite häälestamiseseadmete, filmilindi ilmutamise poolautomaadi, sportautode ja muude tehniliste seadmete töötavaid mudeleid.

Age kui paljusid töid ei saadud näitusele välja panna ainult sellepärast, et need olid kas liiga suured või juba kasutusel tootmises!

Näiteks olgu siin Pihkva oblasti Ljadskaja keskkooli tehnikaringi töö. NLKP XXII kongressi auks ehitas ringtõelise hüdroelektrijaama võimsusega 6,5 kilovatti, vee-pumpamise seadme, mis varustab kooli veega, veejuhtme kohaliku kolhoosi piimafarmile, tõelised aerosaanid. Hüdroelektrijaama jaoks tuli ringil püstitada 65 meetri pikkune pais, paigaldada pump ja elektrimootor kooli pumbamajale.

Teine näide. Kamtšatka oblasti Tilitšinskaja internaatkooli tehnikaring sisustas füüsikakabineti, valmistas neli elektrimootorit kolmefaasilise voolu jaoks, magnetilise süsteemiga elektrimooteriistade viis mudelit, radiola ja valjuhääldaja kooli raadiosõlmele.

Praegu on paljudes noorte tehnikute jaamades (Magadanis, Novosibirskis, Altais, Belgorodis ja teistes) loodud ringid ja klubid, mis töötavad tihedas koostöös ettevõtete

tehnikaosakondade ja konstrueerimisbüroodega nende poolt antud ülesannete järgi. Nii konstrueerisid ja ehtasid Novosibirski oblasti Noorte Tehnikute Jaama autokonstruktorid väikeauto, millele nad andsid nimeks «Sibirjak-62». Sellest masinast huvitus Tšuvaši ANSV Rahvamajanduse Nõukogu, paludes endale selle tööjooniseid. Tšehhoslovakkias ilmuv ajakiri «Noorte Tehnikute ja Naturalistide Aabits» avaldas selle masina joonise ja andis selle konstruktsiooni üksikasjalise kirjelduse.

Niiviisi seostub tehnikaringide töö üha tihedamalt eluga, uue tehnikaga, tootmisega. Isegi nooremate õpilaste ringides (tuntud osavate käte ringide nimetuse all) surub tehnikaalaste mänguasjade ja lihtsamate mudelite valmistamine kiiresti välja igasuguste raamide, laegaste ja teiste tühiasjade tegemise.

Kuid vaatamata kõigile neile kaheldamatutele saavutustele tuleb öelda, et tehnilise loomingu arendamine ei ole ikka veel vajalikku ulatust saanud. Sellepärast on kooli ja pionieriorganisatsiooni edasilükkamatuks ülesandeks pioneeride ja kõigi õpilaste tehnilise loomingu edasine ja igakülgne arendamine.

Erakordne tähtsus on katsetustöö viljelemisel põllumajanduses, sest see on üks paremaid vorme õpilaste kaasatõmbamiseks Kommunistliku Partei poolt meie maa ette püstitatud põllumajandusliku tõusu saavutamise ülesande lahendamisele. Katsetustöö laiendamine on maa-kooli ümberkorraldamise üks tähtsamaid tingimusi.

Liialdamata võib öelda, et praegu on maal raske leida sellist kaheksaklassilist, veel vähem aga keskkooli, kus ei tehtaks katseid kooliaias, kolhoosi- ja sovhoosipõldudel ning farmides.

Kurgani oblasti Mežboro kaheksaklassilise kooli õpilased hakkasid 1957. aastal bioloogia õpetaja sm. Jakovlevi juhendamisel kohalikele kliimaatilistele tingimustele uut maisisorti kohandama. Nad said maisi uue hübriidse vormi, millele nad andsid nimeks «Mežborskaja pionerskaja». Oblastis korraldatud sordivõrdluskatsete konkursil, aga samuti ka kohalike kolhooside kogemuste põhjal näitas see maisisort end kõige kiiremini küpseva ja kõige paremat saaki andva sordina.

Kaluuga oblasti Frolovo kooli õpilased kasvatasid kohaliku kolhoosi põldudel 60 ha maisi meie maa tuntud maisikasvataja, kahekordse sotsialistliku töö kangelase J. Dolin-

juki meetodi järgi. Selle katse eesmärgiks oli tõestada, et Kaluuga oblastis võib teatavatel tingimustel ühelt taimelt 2—3 tõlvikut saada. Katse andis häid tulemusi. Lapsed said igalt hektarilt saagiks 900 tsentnerit maisi haljasmassi ja 100 tsentnerit tõlvikuid.

Ühtlasi on rõõmustav märkida, et noorte katsetajate ja teadlaste liit iga aastaga üha tugevneb. Teadlaste ja teadusliku uurimise instituutide ülesandel õpivad õpilased tundma mikroelementide, herbitsiidide, antibiootikute ja teiste preparaatide mõju põllukultuuride saagikusele ja loomade produktiivsusele. Kooli ja pionieriorganisatsiooni ülesanne on seda liitu tugevdada ja igati arendada.

Pioneeride ja kõigi õpilaste, tulevaste kommunismiehtajate kasvatamisel ei ole vähem tähtis ekskursiooni- ja matkaalane töö. Selle veenvaks tõendiks on pioneeride ja kooliõpilaste üleliidulised ekspeditsioonid, mida korraldab Laste Ekskursiooni- ja Turismi Keskjaam koos ajalehe «Pionerskaja Pravda» toimetusega.

Kui esimesest ekspeditsioonist võttis osa 2,8 miljonit ja teisest 12 miljonit õpilast, siis kolmandast ekspeditsioonist, mis oli pühendatud pionieriorganisatsiooni 40. aastapäevale, võtsid osa kõik meie maa pioneerimalevad.

Nende ekspeditsioonide praktika näitab, et nende käigus arenevad maksimaalselt pioneeride initsiatiiv, isetegevus ja organiseerimisvõimed, omandatakse uurimistöök vajalikke harjumusi ja oskusi.

Noored turistid võtavad oma matkadel aktiivselt osa maa elust: nad uurivad väikesi jõgesid ja soid, istutavad puid, leiavad kasulikke maavarasid ja ehitusmaterjale, annavad oma jõukohase panuse seitseaastakusse. Palju väärtuslikke teateid on toonud Baškiiri ja Põhja-Osseedi ANSV, Krasnodari krai, Irkutski, Sverdlovski ja Tšeljabinski oblasti noored geoloogid.

Noorte geoloogide otsingute praktilised tulemused on tohutud. Vene NFSV Geoloogia Peavalitsus komplekteeris aastaiks 1963—1965 105 geoloogide salka ainuüksi nende andmete alusel, mis saadi üleliidulisest koolinoorte ekspeditsioonist osavõtjailt.

Seejuures aga on vaja tunnistada, et töökasvatuses ja laste tehnilise loomingu arendamises on veel palju puudusi ja lõpuni lahendamata küsimusi.

Kõige olulisem neist seisneb selles, et paljudel juhtudel ei aita osavõtt ühiskondlikult kasulikust tööst kaasa pea-

mise ülesande täitmisele, milleks on pioneerides kommunistliku töössesuhtumise kasvatamine.

On küllaltki fakte, kus laste istutatud puud hävitatakse, kus katseid ei viida lõpule, mistõttu lapsed ei näe oma töö tulemusi; kus suure püüdlikkusega kogutud vana-metall vedeleb kuude kaupa kooliõuel; kus tööülesandeid antakse nende mõtet selgitamata, mis muudab selle töö kasvatusliku väärtuse nulliks.

Meil on ka veel niisuguseid koole, eriti linnades, kus igasuguste ettekäänetega hoitakse õpilasi ühiskondlikult kasulikust tööst eemale, ei anta neile vajalikku tööalast karastust.

Kooli ja pioneerorganisatsiooni ühine tegevus peab olema edaspidi suunatud nendest puudustest jagusaami-sele, õpilaste töökasvatuse igakülgsele parandamisele.

Kooli ja pioneerorganisatsiooni tähelepanu keskpunktis peavad pidevalt seisma sirguva põlvkonna ideelis-poliitilise ja kõlbelise kasvatuse küsimused.

Õpetamise ja kasvatamise kogu protsess peab olema läbitud partei uue programmi suurtest ideedest. Pioneeride ja õpilaste kommunistlikud vaated ja veendumused, nende maailmavaade ja moraalne pale peavad kujunema partei XXII kongressi otsuste ja teiste materjalide, partei programmi ideede alusel.

Kõlbelise kasvatuse aluseks koolis ja pioneerior-ganisatsioonis on kommunismiehitaja moraalikodeks.

Sellest juhindudes on kool ja pioneerorganisatsioon kutsutud pidama järjekindlat võitlust õpilaste kommunistlike veendumuste kujundamise eest, selle eest, et iga pioneer ja õpilane mitte ainult omandaksid kõlbelised mõisted ja nõuded, vaid neid oma elus, tegudes, suhetes kaaslaste ja täiskasvanutega ka järgiksid. Võitlus iga lapse teadvuse eest on kooli ja pioneerorganisatsiooni üks peamisi ülesandeid.

Õpilaste kommunistliku maailmavaate kujundamisel etendab tähtsat osa teaduslik-ateistlik kasvatus. Selle töö nõrkust koolis ja pioneerorganisatsioonis kasutavad sageli kirikutegelased ja iga liiki sektandid. Mitmesuguste kavalate võtetega mürgitavad nad laste ja noorsoo tead-vust religiooni mürgiga.

Kamensk-Uralski 20. kooli 3. klassi õpilane Vova Tšes-nokov võeti vastu pioneerorganisatsiooni. Erutusega pani poiss kaela punase pioneerirätiku. Rõõm osutus aga lühi-

ajaliseks. Vova ema, Valentina Tšesnokova, kes oli langenud kirikutegelaste mõju alla, saavutas, et Vova võttis pioneerirätiku ära. Ema viis poja kirikusse. Ere valgus ja väline hiilgus, laulmine ja palvetamine, ikoonid ja pappide rüüd viisid väikese inimese segadusse. Kirikust tagasi tulnud, otsustas Vova, et ta ei taha enam pioneer olla.

Novosibirski oblasti Kupino kooli õpilase Veera Prišvina vanemad ei luba tal minutikski pärast tunde kooli jääda, raamatukogus ja kinos käia. Laupäeval ei tule tüdruk tänavale, sest vanaema ja vanemad peavad «püha». Ükskord peksti tüdrukut kodus selle eest, et ta oli muusikakooli õhtul viibinud.

Abielupaar Rodionovid on baptistid. Oma tütrele Valjal, kes õpib Demidovi linna 2. kooli 7. klassis, keelavad nad kinos käia ja raamatuid lugeda. Teda ei lubata ka pioneeriks astuda. Kogu vaba aja on Valja sunnitud istuma «pühade» laulude taga. Isa sunnib tütarlast ka palvemaja külastama.

Me ei tohi sellist laadi faktidest rahulikult mööda minna, olgu need siis kas või üksikjuhtumid. Kool ja pioneerorganisatsioon on kohustatud meile võõra ideoloogia laostavast mõjust võitu saama, sest selle ohvriteks on nii mõnigi kord meie lapsed.

Sirguva põlvkonna igakülgse ja harmoonilise arendamise ülesanded nõuavad samuti tähelepanu tugevdamist esteetilisele ja füüsilisele kasvatusel. Avalikkus kriitiseerib kooli õigesti selle eest, et noore põlvkonna esteetilises kasvatuses on veel palju puudujääke.

Kooli ja pioneerorganisatsiooni ees seisab praegu ülesanne see töö selliselt korraldada, et kasvatada lastes ja noortes armastust kõige ilusa vastu elus, inimsuhetes ja looduses, õpetada neid kunstiteoseid mõistma.

Seejuures on väga oluline rakendada abinõusid manduva kodanliku kunsti ja kirjanduse laostava mõju vastu lastele ja noortele, kasvatada neid klassikalise kunsti ja eriti sotsialistliku realismi parimate eeskujude najal. Me peame alati meeles pidama, et nõukogude kirjandus ja kunst, olles läbi imbunud optimismist ja elujaatavatest kommunistlikest ideedest, on suureks ideeliselt kasvatuslikuks teguriks, arendades nõukogude inimeses uue maailma ehitaja omadusi.

Nõukogude kooli üheks tähtsamaks ülesandeks on teatavasti füüsiliselt tugeva, karastatud ja terve noore põlv-

konna kasvatamine. Seda ei saavutata ainuüksi kehalise kasvatuses tundidega, vaid selleks on olemas terve süsteem: isikliku hügieeni harjumuste kujundamine, igapäevase hommikuvõimlemise õpetamine lastele, heade sanitaarsete tingimuste loomine koolis ja kodus, laste ja noorte laialdane kaasatõmbamine massilisele kehakultuuri- ja sporditegevusele, mis kõik on jõukohane igale koolile, igale pioneeriorganisatsioonile.

Kehalises kasvatuses on tarvis jõuda selleni, et kehakultuuri ja spordiga tegelemine haaraks kõiki pioneere ja õpilasi, ilma ühegi erandita. Otsustavalt tuleb jagu saada ekslikust tendentsist asendada massiline kehakultuuri- ja spordialane tegevus üksikute õpilaste poolt püstitatavate rekordite tagaajamisega.

Niisugused on põhilised ülesanded. Need ei ole uued. Nende lahendamisel töötasid õpetaja ja pioneeriorganisatsioon ka seni. Kuid jutt on täna sellest, et nende edukas lahendamine nõuab pioneeriorganisatsiooni osa tunduvat tõhustamist.

Mõnede pedagoogide, ja neid ei ole vähe, arvamuse kohaselt on pioneeride asi koondusi pidada, lõkkeid süüdata, kaelarätikut kanda ja vanametalli koguda.

Sport? Selleks on ju kehakultuurikollektiiv.

Loodus? See on noorte naturalistide asi.

Koor, orkester, draama- ja fotoring ning kõik muu taoline ei ole pioneeride asi. Las õpivad oma pioneeritöögagi toime tulema.

Selline pioneeritöö sisu pikka aega kestnud nudikstege mine muutis pioneeriorganisatsiooni tegevuse paratamatult vaesemaks. Pioneerirühmad jäid ilma tõelistest suurtest tegudest ja vastutusest.

Meie aja peamise kasvatusliku ülesande lahendamisel — uue inimese kasvatamisel — ei saa pioneeriorganisatsiooni millegagi asendada. Sellest käib läbi absoluutne enamus õpilasi. See on laste ja noorukite kommunistliku karastuse omalaadseks kooliks, mis valmistab neid ette initsiaatorlikuks loovaks tööks, aktiivseks osavõtuks kommunistliku ühiskonna asjade juhtimisest.

Seepärast saavad kool ja õpetaja kaasaja tingimustes nende ees seisvaid hariduslikke ja kasvatuslikke ülesandeid edukalt lahendada ainult siis, kui nad toetuvad pioneerirühmale ja -malevale; kui nad kujundavad pioneerikollektiivis tervet ühiskondlikku arvamust, millel

on lastele mitte millegagi võrreldav mõjujõud, kui nad juhivad kogu kasvatustööd väljaspool õppetunde, õpilaste vaba aja kultuurset veetmist ja ühiskondlikult kasulikku tööd eranditult pioneeriorganisatsiooni kaudu, igati arendades selle omavalitsusorganeid ja kiites heaks pioneeride isetegevust.

Mõned koolitöötajad võivad mõelda, nagu väheneks pioneeriorganisatsiooni tähtsuse tõusuga õpetaja osa kasvatustöös. Need seltsimehed eksivad sügavalt. Jutt on mitte õpetaja ja koolijuhtide osa vähendamisest, vaid, vastupidi, selle tõstmisest, nende vastutuse suurenemisest kasvatustöö tulemuste ja pioneeriorganisatsiooni tegevuse eest.

Pioneeriorganisatsiooni tähtsuse ja osa tõhustamine nõuab ilmtingimata selle initsiatiivi, isetegevuse ja iseisevuse tõstmist paljude küsimuste lahendamisel, ja mõistagi ka selle õiguste laiendamist. See kõik ei vii aga pedagoogide õiguste kärpimisele, vaid on seotud nõudlikkuse suurenemisega nende vastu.

Lihtsam on klassikoosolek või pioneerikoondus ise ette valmistada ja läbi viia, klassivanem, rühmanõukogu esimees ja salgajuhid ise välja valida ja kohale määrata, tööplaani ise valmis kirjutada, klass ise ekskursioonile viia, seinalehtki ise välja anda (ka seda juhtub!). Selleks ei ole mitte alati vaja tõelist õpetajameisterlikkust. Hoo pis keerulisem on kasvatustööd nii korraldada, et kõike teeksid lapsed ise.

Seoses sellega on nähtavasti tulnud aeg koolielus nii mõndagi läbi vaadata ja muuta.

Käitumishinded paneb praegu välja õppenõukogu klassijuhataja ettepanekul. Ent missugune on seejuures õpilaste osa? Enamikel juhtudel vaid kõige passiivsem: neile tehakse teatavaks ainult hinded, kusjuures neid sageli isegi ei motiveerita. Mõningad kogemused sunnivad sellise mooduse õigsuse üle mõtlema.

Tambovi oblasti Staro-Hmelevo keskkoolis anti käitumishinnete väljapanemise õigus klassile. Ja õpilased, enne kui hinnet panna, analüüsisid igaüht oma kaaslastest üksikasjaliselt. Käitumishinne sai nende silmis korraga uue tähenduse. Ühtlasi sai see tõeliselt tähtsaks pedagoogiliseks vahendiks.

Või võtame õpilaste koolist väljaheitmise. See on pedagoogilise mõjutamise teravaim vorm. Ja rakendada võib

seda ainult erandjuhul. Kuid veel sageli võtab õppenõukogu vastu otsuse õpilase väljaheitmise kohta, ilma et seda arutataks pioneeri- ja isegi komsomoliorganisatsioonis.

Seniajani teeb õpilase kiitmiseks ettepaneku klassijuhataja üksi, leidmata seejuures vajaliku olevat pioneeride ja kommunistlike noortega nõu pidada.

See kõik ei ole pedagoogiliselt õigustatud ja nõuab seejärel läbivaatamist. Vastasel korral jäävad paljud meie ilusad sõnad pioneeride initsiatiivist, isetegevusest ja iseseisvusest ainult soovideks.

Täpsemalt tulevad kindlaks määrata pioneerimaleva tegevuse ja klassivälise töö seosed. Mõnikord korraldatakse koolis, ütleme, kooli spordivõistlused, seejärel aga eraldi pioneeride spordivõistlused. On olemas koolikoor, aga samuti ka pioneeride koor. On olemas kooli seinaleht, aga samuti ka pioneeride omad. Võisteldakse parima klassi nimele, samal ajal aga käib ka võistlus parima rühma nimele. See kõik tekitab segadust ja arusaamatusi.

Ka on tarvis kõnelda pioneerimaleva ja õpilaskomitee vastastikustest suhetest.

Selle küsimuse lahendamisse ei saa mehaaniliselt suhtuda. Paljud koolid on õpilaskomiteest lahti öelnud, kuid üsnagi mitmetes koolides on see säilinud. Seepärast on ebaõige siin dekreete või kategoorilisi juhtnõude anda. Kuid õpilaskomitee funktsioonidesse tuleb meie arvates selgus luua: õpilaskomiteel ei saa meie kaasaja koolis olla seda osa, mida ta etendas 20-ndatel ja 30-ndatel aastatel.

Nendes koolides, kus õpilaskomitee on olemas, peab see töötama malevanõukogu või komsomolikomitee juhtimisel.

Pioneeriorganisatsiooni osa kasvamine, tema funktsioonide, initsiatiivi ja isetegevuse laienemine nõuavad tema tegevuse juhtimise tunduvat parandamist. Tuleb otseselt öelda, et mida edasi, seda suuremaid nõudeid hakatakse esitama pioneeritöö pedagoogilisele juhtimisele.

Selge, et esmajoones on jutt vanempioneerijuhist. Tema osa pioneeriliikumise arendamises on väga suur. Tänapäeval sõltub kooli pioneeritöö edu või ebaedu enamikel juhtudel sellest, kes on seal vanempioneerijuhiks.

Leningradi 209. kooli edusammud on paljus seotud matemaatika õpetaja Niina Vladimirovna Beljakova nimega, kes töötab seal vanempioneerijuhina viiendat aastat.

Kuid nii ei ole kaugeltki kõikjal. Rohkesti on veel niisuguseid koole, kus vanempioneerijuhid vahetuvad igal aastal, mõnikord isegi paar korda aastas. Sellistel juhtudel võib nende tõsisest osast vaevalt kõnelda. Ja põhjuseks ei ole siin üksnes kaadri tõtlik valik. Tihtilugu läheb nii sellepärast, et paljud koolijuhid ei mõista õigesti vanempioneerijuhi osa, tema kohta koolis. Veel seniajani näevad mõned neist temas omalaadset massiliste meelelahutuste korraldajat, meistrit iga asja peale. See on tõsine viga. Õigupoolest ilmnevad selles pioneeriorganisatsiooni osa mittemõistmine ja alahindamine. Eesrindlike koolide kogemused näitavad meile õiget teed. Mitmetes Orenburgi koolides esitab komsomol koos haridusorganitega vanempioneerijuhi kohale parima õpetaja, kes armastab pioneeritööd ja kellel on laste hulgas suur autoriteet. Selge, et niisugune inimene suudab niivõrd vastutusrikka tööga toime tulla.

Sellega seoses tuleb nähtavasti teha korrektiive ka omapärasel ealises tsensuses, mis on tekkinud vanempioneerijuhile lähenemisel. Mõistagi peab vanempioneerijuhiks olema noor inimene. Kuid mõistet «noor» maksab vaevalt piirata 25—26 eluaastaga. Võib-olla on aluseks tarvis võtta mitte niivõrd passi, kuivõrd inimese hinge noorust, selle seesmise tule olemasolu, mis on selle noorse esimeseks näitajaks.

Niisuguse lähenemise puhul võib paljusid küsimusi, eriti aga sellist, nagu pioneerijuhi ettevalmistamine, tunduvalt kergemini lahendada.

Praegu toimub pioneerijuhtide ettevalmistamine keskkoolis. Ja kogemused näitavad, et on talitatud õigesti. Kuid vaevalt tohiks nende ettevalmistus sellega lõppeda. Selge on aga, et kui pioneerijuhi töösse suhtutakse endiselt nagu mingisse lühiajalisse ja kiirelt mööduvasse, siis vaevalt küll leidub palju noormehi ja neide, kes sellele alale tõsiselt spetsialiseerusid.

Kui me kõneleme pioneeritöö pedagoogilise juhtimise parandamisest, siis me peame silmas mitte ainult pioneerijuhti. Kõne all on kogu õpetajaskond, see, et iga õpetaja leiaks selles töös oma koha. Õpetaja ei ole rühmas administrاتور, vaid sõber, nõuandja, vanem seltsimees, pioneerikollektiivi hing. Sellega on kindlaks määratud ka ülesanne pedagoogilistele õppeasutustele, kes on kohustatud tunduvalt parandama kõigi tulevaste õpetajate ette-

valmistamist tööks pioneeridega. Kõrgemate pedagoogiliste õppeasutuste õppeplaanides on tarvis pioneeritöö teooriale ja praktikale eraldada rohkem aega.

Rohkem tähelepanu peavad nendele küsimustele pöörama ka õpetajate täiendusinstituudid.

Pioneerorganisatsioonile abi osutamises kasvab mõõtmatult haridusorganite osa.

Selle kohta on rohkesti häid näiteid. Kostroma oblasti Ostrovo rajooni koolide inspektorid tungivad koolide kontrollimisel ilmtingimata ka sellesse, kuidas seal on korraldatud pioneeritöö. Nad vestlevad õpetajate ja koolijuhtidega, annavad nõu, mida teha puudustest lahtisaamiseks.

Rajoonis on saanud traditsiooniks korraldada koolide direktoritele ja klassijuhatajatele pioneeritöölaseid seminare vahetult koolides.

Haridusorganid oma enamikus tungivad aga paraku ikka veel mittepiisavalt pioneerimalevate töösse, ei küsitle õpetajaid ja koolijuhte pioneeritöö olukorra kohta nii, nagu tarvis.

Eraldi on vaja peatuda pioneerorganisatsiooni tegevusel maakoolides.

Seoses koolide juhtimise ümberkorraldamisega maa-kohtades vastavalt NLKP Keskkomitee novembripleenumi (1962. a.) otsusele määratakse uut moodi ka maa kesk- ja kaheksaklassiliste koolide osa. Need koolid peavad saama pedagoogilisteks keskusteks, mis ühendavad enda ümber naaberalgkoolid. Seepärast on koondpioneerimalevate organiseerimise kogemustel maal väga suur tähtsus.

Kostroma oblastis töötab juba palju selliseid malevaid. Heaks näiteks on Aleksandrovo keskkooli pioneerimalev, mille koosseisu kuuluvad Akulovo ja Širjajevo algkooli pioneerid, aga samuti ka Zalesje kooli koondmalev, kuhu kuuluvad Tstakovo ja Ivantinovo algkooli pioneerid.

Nende koolide koondmalevad teevad oma pioneeride tegevuspiirkondades suurt ühiskondlikult kasulikku ja kultuurilist tööd. Töö nendes piirkondades kasvatab lapsi elu peremeesteks ja organisaatoriteks, aitab neil leida kasulikku ja vajalikku tegevust, õpetab neid elama ja tegutsema kollektiivis, suurendab pioneerorganisatsiooni mõju laste kasvatamisele väljaspool kooli.

Ühenduses sellega, et koondmalevate pioneerijuhtide töö on tunduvalt kasvanud, on saanud erilise tähtsuse nende pioneerijuhtide valimine ja neile tööks vajalike tin-

gimuste loomine. Tõsiselt läheneti sellele Kostroma oblasti mitmetes rajoonides. Pioneerijuhtideks valiti hästi ettevalmistatud ja aktiivsed õpetajad, kommunistlikud noored. Tunniplaan nendes koolides, kus nad töötavad, on koostatud selliselt, et neil oleks vähemalt üks päev nädalas õppetööst vaba. Nendele õpetajatele ei anta teisi ühiskondlikke ülesandeid. Sedasama praktiseeritakse ka teistes oblastites.

Meie arvame, et koondpioneerimalevate loomine maa-kohtades on kõige ratsionaalsem tee pioneeritöö organiseerimiseks maakoolides.

Partei programm seab nõukogude kooli ette ülesande sisendada lastele armastust töö ja teadmiste vastu, kujundada noort põlvkonda kommunistliku teadlikkuse ja kõlbelisuse vaimus. Selles kõiges kuulub kõrge, auväärne ja vastutusrikas osa õpetajale, komsomoli- ja pioneeriorganisatsioonile.

Pole kahtlust, et kooli ja pioneeriorganisatsiooni sidemete edasine tugevnemine on selleks tähtsaks tingimuseks, mis soodustab partei poolt seatud ülesande täitmist.

NÕUKOGUDE ÜLDSUS, PEREKOND JA PIONEERIORGANISATSIOON

A. KONDRATJUK,
Ukraina NSV Pedagoogika
Ühingu Presiidiumi liige

Pioneerorganisatsiooni mitmekülgse tegevuse tulemused veenavad meid selles, et nõukogude võimu esimestel aastatel partei ja selle juhi V. I. Lenini tahtel loodud kommunistlik lasteorganisatsioon on muutunud nõukogude laste kommunistliku kasvatuseliseks ja hulki haaravaks kooliks. Ta on tõepoolest saanud, nagu osutas Lenin, kommunaaride kasvatamise kõige paremaks teeks.

Pioneeriliikumise edasine arenemine meie maal võib edukas olla ainult komsomoli, kooli, pedagoogikateaduse ning kõige laiema üldsuse hea ja tõelise koostöö korral.

Täiesti õigesti käsitletakse üldsuse ja perekonna osa pioneeride kasvatamisel eraldi probleemina, sest see on meie maal pioneeriliikumise arendamise üldise küsimuse möödapääsmatu koostisosa.

Üldsuse ja perekonna osavõtul laste-pioneeride kasvatamisel ja pioneeriliikumise arendamisel on oma ajalugu, mis sai alguse kohe pärast Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni. Leninlikud juhtnöörid tööliste ja talupoegade hulkade kaasatõmbamiseks riigi juhtimisele, ühiskonna elu kõigi küsimuste, sealhulgas ka laste ühiskondliku kasvatuselise probleemide arutamisele, olid aluseks ka partei otsustele pioneeriliikumise kohta. Neid propagandis aktiivselt Vladimir Iljitši sõber ja võitluskaaslane, väljapaistev partei- ja riigitegelane N. K. Krupskaja.

Liialduseta võib öelda, et N. K. Krupskaja on laste ühiskondliku kasvatuse nõukoguliku süsteemi rajajaks pionieriorganisatsioonis. Oma esinemistes ja trükis ilmunud artiklites nõuab ta üldsuse laiade hulkade kaasatõmbamist tööle lastega maaklubides ja lugemistaredes, kutsub ametiühinguid üles eraldama lastele spetsiaalseid tubasid jne. Krupskaja toetab palavalt Nõukogude komandöride naisi, kes alustasid oma klubide juures sektorite loomist tööks sõjaväelaste lastega ja lastekodudes.

Tema nõuded ja näpunäited kannavad alati konkreetset praktiliste soovitude iseloomu. Need on sügavalt argumenteeritud ja pedagoogiliselt põhjendatud.

Kommunistlik Partei on süstemaatilisel juhitud ühiskondlike organisatsioonide tähelepanu sellele, et lasteorganisatsiooni on tarvis igakülgsest abistada, lähendada teda rahva elule ning töötajate võitlusele sotsialismi ja kommunismi eest.

Märkinud pioneeriliikumise ja ühtlasi nõukogude üldsuse saavutusi laste kommunistlikul kasvatamisel, suunas VK(b)P Keskkomitee oma määruses 25. juunist 1928. aastast «Pioneeriliikumise olukorrast ja lähematest ülesannetest» nõukogude ja ühiskondlike organisatsioonide taas pioneeriliikumisele keskustes ja kohtadel «kaasabi kindlustama».

Perioodil, mil meie maa viib ellu kommunismi ehitamise grandioosset plaani, etendab laste kommunistlik liikumine eriti tähtsat osa sirguva põlvkonna ühiskondlikus kasvatuses.

Pioneeriliikumise praegusel etapil on esmaseks ülesandeks selle veelgi tihedamate sidemete kindlustamine töötajate võitlusega kommunismi eest. Selles peavad pionieriorganisatsioonile üha suuremat abi osutama nõukogude üldsus ja perekond.

Kommunistlike ühiskondlike suhete arenemisele, sealhulgas üldsuse laiade ringkondade kaasatõmbamisele uue inimese kasvatamisele, oli tohutu mõju Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XX, XXI ja XXII kongressi ajaloolistel otsustel, demokraatia arenemisele ning laiade rahvahulkade loovale mõttele ja initsiatiivile nii kahjulikult mõjunud isikukultuse tagajärgede paljastamisel ja likvideerimisel.

Üldsuse side pioneeride eluga tugevnes eriti pärast partei ja valitsuse ajaloolist otsust kooli kohta. Sellele

aitasid kaasa ÜLKNÜ XII kongressi tuntud otsus, mis juhtis tähelepanu pioneeriorganisatsiooni sidemele eluga, aga samuti ÜLKNÜ Keskkomitee VIII pleenumi määrus «Abinõudest V. I. Lenini nimelise Pioneeriorganisatsiooni töö parandamiseks».

Rahvahulkade ühiskondliku aktiivsuse kasv kajastus meie elu selles lõigus märgatavalt: laste kasvatamine muutus üldrahalikuks asjaks. Õued ja väljakud, kus lapsed mängivad, klubid, kus luuakse tingimused nende mitmekülgsete huvide arendamiseks, tõmbavad endale üha rohkem avalikkuse tähelepanu.

Ukrainas arenes laialt ühiskondlik liikumine laste mõistliku puhkuse organiseerimiseks nende elukohtades, töölis- ja maaklubides, raamatukogudes jm.

Määrati kindlaks üldsuse osavõtu teed pioneeride kasvatamiseks, selle töö organiseerimise vormid. Järjest suurem arv eesrindlikke nõukogude inimesi on saanud pioneeride sõpradeks, andes neile edasi oma rikkalikke elukogemusi ja võttes nende elust vahetult osa.

Nõukogude üldsuse pioneeriorganisatsiooni elust osavõtmise tähtsaimaks vormiks on komsomolikomiteede juures loodud pioneeriorganisatsiooni nõukogud. Nõukogude loomine, alates rajoonide omadest ja lõpetades üleliidulisega, andis võimaluse tõmmata tööle lastega mitte ainult komsomoli- ja haridusala töötajaid, vaid ka kõige erinevamatel tootmisaladel, teaduse ja kunsti vallas tegutsevad inimesi.

See kõik rikastas tunduvalt malevate ja rühmade töö sisu, tegi selle sihipärasemaks ja huvitavamaks, andis võimaluse pioneeritöö vorme sügavamalt tundma õppida ja pidevalt parandada, koordineerida lastega tööd tegema kutsutud ühiskondlike organisatsioonide ja riiklike asutuste tegevust.

Kokku on meie vabariigis loodud üle 800 rajooni, linna ja oblasti pioneeriorganisatsiooni nõukogu, kus ühiskondlikel alustel töötavad ligemale 17 tuhat inimest, kellest pooled on pedagoogilise üldsuse laiade ringkondade esindajad.

Pärast ÜLKNÜ XII kongressi, kus täiel häälel kõlas kõigile komsomoliorganisatsioonidele üleskutse tõhustada tööd pioneeridega, suundus pioneerirühmadesse palju rühmajuhte tootvalt töölt. Komsomoliorganisatsioonide otsuse kohaselt läks vabariigi pioneerirühmadesse ja

-malevatesse kümneid tuhandeid noori tootmistöölisi. Juba 1958. aastal töötas Ukrainas üle 15 tuhande rühmajuhi tootvalt töölt. Praegu on see arv tunduvalt kasvanud. Ainuüksi Donetsi oblastis töötab sel aastal üle 10 tuhande rühmajuhi tootmisest, Harkovi oblastis 4 tuhat, Dnepropetrovski ja Kirovogradi oblastis kummaski 3 tuhat jne.

Rühmajuhid tootvalt töölt töid pioneeriorganisatsiooni palju uut ja huvitavat. Eelkõige töid nad aga pionèerirühmadesse loova sädeme, lähendasid rühmi elule, tööle ja töönimestele. Nii näiteks töötab Ivan Suhha, pionèerijuht Taga-Karpaatiast, velskrina mägikülas. Kogu oma vaba aja aga annab ta oma sõpradele — pionèeridele. Ivan armastab väga oma elukutset ja püüab paljusid oma teadmisi lastele edasi anda. Seda on ka näha: tema rühma kõik pionèerid mitte ainult oskavad, vaid tegelikult ka annavad oma küla elanikele esmaabi, mille eest nad on ära teeninud nende austuse. Suhha on väga haaratud luulest ja ka tema pionèerid hakkasid tegelema kirjan- dusliku omaloominguga. Rühmas antakse välja kirjan- dusslikku almanahhi «Dzvenjat strumotški». Lapsed kohtuvad sageli küla vanade elanikega, sest just need aitavad neil mõista Taga-Karpaatia saavutusi nõukogude võimu aas- tail. Pionèerid austavad ja armastavad oma rühmajuhti, täie õigusega nimetavad nad teda oma vanemaks sõbraks.

Laialdaselt on tuntud Donetski laavakaevur Oleg Mel- nikov, kes töötab rühmajuhina 82. kooli ühes pionèeri- rühmas. Oleg pühendab oma rühmale palju aega, olles rohkete, huvitavate ja kasulike tegude initsiaatoriks. Samal ajal tõstab Oleg oma üldharidusslikku taset, õppi- des Donetski industriaalinstituudis. See rühmajuht toot- mistöölt on oma noorematele sõpradele tõeliseks ees- kujuks.

Individuaalses korras töötavad rühmajuhid tootmisest ei ole tootmises tegutsevate komsomoliorganisatsioonide, pionèerimalevate ja -rühmadega sidemete pidamise ainu- keseks vormiks. Viimastel aastatel on vabariigis tekkinud palju kollektiivseid rühmajuhte. Nende puhul esineb rühmajuhi osas kogu tootmisbrigaad. Selle liikumise initsiaatoriteks olid kommunistliku töö brigaadid. Nende brigaadide seaduseks on, kõrvuti nõuetega eeskujulikult töötada ja kollektiivi tahet täita, ka selline: pionèeridega töötada, neid õpinguis, töös ja puhkeaja veetmisel abis- tada.

Selles suhtes on näitlik šahti «Proletarskaja-glubokaja» kommunistlikest noortest koosneva läbindajate kommunistliku töö brigaadi tegevus, mida juhib Zahhar Hassejevitš Ahmadejev. Brigaad hakkas sõbrustama Makejevka linna 86. kooli 8. klassi pioneeridega. Kommunistlik suhtumine töösse ja seltsimeestesse, nõudlikkus ja rangus — jooned, mis iseloomustasid brigaadi, hakkasid tungima ka pioneerirühma ellu. Kaks aastat tagasi oli rühm koolis üks mahajäänumaid. Praegu on ainult viiel õpilasel veerandihinnete hulgas rahuldavaid hindteid. Brigaad seadis pioneeride ette ülesande õppida südametunnistuse järgi, nii nagu töötavad brigaadi kõik 137 liiget. Pioneeridele on Ahmadejevi brigaadi liikmed mitte ainult vanemateks ja Donbassis austatud tootmistööliseks, vaid ka sõpradeks. Nad külastavad lapsi tundides ja kodus, korraldavad rühmas lastevanemate koosolekuid, käivad koos kinos, organiseerivad ühiseid spordivõistlusi, dispuute ja mätku.

Ühiskondlik liikumine pioneeriorganisatsioonis tehtava kasvatustöö abistamiseks, mis ilmneb eredalt tootvalt töölt rühmajuhtide tegevuses, on mitte üksnes üheks tähtsaks teeks pioneeriorganisatsiooni, maleva ja rühma tugevdamisel, vaid ka üldrahvaliku hoolitsuse uueks näiteks uue inimese kujundamise eest, täiskasvanute vastutuse suurenemise teguriks pioneeriliikumise saatuse eest.

Pioneeride ühiskondliku kasvatuse süsteemis on tähtsaks lülits töö organiseerimine laste elukohtades, linna- ja maaklubide, kultuurimajade ja spordiorganisatsioonide lastesektorites.

Ukrainas on majavalitsuste juurde loodud ligemale tuhat ühiskondlikel alustel tegutsevat klubi ja pioneerituba. Selle aasta suvel oli vabariigi oblastites avatud ligemale 15 tuhat laste mänguväljakut. Ametiühingute klubide, kultuurimajade ja -paleede juures on 789 lastesektorit, mille töö tunduv osa on samuti ühiskondlikele alustele rajatud.

Üldsuse kaasabil lastega tehtav kasvatustöö on suunatud kollektiivide loomisele, kus lapsed õpiksid töötama ja puhkama koos oma kaaslastega, kommunismiehitaja moraalkoodeksi selgitamisele, tööarmastuse kasvatamisele, pioneeride mitmekesiste huvide arendamisele ja rahuldamisele, neile tervisliku puhkeaja organiseerimisele.

Loosungit, mis pioneeriliikumise esimestel aastatel kaunistas tööliisklubide seinu — «Klubi ilma pioneerideta on seesama, mis perekond ilma lasteta» —, viiakse praegu ellu sadades tööliisklubides ja kultuurimajades. Töö lastega on saanud ametiühingute ja maaklubide, kultuurimajade ja raamatukogude üheks tähtsamaks tööloiguks. Need ühendavad töötajate lapsi, haaravad tööle nendega ettevõtete, asutuste ja kolhooside eesrindlikke inimesi, kasvatavad pioneerides armastust ja austust isade elukutsete vastu.

Igakülgse kiituse on ära teeninud Harkovi kultuurimaja «Pištševik» lastesektori tegevus. Selle sektori töötajad, soovides sisendada pioneeridele armastust isade tööala vastu, otsustasid lastele saia- ja kondiitritoodete kombinadi organiseerida. Laste hulgas leidus palju neid, kes soovisid selles kombinadis töötada. Oma tööd alustas kombinat õppetegevusest. Lastesektor korraldas pioneeride kombinadi liikmetele vestluste tsükli leivaküpsetajate ja kondiitrite tööst, tootmise tehnoloogiast, ohutus- tehnikast ja tublimate meistrite tööst. Lapsed käisid ekskursioonidel linna paremates leivatehastes ja kondiitritoodete vabrikus. Praegu aga valmistavad nad pühapäeviti kultuurimajas selleks spetsiaalselt sisustatud ruumis juba ise rõngassaiu, kooke, pirukaid ja küpsiseid, mis lähevad müügile firmakauplusse — kombinadi puhvetisse. Puhvet töötab samuti kultuurimajas, kus noored müüjad teenivad lastesektori arvukate ringide liikmeid.

Lapsed armastavad oma kombinati. Tegevus selles, ekskursioonid leivatehastesse, kohtumised ja vestlused leiva- ja kondiitritoodete tuntud meistritega on paljudes äratanud huvi ja soovi endale vanemate eriala valida, töötada niisamuti nagu nende vanemad sõbrad — kommunistliku töö brigadide liikmed.

Hoolitsus noore põlvkonna kujundamise eest muutub järjest rohkem ja rohkem ettevõtete tööliiskollektiivide tõsiseks praktiliseks ülesandeks. Kiievi tehases «Arsenal» võtab tööst lastega osa lai üldsus.

Arvestades lastes tehnika vastu huvi kasvatamise tähtsust, avas tehase kollektiiv neile klubi «Noor tehnik». Seal on endale tegevust leidnud 600 noort tehnikahuvilist. Klubi 12 ringist töötavad 6 ühiskondlikel alustel. Lastel loovat mõtet aitavad arendada tehase endised töölised, pensionärid Mihhail Aleksejevitsš Jemeljanenko, Pavel

Fjodorovitš Vodzjakin ja teised. Klubil on oma konstrueerimisbüroo, kus lapsed valmistavad töötavaid mudelid. Automudelite ehitajad ja radistid konstrueerisid raadio teel juhitava traktori, praegu töötavad nad amfiibauto loomise kallal.

Nõukogude astronoomia arenemine kutsus pioneerides selle vastu esile suure huvi. Noored arsenaallased, astronoomiaringi liikmed, vestlevad sageli oma šeffide professorite S. K. Vsehsvjatski ja A. K. Ossipoviga. 1961. ja 1962. aastal käisid noored astronoomid teaduslikul ekspeditsioonil Krimmis. Dnepri kõrgel kaldal pargis asuv vana veetorn sisustatakse lastele observatooriumiks. Ring «Junõi arsenalets», kuhu on koondunud tehase töötajate lapsed, õpib tundma tehase ajalugu ja kogub materjali tehase revolutsioonilise võitluse ajaloo kohta pioneerimuseumi loomiseks.

Tehase kultuurimaja lastesektoris on loodud ringid ja muusikastudio, kusjuures enamik ringijuhte töötab ühiskondlikus korras.

Tehase elamurajoonides on eraldatud 29 pioneerituba, mille tegevus haarab üle 1200 lapse. Kolmandat aastat on ühes pioneeritoas avatud tasuta muusikakool, kus töötavad klaveri-, viiuli-, tšello- ja klarnetiklass.

Tehasekollektiivide hoolitsus pioneeride kasvatamise ja mõistliku puhkuse eest on eriti tõhus seal, kus üldsuse kasvatuslikele jõupingutustele osutavad igapäevast konkreetset abi ja toetust parteiorganisatsioonid. Sõprus pioneeridega on saanud traditsiooniks Donetski kaevurite kollektiivides. Laialt on tuntud Rumjantsevi-nimelise šahti mäetöölise šeflus 3. internaatkooli üle. Seda šeflustugevdab kaevurite pidev ja elav osavõtt pioneeride elust. Kaevurid käivad pioneeride juures iga päev. Šahti ülemat, Ukraina haridustöö eesrindlast ja aupioneeri V. Prjakhinit tunneb kooli iga kasvandik, tema omakorda on aga tuttav paljude õpilastega.

Hiljaaegu pandi pedagoogilise üldsuse initsiatiivil alus uuele huvitavale ja kasulikule algatusele. Kokkuleppel haridusorganitega kuulub peaaegu igasse Donetsi oblasti kooli õppenõukogusse ka šefiks oleva tootmiskollektiivi esindaja, kes võtab osa laste õpetamise ja kasvatamise küsimuste otsustamisest.

Äärmiselt tarvilik on, et iga šefiks oleva tootmiskollektiivi esindajad jõuaksid iga pioneerimalevani, et nad lüli-

taksid pioneerid töölikollektiivide ühiskondliku elu sfääri.

Oblasti tootmiskollektiivide sõprus pioneeridega on kutsunud ellu mitmeid huvitavaid traditsioone, mis väärivad igakülgset toetamist ja levitamist. Malevate ja rühmade enamik üritusi korraldatakse šahtides, tsehhides, kolhooside farmides ja ehitusplatsidel. 19. maid, pioneeriorganisatsiooni sünnipäeva, tähistatakse kui üldrahvalikku pidupäeva: pioneeride paraadist võtavad ilmtingimata osa nende sõbrad tootmistöölised, linna ja rajooni tublimad inimesed. Revolutsioonilistel tähtpäevadel sammuvad pioneerid aga tootmiskollektiivide kolonnides.

Viimasel ajal on kaevurite kollektiivides kujunenud välja veel üks hea traditsioon: osa preemiat kulutavad kaevurid šeflusaluste pioneerimalevate vajadusteks. See tugevdab tunduvalt viimaste materiaalset baasi ja avardab lastega tehtava kasvatustöö võimalusi.

Kui tootmiskollektiivid, kommunistliku töö brigaadid ja rühmajuhid tootvalt töölt on hakanud pioneere senisest rohkem töösse ja tootmiskollektiivide ellu pühendama, nende tahtejõudu ja käsi karastama, siis teadlaste, kirjanike, kunstnike, heliloojate ja näitlejate koondised viivad meie pioneerid teaduse ja ilu maailma, kasvatavad neis esteetilisi tundeid.

Kaks aastat tagasi esinesid Ukraina kunstitegelased vabariiklikus ajakirjanduses artikliga «Las kunstipäikese valgus avab lastele kõik oma aarded», milles nad kohustusid õpilaste kunstilisel kasvatamisel koolile aktiivset abi osutama. Vastuseks sellele üleskutsule läksid paljud kunstitegelased koolidesse, pioneerimalevatesse, pioneeride majadesse ja paleedesse. Nende juhtimisel töötavad meie vabariigi koolides nüüd draama- ja kirjandusringid, tantsu- ja koorikollektiivid ning ansamblid, noorte kunstnike ja skulptorite stuudiod. Paljud nendest inimestest on laste kunstiliste kollektiivide pidevateks konsultantideks ja juhtideks, võtavad osa konkursside ja kunstilise isetegevuse ülevaatuste organiseerimisest, retsenseerivad ja toimetavad noorte kogumikke ja raamatuid. Seda kõike teevad nad tasuta, kogu hinge ja südamega, andes lastele edasi oma teadmisi ja rikkalikke kogemusi.

Vastuseks eespool nimetatud artiklile laienes ka tervete loominguliste kollektiivide šeflus koolide ja pioneerimalevate üle. Ainuüksi Kiievis võtsid Riikliku Filharmoonia,

Riikliku Tantsuansambli, vene draama-, ooperi- ja balletiteatri, ukraina draama- ja noorteteatri kunstikollektiivid oma šefluse alla üle 80 kooli. Paljud kunstitegelased ja terved kollektiivid võtavad osa kunstinõukogude, pioneeride paleede ja kooliväliste lasteasutuste abistamise nõukogude tööst. Kogu seda tööd koordineerivad Ukraina heliloojate, kirjanike ja kunstnike liitude ning teatriühingu juhatused. Juba on ilmunud esimene ja väljaandmiseks valmis teine raamat pealkirja all «Noorte looming», kuhu on koondatud ukraina noorte luuletajate, kirjanike, kunstnike ja heliloojate paremad tööd. Niisugust tööd tuleb laiendada ja saavutada, et sellest teataks pioneerimalevates ja koolides.

Hea asja algatas Kiievi konservatoorium, organiseerides ühiskondlikel alustel tegutseva muusikalektoriumi. Arvatavasti võivad ja peavad kõik loomingulise kallakuga ülikoolid (kirjandus-, teatri- ja kunstiinstituudid, koreograafilised ja muusikakoolid) lasteni mitte ainult kunsti valgust kandma, vaid juba nüüd pioneeride hulgast ka tulevase kunstnikke ja heliloojaid, lauljaid ja luuletajaid välja selgitama ja kasvatama.

Selline töö on veelgi jõukohasem teadlastele, kirjandus- ja kunstiala töötajaile.

Novosibirski teadlased hakkasid tulevase füüsikuid ja matemaatikuid otsima nende hulgast, kes veel kannavad pioneerirätikut. Sellele eeskujule järgnevad paljud meie vabariigi teadlased. Teaduslike töötajate ette on aeg seada küsimus vastavate koolide loomisest mitte kitsapiirilises teaduslikus tähenduses, vaid küsimus koolidest, kus õpilased saaksid pionerieast alates oma võimeid ja talente ilmutada ja arendada. Veelgi enam käib see mitmete kunstiliikide esindajate kohta, sest just selles valdkonnas tulevad laste anded märksa varem ilmsiks.

Üldsuse pioneerorganisatsiooni tegevusest osavõtu üheks kõige viljakamaks ja laiahaardelisemaks vormiks on üha hoogustuv töö laste ja noorukitega nende elukohtades. See toimub tervikuna üldsuse abiga ja võimaldab neil pilku heita laste elu niisugustele külgedele, kuhu ei tungi kool ja õpetaja.

Selle töö tähtsust on raske üle hinnata: see toimub tingimustes, kus lapsed kõige sagedamini puutuvad kokku mineviku iganditega, tingimustes, kuhu alati ei küüni kooli mõju. Muu hulgas on aga keskkond selle laias mõis-

tes lapse isiksuse kujundamise üheks mõjusaks teguriks. Keskkonna mõju on lastele erakordselt suur, ja kui see on negatiivne, siis ei möödu see oma jälgi jätmata.

Meie ajale iseloomulik ühiskondliku aktiivsuse kasv kajastub märgatavalt töös lastega. Majakomiteed, naiste ja lastevanemate nõukogud tõmbavad aktiivsele tööle lastega kaasa elanikkonna lai kihte: spetsialiste, pensionäre, koduseid naisi ja üliõpilasnoori.

N. K. Krupskaja kirjutab: «Ümbritseval elul on lastele tohtu mõju. Mida arukamalt on see korraldatud, mida organiseeritum see on, seda vähem on selles mineviku igandeid, seda kultuursem see on ja seda positiivsemalt see lastele mõjub.»

Pioneeride koolivälise elu organiseerimine muudab järevalt keskkonda õuedes, väljakutel ja tänavatel. Laste vahel sünnivad uued suhted, muutub nende suhtumine täiskasvanutesse. Sõpruse, aktiivse ühiskondliku tegevuse, ühiste mängude ja ühise tegevuse õhkkonnas tuleb kergesti esile hoolitsus nooremate ja vanakeste eest, iseenesest tekib vajadus timurlaste tegevuseks. Üleliidulise ülevaatuse alguseks oli meie vabariigis 47 tuhat timurlaste meeskonda.

Pioneeride koondistes majade õuedes sugenevad kiiresti terved suhted poiste ja tüdrukute vahel, tekib tähelepanelik suhtumine ümbritsevasse, lapsed õpivad õigesti hindama väikekodanliku ja väikeomandusliku ideoloogia avaldusi ning nende vastu võitlema. Kiiresti muutub käitumine võrukaetel ja riukukkedel, samuti nendel lastel, kes on pärit perekondadest, kes elavad ilma igasuguste ühiskondlike huvideta. Sageli kasvavad nendest lastest head organisatorid ja aktivistid.

Pioneerorganisatsiooni tegevus laste kasvatamisel väljaspool kooli võimaldab lastepere kogu elu ühtsetele nõuetele ja printsiipidele allutada, kooli ja koolivälise ümbruse mõju kooskõlastada. Nendes tingimustes kujuneb lastel välja ühtne käitumisjoon, mis on tervikliku isiksuse kujundamise vältimatuks tingimuseks.

Pioneerituba elumajas on saanud lastepere puhkuse ja mängude armastatud paigaks. Seal saavad kokku sõbrad, õpitakse töötama ja kunsti mõistma. Seal küpsevad plaanid tööks pioneeritegevuse piirkondades, töötavad ringid. Ülevaatuse alguseks oli meil neid tube üle 1600. Pioneeritubades on olemas lasteajalehed ja -ajakirjad, tihti on

lapsed ise pannud aluse ka mängude ja raamatukogudele. Ühiskondlikud aktivistid käivad lastega jalutamas, ekskursioonidel, matkadel ja teatris, korraldavad ulatuslikke üritusi, tähtpäevade tähistamist ja kohtumisi tuntud inimestega. Teatavaid lapsi abistatakse õppetöös. Laste omavalitsus ja korrapidamine, oma klubi korrashoidmine ja kaunistamine, hoolitsemine oma õue, kvartali ja tänava puhtuse ning haljastamise eest — see kõik õpetab lapsi end tundma oma toa ja õue peremeestena, kujundab neis ühiskondlikku käitumist.

Lastega elukohtades tehtavas töös tekivad uued vormid, mis soodustavad uute, kommunistlike suhete kujunemist. Nende hulgas tuleb märkida laste uusi pidupäevi. Need väljendavad lapse koos kollektiiviga üleelatud rõõmu, õpetavad rõõmsaid sündmusi nii oma kaaslaste kui ka enda elus kollektiivselt tähistama. Nimetagem siin sünnipäeva pidamist pioneeritoas, oma maja mudilaste ärasaatmist kooli, kollektiivset nääripuud kogu maja lastele, «meie tänava pidu». Eriti viimane neist rõhutab meie elu uut sisu, lähendab pioneere nendega kõrvuti elavatele eesrindlikele nõukogude inimestele, annab lastele võimaluse oma aktiivsust ja initsiatiivi arendada.

Mitmetes linnades ja töölisasulais veedab pioneeritubades oma õppetööst vaba aja tunduv osa lastest. Nii töötavad pioneeritoad Lvovi kolmekümne viiest elamurajoonist kahekümne kolmes. Nende baasil tegutsevad puhkepäevaklubid.

Pioneerituba on ainult üks lastega elukohtades tehtava töö vormidest. Suviti, aga mõnikord ka talvel, töötavad õuedes laste mängu- ja spordiväljakud, luuakse laste spordivõistkondi. Nende tegevuses on olulised võistlused, mille organiseerimisest võtavad aktiivselt osa spordiühingute ja -organisatsioonide nõukogud. Sageli korraldatakse suveks linna jäävatele lastele kas elumaja juures või kvartalis, hästi haljastatud õues või aias pioneerilaagreid. Niisuguse maja noored elanikud tegelevad kehakultuuriga, korraldavad matku, lõkkeõhtuid, kontserte, planeerivad ise oma laagri tööd. Neid juhivad rühmajuhid, kommunistlik noor, keda abistavad ühiskondlikud aktivistid. Majade õuedes korraldatud laagrite töö kohta on head kogemused olemas Ukraina pealinna, Kirovogradi, Hmelnitski ja teiste linnade mitmetel majavalitsustel.

Ka maapioneeride ellu kuuluvad suvised pioneeri-laagrid, mis on korraldatud šefiks olevate kolhooside vahenditega. Pioneerid töötavad, puhkavad ja tegelevad seal spordiga. Kirovogradi oblasti Znameno rajooni Bogdanovka külas on suvelaager «Družba» muutunud traditsiooniliseks. Seal veedavad suvevaheaja vanemad pioneerid, kusjuures kõik lapsed puhkavad seal tasuta. Laagrit peavad ülal kolhoos ja kooli šeff — mööblikombinaat. Šefid korraldavad laagris ka sisukat kultuuri- ja sporditööd.

Vabariigi külades töötab üldsus pioneeridega aasta läbi. Ka seal luuakse spordivõistkondi ja peetakse võistlusi. Eriti huvitavalt töötavad staabid, kuhu kuuluvad külanõukogu, kolhoosi ja pioneeride esindajad ning rühmajuhid. Staabid organiseerivad maapioneeride ühiskondlikult kasulikke tegevusi, hoolitsevad nende puhkuse eest, korraldavad matku ja kultuurilisi üritusi.

Talvel tegeldakse lastega eeskätt klubides, raamatukogudes, punanurkades, farmides jm. Pioneerid abistavad täiskasvanuid: nende hulgas on raamatulevitajaid, noori loomakasvatajaid ja lüpsjaid, lapsed võtavad innukalt osa küla ühiskondlikust elust, organiseerivad kunstilise ise-tegevuse ringe.

Kogu see üldsuse poolt tehtav suur ja keerukas, kasulik ja sisukas töö ei ole aga alati pioneeriorganisatsiooni eluga orgaaniliselt seotud. Ametiühingute klubide lastesektorite ja majavalitsuste pioneeritubade ühiskondlikud aktivistid unustavad tihtipeale, et neil on tegemist pioneeridega, kommunistliku lasteorganisatsiooni liikmetega, mitte aga organiseerimata lastega. Selle unustamine ei tugevda pioneeriliikumise arenemist, vaid, vastupidi, nõrgendab seda. Mis siin pattu salata: pole harvad juhtumid, kus pioneerimalev ja -rühm seisavad huvialaklubide ja pioneeride elukohajärgsest tegevusest eemal. Selles peitub tõsine hädaoht.

Kooliväline töö peab olema maleva eluga maksimaalselt seotud, peab olema selle orgaaniliseks osaks ja seda rikastama.

Avalikkuse pioneeride kasvatamisest osavõtu üheks huvitavamaks ja erakordselt viljakaks vormiks on üldsuse esindajate individuaalne šeflus nende laste üle, kes mitmesugustel põhjustel vajavad süstemaatilist juhtimist autoriteetsete vanemate sõprade poolt. Eeskätt on need lapsed,

kes kasvavad ebaõnnestunud perekondades, või lapsed, kes on kasvatuslikus suhtes lastud käest ära minna. Need lapsed vastavad meelsasti sõbralikule tähelepanule, paljudel juhtudel muudavad vanemate sõprade kaasabil oma käitumist, suhtumist õppimisse jne. Seda tööd suunavad enamasti koolide ja majavalitsuste lastevanemate komiteed. Sellega tegelevad rühmade ja malevate sõprade nõukogude või ühiskondlike nõukogude liikmed. Niisugused nõukogud on loodud Odessa linna rajoonides, Hersonis aga töötavad laste ja noorukite kommunistliku kasvatusenõukogud.

Huvitavad on lastevanemate komitee liikme, Darnitski siidikombinaadi töölise Jossif Spiridonovitš Tištšenko kogemused. Ta võttis oma šefluse alla grupi distsiplineerimata õpilasi. I. Tištšenko organiseeris «rasketes» klassides (5-ndates ja 6-ndates) graveerijate ringi. Kooli direktori nõusolekul võeti ringi lapsed, kes süstemaatiliselt rikkusid distsipliini ja õppisid halvasti. Kaksteist poissi haarasid õhinal uuest asjast kinni. Meistri vestlused ja töö huvitasid kõiki. Ringi tegevus toimus kaks korda nädalas ja sellel oli lastele kasulik mõju.

Kui töö juba köitis lapsi, nõudis ringijuht neilt distsiplineeritud käitumist koolis ja suhtumise muutmist õppimisse. Mõne aja pärast valmistasid noored graveerijad juba huvitavaid ja maitsekaid töid. Ring töötab teist aastat. Selle liikmete töid on eksponeeritud näitustel ja lapsed on saanud tunda oma töö väärtust. Ringijuhi seltsimehelik osavõtt ja nõudlikkus, töö ja kunsti edukas ühendamine on lapsi tundmatuseeni muutnud. Nad kõik on hakanud paremini õppima ja käituvad koolis hästi.

Teistel juhtudel tugevnes sõprus vanemate seltsimeestega sporditegevuses, ühiskondlikult kasuliku töö käigus jne. Tähelepanelik suhtumine ja sõbralik abi enamikel juhtudel distsiplineeris lapsi, aitas neil vabaneda halbadest sõpradest, toime tulla õppimisega ja pioneerirühma elus oma koht leida.

Liikumine individuaalse šefluse eest laste üle, kes ei saa perekondades õiget kasvatust, on eredaks näiteks nõukogude rahva hoolitsusest sirguva põlvkonna eest.

21. detsembril toimus Kiievis temaatiline õhtu «Meie lapsed hakkavad elama kommunismi ajal», mille korraldasid Roza Luxemburgi nimelise trikootaživabriku partei-

ametiühingu- ja komsomoliorganisatsioon koos raudteemiilitsa rajooniosakonnaga.

Õhtust võtsid osa ka masinatehase kollektiivi esindajad. Kokkutulnuid huvitas eriti ülikooli üliõpilaste esinemine. Need olid oma šefluse alla võtnud raskest perekonnast pärit tüdruku. Samuti sm-te Filippovi ja Koljossa sõnavõtnud, sest esimene neist, praegu insener-konstruktor, on töökoloonia endine kasvandik, teine aga A. S. Makarenko endine kolleeg.

Need väärtuslikud algatused osutavad koolile ja perekonnale tõsist abi laste kasvatamisel ja nõuavad seega õigustatud tähelepanu. Paraku aga jäävad pioneerimalevad taolistest üritustest sageli kõrvale, kusjuures jääb kasutamata selline võimas tegur nagu pioneerikollektiivi ühiskondlik arvamus.

Ka miilitsaorganid tegutsevad sageli malevaid arvestamata. Korrariikujatest teatatakse koolile ja perekonnale, mitte aga pioneerimalevale ja -rühmale, kuhu pioneer kuulub.

Sellel aga, kui lapsed arutavad oma kaaslaste üleastumist, on suur kasvatuslik mõju kogu pioneerikollektiivile. Samuti tugevdab see pioneiriorganisatsiooni autoriteeti.

Pärast NLKP XXII kongressi toimusid vabariigis parteikomiteede pleenumid ja parteiaktiivi kokkutulekud laste kasvatamise küsimustes. Töö lastega muutus ka komsomoli- ja ametiühinguorganisatsioonide igapäevase hoolitsuse objektiks. Pioneeride elu, pioneeride tegevus, laste juhtimine — need küsimused seisavad pidevalt ÜLKNÜ oblastikomiteede büroode, pleenumite, aktiivide ja kokkutulekute päevakorras.

Viimasel ajal organiseeritakse vabariigis pioneeride maju, kus kogu töö toimub ühiskondlikel alustel. Sellest huvitavast algatusest haaras kinni Luganski oblasti avalikkus. Praegu töötab seal juba 9 sellist pioneeride maja, kus lastega tegelevad 150 ühiskondlikku spetsialisti. See on algatus, mis väärrib igakülgset toetust.

Lastevanemate komiteesid luuakse mitte ainult koolides, vaid ka ettevõtetes ja asutustes. Need tugevdavad ettevõtte üldsuse sidemeid perekondadega, aitavad kaasa perekondlikule kasvatusel, organiseerivad kooliväliseid tööd pioneeridega. Selle kasuliku algatuse initsiaatoritena esinesid Ukraina pealinnas Podolski rajooni ettevõtted.

Aasta jooksul loodi lastevanemate komiteed 95 ettevõttes. Niisugused komiteed on loodud ka paljudes majavalitsustes, kus need töötavad tihedas kontaktis naisaktiivi ja pensionäride nõukogudega.

Dnepropetrovskis tegutsevad lastevanemate komiteed igas majavalitsuses ja igas suuremas majas. Komiteede hoolitsus laste puhkuse, elu- ja töötingimuste eest on kandnud head vilja.

Õppetööst vabadel tundidel on lapsed haaratud huvitava tegevusest. Lastega tehtava süstemaatilise töö üheks tulemuseks on fakt, et juba komiteede esimesel tegevusaastal vähenes Dnepropetrovskis lastest ja noorukitest korrarikujate arv kaks korda.

Tööle lastega tõmmatakse üha laialdasemalt kaasa pensionäre: kas oma initsiatiivil või pensionäride nõukogude kaudu pühendavad nad lastele oma puhkeaja, teadmised ja rikkalikud elukogemused.

Ühiskondlikke nõukogusid luuakse ka paljude miilitsa lastetubade juures. Kramatorskis koosneb selline nõukogu 52 inimesest, kellest 30 on kommunistlikud noored. Nõukogude liikmed käivad laste kodudes, korraldavad linnas reide, millest kutsuvad osa võtma ka pioneeride patrulle.

Üldsuse osavõtt laste kasvatamisest on niivõrd laialdane, et tekib mõte üldsuse jõudude ühendamisest. Raske on ennustada, missugused vormid peaksid sellel olema meie päevil, kuid meenub, kuidas pioneeriliikumise koidikul tekkis üleukrainaline noorte spartaklaste abistamise ühing, mille eesotsas oli G. I. Petrovski.

Palju aastaid tegutses meil ühing «Laste sõbrad», mis tegi laiaulatuslikku kasvatustööd ja millel oli ka oma organ kord kuus ilmuva ajakirja «Laste Sõber» näol. Peab ütlema, et üldsuse praegune ulatuslik liikumine kooli ja pioneerorganisatsiooni kasvatustöö abistamiseks nõuab nii oma häälekandjat kui ka kõigi jõupingutuste ühendamist.

Nõukogude üldsuse mõju pioneeriliikumisele täiendab oluliselt perekond, kelle kasvatuslik osa ei tohi mitte nõrgeneda, vaid peab tugevnema. Kommunistliku Partei programmis öeldakse, et «perekonna kasvatuslik mõju lastele peab järjest orgaanilisemalt seostuma nende ühiskondliku kasvatusesega».

Pioneeride kommunistlikul kasvatamisel on eriti tähtsal kohal perekonna ühiskondlik pale, tema ideaalid ja veendumused, mõtted ja püüdlused. Juba 1928. aastal rõhutas

N. K. Krupskaja, kuivõrd oluline on, et pioneer vaataks emale mitte ainult kui emale, vaid ka kui ühiskonnategelasele.

Pioneeritöö praktika näitab, et lastevanemate osavõtt pioneerorganisatsiooni tegevusest on läinud kaugemale ja sügavamale, kui seda näeb ette pioneerorganisatsiooni põhimäärus. Jutt ei ole pioneerorganisatsiooni abistamise ühtedest või teistest vormidest lastevanemate ja perekonna poolt, vaid perekonna ja pioneerorganisatsiooni kasvatusliku mõju täielikust ühtesulamisest.

Perekonnas laste kasvatamisega seotud küsimuste tundmaõppimine kõneleb sellest, et meie sotsialistlikus ühiskonnas on levimas uus tähelepanuväärne nähtus. Nendes perekondades, kus vanemad on aktivistid ja ühiskonnategelased, on kauniks traditsiooniks seda põlvest põlve edasi pärandada.

Eredaks näiteks selle kohta on sotsialistliku töö kangelase Nadežda Grigorjevna Zaglada perekond. Nadežda Grigorjevna lapsed õppisid emalt elama ühiskonna ja kodukolhoosi huvisid arvestades. Juba noorukitena hakkasid nad osa võtma kolhoositööst. Samasuguses õhkkonnas kasvavad ka ta lapselapsed. Kõik neli lapselast on aktiivsed pioneerid. Lapselaps Saša on suurepärase organisaator, kooli malevanõukogu esimees. Zagladade perekonnas tunatakse muret mitte ainult oma laste kasvatamise eest. Selle perekonna liikmed osutavad tõsist abi kogu maleva pioneeridele. Ka N. Zaglada ise pöörab pioneeridele suurt tähelepanu. Tema poeg Vassili Gavrilovitš Zaglada kõneleb lastevanematele laste kasvatamisest perekonnas ja lastevanemate abist pioneerorganisatsioonile. N. Zaglada perekond ei ole ainukeseks näiteks.

Žitomiri oblasti Jemeltšinski rajooni Podliba külas elab Martõn Kalenkovitš Lugini perekond. Tema isa oli küla revolutsioonikomitee esimeseks esimeheks, ta ise tuli pärast Suurt Isamaasõda külla tagasi majori aukraadis. Praegu töötab ta teedehitusbrigaadi brigadirina, on parteikomitee liige, külanõukogu saadik ja kooli lastevanemate komitee liige. Ta abistab aktiivselt pioneerimalevat, mille liikmed valisid ta oma aupioneeriks. Tema lapsed on energilised pioneerid, head ühiskondlikud aktivistid.

Vanemad, kes mõistavad, kui suur on pioneerorganisatsiooni kasvatuslik osa ja missugune tähtsus on sellel organisatsioonil laste elus, leiavad rohkesti mitmekesiseid

vahendeid, et aidata oma lapsel tõeliseks nooreks leninlaseks saada. Üheks tähtsaks küsimuseks on lapse ettevalmistamine pioneeriorganisatsiooni ridadesse astumiseks.

Pioneeriorganisatsiooni astumise lävel seisvate õpilaste isadest ja emadest on paljud ise olnud pioneerid, samuti pioneeriaktivistid ja pioneerijuhid. Lastevanemate isiklikud mälestused, mis on seotud pioneeriorganisatsiooniga ja selle ajalooga, elav huvi kooli pioneerimaleva elu ja pioneeride kogu tegevuse vastu, pioneeriajalehtede lugemine ja pioneeride raadiosaadete kuulamine perekonnas — see kõik kutsub lastes esile mõtestatud püüu saada pioneeriks, toetades seega pioneerijuhtide jõupingutusi.

Pioneeriks vastuvõtmise pidulik akt avab lapsele röömurikkad perspektiivid. Vanemad püüavad lapse lootusi õigustada ja teevad nii, et pioneeriorganisatsiooni astumise päev jääks lapsele meelde ühe kaunimana elus, tähistavad seda päeva ka perekonnas.

Kiievis ja teistes vabariigi linnades on levinud hea traditsioon, mille kohaselt vanemad säilitavad hoolikalt oma pioneerirätkut. Hiljem aga annavad nad selle pidulikult üle kas oma pojale või tütrele. Pärast lapse tagasijõudmist pidulikult koonduselt korraldatakse kodus perekondlik pioneeripidu. Vanemate niisugune suhtumine oma lapse laste poliitilisse organisatsiooni astumisse tugevdab selle sündmuse tähtsust lapse teadvuses, tõstab tema vastutust organisatsiooni kuulumise ja seal tegutsemise eest.

Väga oluline on lastevanemate abi pioneeriorganisatsioonile selle töös. See käib eelkõige lastevanemate-kommunistide ja vanemate, juba Kommunistlikku Noorsooühingusse kuuluvate õdede-vendade vastutuse tõstmise kohta pioneeri käitumise eest. Pioneeri käitumisnormide igasugune rikkumine peab perekonda tõsiselt erutama. Lapsevanemad ja perekonna vanemad liikmed peavad pioneeriorganisatsiooni abistama kõigi raskuste puhul nii oma lapse kui ka tema kaaslaste elus, aitama pioneerijuhil kätte leida laste individuaalsed eripärasused, vahetult osa võtma maleva ja rühma tööst, eriti aga matkade, ekskursioonide ja koonduste korraldamisest, ringide juhtimisest jne.

Enamik nõukogude perekondi teeb kõik, et kooli pioneeriorganisatsiooni abistada, et kasvatada sirguvat põlvkonda kommunistliku kõlbelisuse vaimus, et kasva-

tada uut inimest, kellele on omased kõrge kommunistliku ideelisuse, leegitseva patriotismi ja sotsialistliku internationalismi, puudustesse leppimatu suhtumise jooned.

Kuid kaugeltki mitte veel kõik perekonnad ei mõista küllaldaselt oma osa laste ühiskondlikus kasvatuses. Paraku esineb veel juhtumeid, kus lastevanemad ei ole oma lastele eeskujuks. Niisugustes perekondades elavad lapsed ebaaususe, joomise, toorutsemise, pettuse, religioosete igandite ja teiste amoraalsete nähtuste õhkkonnas, mille kandjateks on nende vanemad. Juhtub, et halb perekond kisub oma meelevalda ka lapse. Selles oleme süüdi ka meie, pedagoogid ja pioneeriorganisatsiooni juhid. Meile näib, et on kohane seada üles selline küsimus: kas on alati tarvis kasvatada sõnatut alistumist täiskasvanutele, isegi oma vanematele? Aga kui need on kommunistliku kõlbelisuse seisukohalt vääritud inimesed? Pioneerid ju näevad ja mõistavad seda. Niisugustel kordadel on tarvis pioneere aidata kindlaks jääda uute, kommunistlike ettekujutuste juurde elust, aidata neis kommunistlikke veendumusi kujundada. Tihtipeale, eriti aga praegu, mil kooli ja üldsuse positiivne mõju on enamikel juhtudel domineeriv, astuvad lapsed koduste vastu otsustavalt välja. Mõnikord küünib konflikt perekonnast täieliku lahtiütlemiseni. Mõistagi on meil olemas võimalused iga sellist last hästi kasvatada. Kuid tuleb hoolega mõelda selle üle, kuidas meie nõukogude üldsus ja komсомol peaksid oma tegevust edasi arendama, kasutades seejuures mitmesuguseid ideoloogilise mõjutamise vahendeid. Me peame mõtlema selle üle, mida saaksid lastega perekonnas tehtava kasvatustöö nõhjalikuks parandamiseks teha pedagoogika ühingud, Üleliiduline Ühing «Teadus» (Üleliiduline Poliitiliste ja Teadusalaste Teadmiste Levitamise Ühing) ja teised ühiskondlikud organisatsioonid, raadio, televisioon ja meie ajakirjandus.

Kui nende juhtumite arv, kus perekond tallab hoolimatult jalge alla kommunistliku kõlbluse normid ja mõjub seega lastele laostavalt, on meil väga väike, siis märksa sagedamini võime kohata teist laadi fakte, kus lastevanemad, sageli ka vastutavatel ametikohtadel töötajad, rikuvad oma tegudega pioneeriorganisatsioonis väljakujunenud traditsioone, pioneerides kasvatatud häid iseloomujooni, väljakujunenud oskusi ja harjumusi.

Ühe Sevastoopoli keskkooli pioneerimalev asus võitlusse korra eest linnas. Teatavasti on Sevastoopoli pioneerid palju ära teinud: nad istutavad puid ja hoolitsevad nende eest parkides ja tänavatel, kannavad hoolt puhtuse eest, jälgivad korra järele tänavate ületamisel jne. Kuid malevanõukogul tuli arutada ühe 7. klassi pioneeri küsimust, sest ta ei tulnud pühapäeval valvekorda. Ta teatas, et isa ja ema olid teda «veennud» pühapäevakule mitte minna.

Teisel juhtumil lubas pioneerijuht kõrgetel ametikohtadel töötavate vanemate meeleheaks nende pioneerist tütreel koju minna, kui kõik teised lapsed läksid pärast tunde appi koolile toodud kivisütt maha laadima. Kuid siin lõppes kõik tunduvalt õnnelikumalt. Pioneeri vanaema — vana kommunist ning endine partei- ja ühiskonnategelane — tõi lapselapse tagasi pioneeririvvi, selgitades ühtlasi pioneerijuhile ta vea.

Harvad ei ole juhtumid, kus maast-madalast hellitatud õpilane laiskleb, ei taha koduseid majapidamises abistada, on sõnakuulmatu ja toores. Kodused ei ole võimelised temaga toime tulema. Muu hulgas käitub ta aga koolis hästi.

Pioneerorganisatsiooni avaliku arvamuse mõju annab nendel kordadel positiivseid tulemusi, sest pioneer arvestab rühma tahet ja peab kalliks selle au.

7. klassi pioneer Mitja Kostikov käitus koolis hästi, kuigi õppis keskpäraselt. Kuid kodus oli ta väljakannatamatu: toorutses emaga, solvas vanaema ja nooremaid õdesid. Ka kaebasid ta peale naabrid. Asi läks selleni, et ta lõi vanaema ja peksis nooremaid õdesid selle eest, et need vanaema kaitseks välja astusid. Sellest sai teada pioneerorganisatsioon.

Mitja käitumine võeti arutusele rühmakoondusel, kuhu kutsuti ka ta vanaema ja ema. Mitjat paluti oma käitumisest kõnelda, millest ta aga kategooriliselt keeldus. Pioneerid tegid ettepaneku Mitja pioneerorganisatsioonist välja heita ja paluda kooli direktorit ta teise kooli üle viia. «Aga võib-olla ta annab sõna, et seda enam ei juhtu» — kuuludus hääli. Kuid Mitja jätkas tõrkumist. «Noh, siis paneme ta väljaheitmise kohta tehtud ettepaneku hääletusele,» ütles rühmajuht. «Andkem Mitjale aega järele mõelda. Väljaheitmine on ju talle häbiplekiks ja siis ei ole tal meie hulgas enam tõepoolest kohta,» mär-

kis vanempioneerijuht. Ja äkki puhkes Mitja valjusti nutma, kuid midagi öelda ei suutnud. Nutma hakkasid ka vanaema ja seejärel ema. Mitja jooksis vanaema juurde vabandust paluma, kuid teda katkestas vanempioneerijuht: «Ei, Mitja, sa anna oma teo eest vastust rühma ees, vanaema on aga alati valmis sulle andestama.» Jälle paus ja siis hakkas Mitja erutusest hingeldades rääkima: «Lapsed, ma annan teile pioneeri ausõna, et seda enam kunagi ei kordu...» Koondus määras talle ikkagi noomituse, mille Mitja võttis vastu nurisemata, korrates oma lubadust.

«Sellest on möödunud juba kaks aastat,» jutustab ema «kuid Mitja käitub nagu pioneer, kuigi mõnikord küll süttib, aga ei toorutse. Meie abistamise eest ütlen ma praegu pioneeriorganisatsioonile aitäh.»

Pedagoogilise avalikkuse laiad ringkonnad on kutsutud propageerima pioneeride perekondliku kasvatusel küsimusi, selgitama nõukogude perekonna ja pioneeriorganisatsiooni vastastikuseid suhteid.

Ukraina Raadio hakkas hiljuti igal reedel andma pedagoogide spetsiaalseid vestlusi laste kasvatamisest perekonnas. Selleks loodi ühiskondlik toimetus. On ette nähtud loeng «Perekond ja pioneeriorganisatsioon», samuti mitmeid teisi esinemisi pioneeriorganisatsiooni töö kohta. Meie ajakiri «Radjanska žinka» avaldas mitmeid laste ühiskondlik-poliitilisele kasvatusel perekonnas pühendatud artikleid. Üldsuse ja perekonna osavõtule nõukogude pioneeride kasvatamisest pöörab rohkesti tähelepanu ka meie Pedagoogika Ühing, kes töötab tihedas kontaktis teiste ühiskondlike organisatsioonidega, eriti aga Ukraina NSV Ühinguga «Teadus».

Pioneeriorganisatsioon on võimas kasvatuslik jõud. Pedagoogika Ühingu ülesanne seisab eeskätt selles, et kõik meie täiskasvanute kasvatamise vormid (pedagoogilised lektoriumid, lastevanemate ülikoolid, pedagoogiline ajakirjandus ja teised) parandaksid otsustavalt oma tööd, pööraksid rohkem tähelepanu pioneeriorganisatsiooni osa ja tähtsuse avamisele sirguva põlvkonna kasvatuses, õpetaksid temasse austuse ja armastusega suhtuma.

Ei saa öelda, et me sellega ei tegeleks. Pedagoogiline avalikkus paneb suurt rõhku pioneeriliikumise propageerimisele Ukrainas. Koos ühingu «Teadus» vabariikliku pedagoogikasektsiooni ja Pedagoogika Ühinguga on välja

töötatud vestluste temaatilised plaanid ja programmid eri vanuseastme pioneeridele, vanemate klasside õpilastele, lastevanematele, õpetajatele ja pioneerijuhtidele. Lektorite ettevalmistamiseks on organiseeritud spetsiaalsed seminarid-kursused, kus loenguid peavad pedagoogikakateedrite õppejõud, juhtivad komsomolitöötajad, õpetajad ja kogemustega pioneerijuhid. Ainuüksi 1962. aasta jaanuarist juulini peeti pioneeriliikumise kohta lastevanematele 12 763, klubides (tööliste) 982, koolide ja rajoonide noorteklubides 1176 loengut; pioneeridele peeti 156 360 vestlust, raadio kaudu vesteldi 478 korral. Korraldati konverentsid oblastites ja rajoonides ning vabariiklik konverents. Samuti arvukaid olümpiaade, pioneeride kokkutulekuid rajoonides ja oblastites ning vabariiklik festival. Kiievi ja teised oblastite televisioonikeskused korraldasid pioneerorganisatsiooni juubelile pühendatud televisioonisaateid, tutvustasid pioneeride isetegevust.

Palju tähelepanu pööras pioneeriliikumisele pedagoogiline avalikkus, kasutades selleks ajakirjandust, kus avaldati artikleid mitmesugustel teemadel. Nendega esinesid paljud pioneeriliikumise veteranid. Ainuüksi 1962. aasta jaanuarist juulini avaldati ajalehtedes «Radjanska Osvita», «Molodj Ukrainõ» ja «Junõi Leninets» 46, rajooni- ja oblastiajalehtedes aga ligikaudu 500 artiklit. Ajakirjas «Radjanska Škola» toodi ära 9 artiklit. Pioneeriliikumise kohta avaldasid materjali ka tehaste trükitud väljaanded.

1961. ja 1962. aastal andsid vabariigi ja oblastite pedagoogikasektsioonid pioneeriliikumise abistamiseks välja mitmeid brošüüre, millest 2 käsitlesid pioneeriliikumise ajalugu Ukrainas, 12 olid töökogemuslikud, mitmed aga meetoodilised ja kohandatud materjalid.

Vabariigi elanikkonna hulgas pedagoogilist propagandat juhtivate organisatsioonide töö edasiseks hoogustamiseks ja koordineerimiseks võeti 1962. aasta oktoobris Haridusministeeriumi kolleegiumi, ühingu «Teadus» Juhatuse Presiidiumi, Pedagoogika Ühingu Juhatuse Presiidiumi ning Haridusala, Kõrgemate Koolide ja Teaduslike Asutuste Töötajate Ametiühingu Vabariikliku Komitee Presiidiumi poolt vastu väga tähtis ühine otsus. Vabariigis loodi pedagoogilise propaganda täpne süsteem, määrati kindlaks selle vormid, võeti tarvitusele abinõud suusõnalise ja trükisõnas tehtava propaganda kvaliteedi edasiseks tõstmiseks, nõukogude intelligentsi laiade ringkondade

(teadlaste, õpetajate, tootmise novaatorite) sellele õilsale tegevusele kaasatõmbamiseks.

Pedagoogika Ühingu Presiidium koos ühingu «Teadus» Juhatuslega korraldavad igal aastal seminare pedagoogika-sektsioonide ja -osakondade lektoreile töökogemuste vahetamiseks ja pedagoogiliste teadmiste propaganda taseme tõstmiseks. Igal sellisel seminaril on mitmed ettekanded ja esinemised pühendatud ka pionieriorganisatsiooni tegevuse ja laste perekondliku kasvatusprobleemidele.

Selleks et pionieride ühiskondlikku kasvatust veelgi paremini korraldada ja et pionieriorganisatsiooni osa tõsta, peame selle tähtsa riikliku ülesande lahendamisele rakendama kõik jõud.

Ukraina NSV Pedagoogika Ühing on seadnud endale ülesandeks ühendada teaduslik-pedagoogilise avalikkuse kõik jõud üldsuse, perekonna ja pionieriorganisatsiooni koostööprobleemide läbitöötamisele. Pedagoogika Ühingu osakonnad hakkavad lähemal ajal üldistama pionieride ühiskondliku kasvatusprobleemide kogemusi ning neid levitama brošüüride väljaandmise ja loengute teel, teaduslik-praktiliste konverentside abil jne.

Praegu töötab grupp Pedagoogika Ühingu ja teiste ühingu liikmeid, kelle hulgas on Pedagoogika Teadusliku Uurimise Instituudi, Kiievi Gorki-nimelise Pedagoogilise Instituudi ja võõrkeelte instituudi pedagoogikakateedrite juhtivad töötajad, välja pionieriliikumise pedagoogilise propaganda programme lastevanemate, pionierijuhtide ja üldsuse laiade ringkondade jaoks.

Loenguid nimetatud teemal hakatakse pidama lastevanemate ülikoolides, koolides ja lektoriumides.

Ühingu presiidium töötab välja spetsiaalsed abinõud, et tõmmata ühingu liikmed kaasa tööle kõigis ühiskonnarakukestest, kes organiseerivad kasvatusprobleemide pionieride hulgas. Ühingu liikmed on seejuures nii organisaatoriteks kui ka pedagoogideks-konsultantideks.

Meie jõupingutused peavad olema suunatud pionieriorganisatsiooni kasvatusliku osa suurendamisele, laste kommunistliku liikumise olemusse kätkevad väärtuslike kasvatuslike võimaluste avastamisele ja ärakasutamisele.

Samuti peame me saavutama üldsuse tunnustuse laste ühiskondlikele kasvatajatele, neist kirjutama, taotlema nende autasustamist (eeskätt ametiühingute kaudu), orga-

niseerima nende kohta autahvleid, igati tõstma austustunnet pioneeriorganisatsiooni ja nende vastu, kes pioneeridega töötavad.

Ei ole kahtlust selles, et Pedagoogika Ühingu ja ühingu «Teadus» liikmete paljutuhandeline armee teeb kõik, et auga täita ülesanded, mis partei on seadnud sirguva põlvkonna kasvatamisele.

PIONEERIDES KOMMUNISTLIKE VEENDUMUSTE JA KOMMUNISMIEHITAJA KÕRGETE MORAALSETE OMADUSTE KASVATAMINE

K

ommunismi laiahaardelise ehitamise praegusel etapil peab partei ideoloogilises töös põhiliseks rahva kasvatamist teadusliku kommunismi vaimus, kõigi nõukogude inimeste varustamist marksistlik-leninliku maailmavaatega. Ülesanne seisneb selles, et töötajad sügavalt mõistaksid maailma arenemiskäiku ja perspektiive, et nad teadlikult ehitaksid elu kommunistlikel alustel. Eri-list tähtsust omistab partei sirguva põlvkonna kasvatamisele.

Kommunistliku kasvatusesüsteemi lahutamatuks osaks meie maal on V. I. Lenini nimeline Üleliiduline Pioneeriorganisatsioon. Pioneeriorganisatsioon, olles laste poliitiliseks organisatsiooniks, loeb oma peaülesandeks kindlate ja veendunud kommunismi eest võitlejate kasvatamist. Pioneeriorganisatsioonis teevad lapsed läbi kommunistliku karastuse esmase kooli, omandavad ühiskonnale kasuliku tegevuse kogemusi, neis kujunevad välja poliitilised vaated ja veendumused.

Selleks et uut põlvkonda kommunismiehitaja moraalkoodeksi vaimus kujundada, on pioneeriorganisatsiooni käsutuses tohutud võimalused ja kasvatusvahendid. Nendeks on lahutamatud sidemed partei ja komsomoliga, kodumaa nimel sooritatavate tegude romantika ja paatos, noorte pioneeride seadused, pioneeriorganisatsiooni traditsioonid ja ajalugu, tema organisatsiooniline struktuur, rituaalid ja sümboolika, kogu tegevuse erakordselt mitmekesised ja haaravad vormid.

Oma olemasolu aastate jooksul on pioneeriorganisatsioon partei pideva tähelepanu osalisena ja komsomoli juhtimisel kasvatanud üles noorte leninlaste paljud põlvkonnad. Praegu, mil kujundatakse seda põlvkonda, kes hakkab elama kommunismi ajal, suureneb pioneeriorganisatsiooni osa kommunistlikus kasvatuses märgatavalt.

NLKP XXII kongress, koolielu ümberkorraldamise seadus, komsomoli XIV kongress ja pioneeriorganisatsiooni 40. aastapäev andsid meie maa pioneeride elule uue ja ereda sisu. Lenini muuseumide loomine, üleliiduline ekspeditsioon meie kodumaa ajaloo tundmaõppimiseks, vana-metalli kogumine komsomoli löökehituste jaoks (Abakan—Taišeti raudtee, «Sõpruse» naftajuhe), uute maisisortide kasvatamine — see kõik kõneleb sellest, et noored leninlased käivad ajaga sammu, et nad hoolega valmistuvad võtma teatepulka oma vanemalt vennalt — leninlikult komsomolilt.

Kogu maal on saanud laialdase leviku uued töövormid: pioneeride tegevuspiirkonnad, rühmad ja malevad — seitseaastaku kaaslased, punaste jäljeküttide rühmad, piirivalvurite noorte sõprade rühmad, pioneeride staabid ja patrullid, reidid koolikohustuse seaduse täitmise kontrollimiseks, «pioneeride kiired» «komsomoliprožektorite» juures.

Pioneeride jõukohane osavõtt suurtest riiklikest üritustest soodustab neis kõrgete moraalseste omaduste kasvatamist, õpetab elu teadlikult korraldama, kommunistlikke ideid kommunistlike tegudega orgaaniliselt ühendama.

Kuid pioneeride ideelis-poliitilises ja kõlbelises kasvatuses on veel tõsiseid puudusi. Paljudes koolides on pioneeriorganisatsiooni osa õpilaste ideelises kasvatuses vähene, selle tegevus ei kanna võitlevat ega poliitilist iseloomu, vaid piirdub meelelahutuslike üritustega. Mõnede pioneerirühmade ja -malevate töös on ülekaalus väline külg. Massiüritusi korraldades tegelevad malevad ebapiisavalt iga pioneeri kasvatamisega, tema ühiskondlike vaadete ja veendumuste kujundamisega. Pole harvad juhtumid, kus pioneerid teavad halvasti oma organisatsiooni eesmärke ja ülesandeid ega ole oma käitumisega, samuti õppimisse ja kollektiivisse suhtumisega eeskujuks pioneeriorganisatsiooni mittekuuluvatele õpilastele.

Pioneeride ideelis-poliitilises kasvatuses on palju formalismi, sageli puuduvad selles töös süsteem ja sihiteadlikkus, selle vormid on vaesed ja ühekülgsed.

Partei programm määras kindlaks pioneeriorganisatsiooni uued ülesanded sirguva põlvkonna kommunistliku kasvatusesüsteemis kommunismi laiahaardelise ehitamise perioodil, viitas selle kõrgele ja vastutusrikkale osale kõrvuti kooli ja õpetajaga. Seoses sellega on tarvis kavandada konkreetseid teed, mis võimaldavad pioneeriorganisatsioonil partei programmis püstitatud ülesandeid efektiivselt lahendada.

Pioneerimalevate ja -rühmade kogu tegevust peab läbima tõeline võitlev poliitiline propaganda, mis on suunatud sellele, et igas noores leninlases kasvatada ideelist veendumust, ustavust kommunismi üritusele, kõrget kohusetunnet kodumaa ja rahva ees. Iga pioneerikoondus, vestlus ja poliitinformatsioon, iga pioneeriüritus tuleb korraldada nii, et see kutsuks õpilastes esile püüu kommunismi ehitamisest aktiivselt osa võtta, soovi endas kommunistliku ühiskonna kodaniku kõrgeid moraalseid omadusi kasvatada.

On vaja täiustada pioneeridega tehtavat ja nende eale kohast agitatsiooni- ja propagandatöö süsteemi, selleks ilmekaid ja veenvaid vorme otsida.

Teatavasti on õpilastes teaduslik-materialistliku maailmavaate ja kommunistlike veendumuste kasvatamisel tähtsaimaks tingimuseks teaduste aluste omandamine. Sellega seoses peab pioneeriorganisatsioon, tuginedes õpilaste tundides omandatud teadmistele, igati arendama ja laiendama pioneeride poliitilisi huve ja silmaringi, sisendama neile vajadust ajalehti lugeda, raadiot kuulata, püüdu segastes küsimustes selgusele jõuda. Lastega tuleb rääkida kõige tõsisematel ühiskondlik-poliitilistel teemadel, neid keerulistest küsimustest mitte eemale hoida, vaid neid õpilastele selgitada, neid veenda ja endaga kaasa haarata. Poliitilises töös lastega ei ole kohta usaldamatusele ega nämmutamisele. Pioneeride eest ei tohi varjata meie elus veel esinevaid puudusi. Vastupidi, pioneerid on tarvis tõmmata aktiivsele võitlusele nende puuduste vastu. Lapsi on vaja õpetada oma mõtteid iseseisvalt ja julgelt väljendama, päheõpitud fraase ja otsuseid ning varem valmis kirjutatud teksti järgi esinemist vältima. Salkades, rühmades ja malevates peab valitsema siiruse ja usalduse õhk-

kond. Kõrvuti sellega on tarvis luua leppimatu avaliku arvamuse õhkkond igasse distsipliinirikkumisse ning töösse, õppimisse ja ühiskondlikusse kohusesse ebaõige suhtumise faktisse.

Kommunismi ürituse teenimise ilmekaks näiteks on kasvavale põlvkonnale V. I. Lenini elu ja tegevus.

Kõigil pioneeridel on tarvis aidata mõista, kuidas elas ja võitles inimeste õnne eest V. I. Lenin, ning tema kuju sügavalt avada, pioneeridele Lenini näpunäiteid selgitada ja — mis aga peamine — õpetada lapsi neid näpunäiteid järgima, oma elu Iljitši eeskujul korraldama. Lenini saalides ja muuseumides tuleb näidata, kuidas Lenini õpetusi on ellu rakendatud, samuti nõukogude rahva hiiglaslikku võitlust kommunismi eest.

Lenini kohta tuleb pidada loenguid, käia matkadel paikades, kus on viibinud Lenin, kasutada töös pioneeridega rõhkesti Lenini kohta ilmunud raamatuid ja perioodilist trükisõna, korraldada pioneeride kohtumisi Leniniga isiklikult kokkupuutunud vanade kommunistidega, soovitada õpilastele koostada Lenini ordeniga autasustatud töölikollektiivide kroonikat.

Pioneerorganisatsioon peab noori leninlasi kasvatama partei, rahva ja leninliku komsomoli kuulsusrikaste revolutsiooniliste ja tööalaste traditsioonide, meie päevade kangelaslikkuse ja igapäevase elu veenvate näidete, nõukogude inimeste töö ja võitluse, kommunistliku tuleviku helgete ideaalide najal. Seejuures on eriti oluline kasvatada lastes õiget ettekujutust põlvkondade katkematutest sidemetest, kõrget patriotismi- ja ühiskondliku kohuse tunnet.

Partei rõhutab, et ideoloogilises töös on peamine kommunismi propaganda, NLKP programmi tundmaõppimine. Ülesanne seisneb selles, et selgitada lastele arusaadavalt, lihtsustamata ja ilma primitivismi kommunistlikke ideid ja kommunistliku ühiskonna ülesehitamise teid meie maal.

Laste ees on tarvis avada sotsialistliku korra eelised, kasvatada igas pioneeris uhkust meie rahva edusammude üle, solidaarsus-, vennalikkuse ja austustunnet sotsialistliku leeri rahvaste ja oma rahvusliku sõltumatuse eest võitlevate rahvaste vastu. Ilmekate näidete varal tuleb lastele avada rahu, demokraatia ja sotsialismi õela vaenlase — kaasaegse kapitalismi olemus. Heakskiitu ja toetust väärivad nende pioneerorganisatsioonide tööd, kus kommu-

nismi propageerimisel kasutatakse selliseid vorme, nagu klubisid «Meie hakkame elama kommunismi ajal», dispuute, kinolektooriume, küsimuste ja vastuste õhtuid, kohtumisi teadlaste, kirjanike, tööliste ja kolhoosnikutega — meie tänaste majakatega.

Pioneere on tarvis kasvatada veendunud ja võitlevateks ateistideks, kes astuvad välja religioossete tõekspidamiste ja eelarvamuste vastu. Sel eesmärgil tuleb kasutada massilise ja eriti individuaalse töö mitmekesiseid vorme: võidelda iga religiooni mõju alla sattunud poisi ja tüdruku eest, tõmmata nad kaasa pioneeriorganisatsiooni aktiivsele tegevusele, püüda mõjuda nende perekondadele. Seejuures peavad ateistlik veendumus ja leppimatus olema ühendatud taktitunde ja humaansusega. Pioneeriorganisatsioonis on tarvis parandada loodusteaduste propagandat: tihedamini korraldada kohtumisi teadlastega, dispuute, ateistlikke konverentse, õhtuid ja viktoriine loodusteaduslikel teemadel, hoolitseda pideva ateistliku informatsiooni eest.

Kommunistlike veendumuste kasvatamise tähtsaimaks vahendiks on kõigi pioneeride aktiivne lülitamine meie maa ühiskondlik-poliitilisse ellu. Igati on vaja arendada ja täiustada õpilaste ühiskondlikult kasulikule tööle kaasa-tõmbamise vorme, õpetada pioneere kommunistlikult, üldise hüvangu nimel töötama, saadud teadmisi töös loovalt rakendama; kasvatada igas pioneeris Nõukogudemaa noore peremehe tunnet, rahva varasse säästlikku suhtumist. Ka edaspidi on väga oluline, et partei- ja komso-moliorganisatsioonid annaksid pioneeridele ülesandeid. Pioneere tuleb julgemini kaasa tõmmata võitlusele kooli-kohustuse seaduse täitmise eest, täiskasvanute abistamisele agitatsioonitöö tegemisel elanikkonna hulgas. Kooli agitatsioonibrigaadid, raamatute levitamine, töö agitatsioonipunktides ja klubides, loosungite ja plakatite valmistamine, satiiri- ja välklehtede väljaandmine — see kõik soodustab pioneeride poliitilise aktiivsuse suurenemist.

Pioneerisümboolika, rituaalid, pioneeritavad ja -traditsioonid on pioneeriorganisatsiooni tegevuse poliitilise suunitluse erideks väljendajateks. Tähelepanelik suhtumine pioneerilipusse ja -rätikusse tugevdab organisatsiooni ja kindlustab lastekollektiivi. Pioneeride paraadid, pioneeriks vastuvõtmine kangelaste ausammaste juures, pioneeride

lõkkes ja kokkutulekud, pioneeri- ja komsomoliorganisatsiooni kuulsuse muuseumid, rühmadele ja malevatele kangelaste nime omistamine — kogu see töö on kutsutud kasvatama lastes kolme põlvkonna lahutamatu sidemete selget mõistmist. Pioneerid peavad teadma leninliku komsomoli ajalugu, tema kuulsusrikkaid traditsioone, tema osa ja oma kohta kommunismi ülesehitamises. Kommunistlikusse Noorsooühingusse astumine peab olema pioneerile suureks auks ja tema ühiskondliku aktiivsuse tunnustajaks, soodustama õpilaste kõrgete moraalsete omaduste edasiarenemist.

Pioneeride ettevalmistamine komsomoli astumiseks ei tohi olla kampaanialik, pioneeridelt ei tohi nõuda vastamist formaalsele küsimustikule, muuta see töö õpilastele mõttetu eksami korraldamiseks. Pioneerid ja komsomoliorganisatsiooni tegevuses peab kehtima orgaanilise järjekindluse printsiip.

Vanemate pioneeridega on tarvis regulaarselt korraldada õhtuid komsomoli kangelasliku tee kohta, luua ringe ja lektoriume komsomoli tegevuse, samuti V. I. Lenini poolt komsomoli III kongressil peetud kõne tundmaõppimiseks.

Õpilaste poliitilises kasvatuses kuulub tähtis koht ajakirjandusele, raadiotele, televisioonile ja poliitilisele kirjandusele. Malevates ja rühmades tuleb korraldada ajalehtedes ja ajakirjades ilmunud materjalide ühislugemisi, vestlusi ja dispuute nii nende kui ka raadiosaadete kohta; igas malevas tuleb luua noorte korrespondentide klubisid ja vestlejate gruppe. Suurt abi peavad pioneeridele selles töös osutama lasteraamatukogud.

Õpilaste ideelis-poliitilisel ja kõlbelisel kasvatamisel kuulub tähtis organiseeriv osa pioneeridele endile. Pioneeriaktiivi initsiatiivil peavad rühmades ja malevates vastavalt pioneeride huvidele ja soovidele toimuma huvitavad kohtumised mitmesuguste elualade esindajate ja vanade kommunistidega, samuti vaidlused, õhtud ja pioneerikoondused.

Pioneerijuht ja õpetaja esinevad selles töös aruka nõuandja, propagandisti ja vanema seltsimehe osas, kes nakatavad lapsi oma sügavate veendumuste, poliitilise kirglikkuse ja isikliku eeskujuga. Pioneerijuhi ja õpetaja töö edu pioneeridega sõltub sellest, kuidas nad oma poliitilisi teadmisi ja silmaringi täiendavad ja avardavad.

Töole pioneeride ideelis-poliitilisel ja kõlbelisel kasvatamisel peavad õpetaja ja pioneerijuht kaasa tõmbama laialdase üldsuse. Seoses sellega väärib tähelepanu malevate pioneerisõprade nõukogude loomine, kuhu kuuluvad lastevanemad, partei- ja nõukogude töötajad, šeflusettevõtete, kolhooside ja sovhooside esindajad. Tunduva panuse pioneeride ja õpilaste kasvatamisse võivad anda Üleliidulise Ühingu «Teadus» osakonnad, raadiokomiteed ja televisioonistuudiod, poliitharidusmajad, raamatukogud, muuseumid, klubid, kinod ja teatrid. Pioneeride ja malevanõukogud peavad neid võimalusi noorte leninlaste kõlbelisel ja poliitilisel kasvatamisel paremini kasutama.

Pioneeride ideelis-poliitilise ja kõlbelise kasvatamise suurt ja vastutusrikast ülesannet on võimalik lahendada ainult komsomoli, haridusorganite, pedagoogikateaduse, laialdase üldsuse ja perekonna ühise loova koostöö korral, mille eesmärgiks on täita pioneerorganisatsiooni põhiülesannet: kasvatada veendunud võitlejaid kommunismi eest.

PIONEERIMALEVA TÖÖ SÜSTEEM

öödunud neljakümne aasta jooksul on pioneerorganisatsioon kasvanud noorte leninlaste paljumiljoniliseks armeeks. Kommunistliku Noorsooühingu poolt juhitud on noored leninlased alati püüdnud kodumaale kasulikud olla, oma jõudu mööda abistada täiskasvanuid nende võitluses kommunismi ülesehitamise eest meie maal.

Alatiseks jäävad rahva mällu 20-ndate aastate pioneeride kuulsusrikkad teod võitluses laste järelevalvetuse ja kirjaoskamatusega. Samuti 30-ndate aastate pioneerid-kangelased Pavlik Morozov, Griša Akopjan, Kolja Mjagotin, Kiira Bajeva ja paljud teised, kes aktiivselt võitlesid meie maa kollektiviseerimise ja industrialiseerimise õelaimate vaenlastega — kulakute ja kahjuritega. Mitte iialgi ei unune pioneeride kangelasteod Suure Isamaasõja aastatel, Nõukogude Liidu kangelased Ljonja Golikov ja Valja Kotik, Nõukogude ordenite kavalerid Volodja Dubinin, Volodja Kaznatšejev, Šura Kober, Marat Kazei ja paljud tuhanded teised lapsed.

Pioneerorganisatsioonil on palju teeneid sirguva põlvkonna kasvatamisel ka sõjajärgsetel aastatel. NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi seadlusega 17. maist 1962. aastast autasustati pioneerorganisatsiooni tema 40. aastapäeva puhul Lenini ordeniga.

Pioneerorganisatsioon on leidnud tööks lastega palju eredaid efektiivseid vorme: koondused ja lõkkes, pioneeririvistused ja -peod, elavad ajalehed ja «kerge ratsaväe»

rühmad, mitmesugused võistlused, olümpiaadid, kokkutulekud, ülevaatused, konkursid, sõjamängud ja pioneeride ekspeditsioonid, timurlaste meeskonnad ja pioneeride tegevuspiirkonnad, rühmad — seitseaastaku kaaslased — ja pioneeride majakad, «pioneeride kiired» «komsomoli-prožektorite» juures jne.

Pioneeridel on ka omad seadused.

Kuid kaugeltki kõik pioneerimalevad ei saa veel raporteerida kodumaale sellest, et asjad lähevad neil eeskujulikult.

Meie maal on veel palju pioneerimalevaid, kus töö vaevu hingitseb, toimub vana moodi, ühelt juhusest teisele, ühest «üritusest» teiseni. Paljudes pioneerimalevates ei ole pioneeridega tehtavas töös märgata mingit süsteemi.

Üleliidulise teaduslik-metoodilise konverentsi sektsioon, kus käsitleti pioneerimaleva töö süsteemi, õppis seda küsimust tundma ja töötas välja soovitusel, mis tuuakse ära alljärgnevalt.

1. PIONEERIORGANISATSIOONI TEGEVUSE SISU

Pioneeriorganisatsiooni tegevuse sisu määravad praegusel etapil:

NLKP programm;

NLKP Keskkomitee juhtnöörid kommunistliku kasvatuse küsimustes;

ÜLKNÜ XIII ja XIV kongressi otsused pioneeridega tehtava töö kohta ning ÜLKNÜ põhikiri;

V. I. Lenini nimelise Üleliidulise Pioneeriorganisatsiooni põhimäärus;

pühalik töötus ja noorte pioneeride seadused.

2. PIONEERIKOLLEKTIIVI ORGANISEERIMISVORMID

V. I. Lenini nimelise Üleliidulise Pioneeriorganisatsiooni aluseks on pioneerimalev.

Vastavalt pioneeriorganisatsiooni põhimäärusele luuakse malevad alg-, kaheksaklassilistes ja keskkoolides, internaatkoolides, lastekodudes, erikoolides, suvoorovlaste ja nahhiimovlaste õppeasutustes.

Linna- ja maa-algkoolide pioneerid kuuluvad juhul, kui läheduses on kaheksaklassiline või keskkool, reeglipäraselt nende koolide pioneerimalevate koosseisu eri rühmade õigustes.

Märkus. Koolivälistes maa- ja linnalaagrites luuakse suvel ajutised pioneerimalevad. Nende malevate ülesandeks on organiseerida õpilaste suvepuhust pioneerilikult: et lapsed aitaksid täiskasvanuid põllutöödel, sõbrustaksid maalastega, omandaksid kasulikke harjumusi ja oskusi, koguksid uut jõudu. Nendel malevatel ei ole õigust õpilasi pioneeriks vastu võtta ega neile komsomoli astumiseks soovitud anda.

Igale pioneerimalevale antakse punane lipp, mis sümboliseerib pioneeride ühtsust ja kokkukuuluvust, pioneerorganisatsiooni lahutamatuid sidemeid rahvaga, noorte pioneeride ustavust kommunismi üritusele, Kommunistlikule Parteile ja Nõukogude kodumaale.

Maleva lippu hoitakse pioneeritoas. See tuuakse kaasa ülemalevalistele koondustele, rivistustele, pidudele, paraadidele ja demonstratsioonidele, ülemalevalistele pühapäevakutele ja laupäevakutele.

Lippu kannab maleva parim pioneer fanfaristide ja trummarite ning assistentide saatel, kelleks on mõne kasuliku teoga silmapaistnud pioneerid, kellele on selle austava ülesande usaldanud malevanõukogu.

Austava nime omistab igale pioneerimalevale rajooni või linna noorte pioneeride staap. Seal aga, kus staape ei ole, rajooni või linna pioneerorganisatsiooni nõukogu.

Pioneerid valivad ise välja kangelase, kelle nime nad tahavad kanda. Malevanõukogu pöördub palvega omistada malevale see nimi noorte pioneeride staabi või pioneerorganisatsiooni nõukogu poole.

Igas malevas luuakse nurk või stend, mis on pühendatud sellele kangelasele, kelle nime malev kannab. Määratakse kindlaks kangelase mälestusega seotud pidupäevad, rivistused, võistlused ja teised üritused.

Staabi või pioneerorganisatsiooni nõukogu ülesandeks on saavutada, et rajooni või linna kõik malevad võitleksid endale kätte kangelase austava nime kandmise õiguse.

3. MALEVA JUHTIMINE

Pioneerimalevat juhib vanempioneerijuht, kes on saadetud kooli ÜLKNÜ rajooni- või linnakomitee poolt. Pioneerijuhi õigused ja kohustused, tema koha pedagoogilises kollektiivis ja osa maleva juhtimises määrab kindlaks pioneerijuhi põhimäärus.

Maleva kõrgeimaks organiks on malevakoondus. Malevakoondusi korraldatakse mitte vähem kui kolm korda aastas. Nendest on kõigi pioneeride osavõtt kohustuslik.

Malevakoondustel valivad pioneerid malevanõukogu, kuulavad malevanõukogu liikmete aruandeid tehtud tööst, kinnitavad maleva tööplaanid, võtavad vastu kohustusi, teevad kokkuvõtteid võistlustest. Koondustel omistatakse aunimed rühmadele, seal annavad pühaliku pioneeritõotuse pioneerid-uustulnukad. Malevakoondus (ja ainult see!) otsustab lõplikult pioneeri organisatsioonist väljaheitmise küsimuse.

Kui neid küsimusi (kohustuste vastuvõtmine, võistluse tulemustest kokkuvõtete tegemine, pioneeri organisatsioonist väljaheitmine jne.) on tarvis kiiresti otsustada, kogub malevanõukogu pioneerid ülemalevalisele rivistusele, millel on needsamad õigused mis malevakoonduselgi.

Maleva tööd organiseerib malevanõukogu. Malevanõukogu valitakse aktiivsemate ja peamiselt vanemate pioneeride hulgast. Malevanõukogu koosseisu kuulub ka vanempioneerijuht.

Malevanõukogu organiseerib malevas võistlust parima pioneerirühma nimetusele, valmistab ette ja viib läbi malevakoondusi, rivistusi ja pidusid, korraldab tööd pioneeride tegevuspiirkondades ja oktoobrilaste tähtedes, samuti pühapäevakuid ja laupäevakuid, konkursse, ülevaatusi, spordivõistlusi, matkajate kokkutulekuid ja teisi üritusi. Malevanõukogu koostab maleva tööplaanid, annab ülesandeid pioneerirühmadele ja kontrollib nende täitmist.

Malevanõukogu organiseerib pioneeriaktiivi õpetamist, koolivaheaegadel aga aktiivilaagreid.

Malevanõukogu peamiseks eesmärgiks on maleva töö nii korraldada, et igal pioneeril oleks sellest võimalik aktiivselt osa võtta.

Malevanõukogul on õigus:

rühmadele nimesid ja seitseaastaku kaaslaste nimetust omistada;

rühmadevahelise võistluse võitnud rühmi vimplite, kari-
kate ja teiste auhindadega autasustada;

pioneere märkide ja aukirjadega autasustada, teha otsus
nende pildistamiseks maleva lipu ees, neile tänu aval-
dada, neid pioneerilaagri ja «Arteki» tuusikutega premee-
rida;

parematele pioneeridele komsomoli astumiseks soovitusi
anda.

Malevanõukogu on kohustatud oma tööst regulaarselt
aru andma malevakoonduse ees. Reeglipäraselt antakse
aru suve, esimese poolaasta ja kogu aasta jooksul tehtud
töö tulemustest. Nendel koondustel võidakse malevanõu-
kogusse uusi liikmeid valida, pioneerid aga, kes ei tulnud
töoga malevanõukogus toime, võidakse selle koosseisust
välja arvata.

Malevanõukogu võib endale vajaduse korral üksikute
tööloikude juhtimiseks või mingi ürituse ettevalmistami-
seks rohkem pioneere appi kutsuda, luues kas pidevalt
tөгutsevaid või ajutisi staape, komisjone, nõukogusid ja
teisi aktivistide rühmi, mille eesotsas on malevanõukogu
liikmed.

Niisugusteks aktivistide gruppideks võivad olla:

Lenini toa (või muuseumi) nõukogu, mille koosseisu või-
vad kuuluda kõigi rühmade esindajad ja grupp vanemaid
pioneere. Nõukogu ülesandeks on Lenini toale eksponaa-
tide kogumine ja selle kujundamine; V. I. Lenini elu ja
tegevusega, NLKP ja leninliku komsomoli ajalooга seotud
matkade ja ekskursioonide korraldamine.

Punaste jäljeküttide staapi võivad kuuluda punaste
jäljeküttide komandörid kõigist rühmadest. Staabi üles-
andeks on koordineerida punaste jäljeküttide tööd, rüh-
madele ülesandeid anda, jäljeküttide poolt kogutud mater-
jale üldistada, süstematiseerida ja kujundada.

Pioneeride tegevuspiirkonna staapi võivad kuuluda tege-
vuspiirkondade rühmakomandörid. Staabi ülesandeks on
organiseerida tööd pioneeride tegevuspiirkonnas, korral-
dada maleva tegevuspiirkonnas ulatuslikke reide, püha-
päevakuid ja laupäevakuid. Samuti koordineerida rüh-
made tegevust selles piirkonnas ja nende töö kohta arves-
tust pidada.

Oktoobrilastega tehtava töö nõukogusse võivad kuuluda
oktoobrilaste tähtede juhid. Nõukogu ülesandeks on orga-
niseerida sisukat tööd oktoobrilastega, oktoobrilaste pidu-

sid, oktoobrilaste juhtide õpetamist, kontrollida pioneeri-
rühmade tööd oktoobrilaste tähtedes.

Kooli eest hoolitsemise staap ühendab kõigi pioneeri-
rühmade esindajaid. Staap aitab malevanõukogul korral-
dada rühmade korrapidamist koolis, seal ja kooliaias puh-
tuse ja korra järele vaadata. Ta moodustab brigaadid
õppevahendite, kooliinventari ja klassiruumide remonti-
miseks, puude saagimiseks jne.

Pidude, sõjamängude, tähematkade, võistluste, konkurs-
side ja teiste suurte massiürituste ettevalmistamiseks võib
malevanõukogu luua ajutisi staape, nõukogusid, komis-
jone, konkursside žüriisid jne., mis tegutsevad ainult
nende ürituste ettevalmistamise ja läbiviimise ajal.

Malevanõukogu organiseerib samuti kooli seinalehe toi-
metuse ja kooli raadiokomitee valimised.

4. MALEVA TÖÖ KÕIGE ROHKEM LEVINUD VORMID

a) Pioneeride peod

Pioneeride pidusid on saanud traditsiooniks korraldada
Oktoobrirevolutsiooni aastapäeva, uusaasta, Nõukogude
armee aastapäeva, rahvusvahelise naistepäeva, V. I. Lenini
mälestuspäeva, 1. mai, Võidupüha ja pioneeriorganisat-
siooni sünnipäeva, 19. mai auks. Peale selle on paljudel
pioneerimalevatel ka omad traditsioonilised peod: «Tere,
kool!» (septembri esimestel päevadel), kangelase mälestus-
päev (selle, kelle nime kannab malev), kooli aupäev,
lõikuspidu jt. Malevanõukogu ülesanne seisneb selles, et
nendest pidudest võtaksid osa kõik pioneerid, et ükski
neist pidudest ei sarnaneks teisega, et igäühel neist oleks
«oma nägu». Nii võib Oktoobrirevolutsiooni aastapäeval
korraldada kohtumisi vanade kommunistidega, Suurest
Oktoobrirevolutsioonist osavõtnutega, uusaastal — ball-
maskeraadi, 23. veebruaril — spordipeo või sõjamängu,
8. märtsil — pioneeride isetegevuse ülevaatuse, 22. april-
lil — loenguid või kinofestivali Lenini kohta, kohtumisi
Leninit näinud või kuulnud kommunistidega, 1. mail —
rivilise ülevaatuse või kevadpeo, 9. mail panna pärgi
Suure Isamaasõja kangelaste haudadele, 19. mail pidada
maleva aruandekoonduse jne.

b) Pioneeririvistused

Neid korraldatakse siis, kui pioneeridele on tarvis kii-

resti teatada mingist tähtsast sündmusest meie maal või välismaal, kooli või maleva elus, vastu võtta mingi kiire otsus.

Kosmosesse lasti uus võimas kosmoselaev kosmonautidega pardal.

Anti käiku meie uus, maailma võimsaim hüdroelektrijaam.

«Pionerskaja Pravdas» avaldati ühe kooli pioneeride läkitus kõigile meie maa pioneeridele üleskutsega alustada uut võistlust.

Aafrika kontinendile ilmus veel üks sõltumatu riik.

Kolhoosi esimees pöördus pioneeride poole abi saamiseks maisi koristamisel.

Ja malevanõukogu kutsubki pioneerid rivistusele. Raporteerivad rühmad. Tuuakse sisse lipp. Tehakse teatavaks rivistuse põhjused. Esinevad pioneerid. Võetakse vastu otsus. Vanempioneerijuht või malevanõukogu esimees pöördub pioneeride poole deviisiga «Võitluseks Kommunistliku Partei ürituse eest, olge valmis!». «Alati valmis!» vastavad pioneerid, saluteerivad, ja rivistus ongi lõppenud. Kiiresti, selgelt ja organiseeritult — need on peamised nõuded pioneeririvistuse kohta.

c) Pioneeride tegevuspiirkond

Pioneeride tegevuspiirkonnaks on kooli mikrorajoon. Seal on peremeesteks lapsed ise. Nad kannavad hoolt selle eest, et kõik kooliealised lapsed käiksid koolis, täidaksid korralikult koduseid ülesandeid ja päevarežiimi. Nad hoolitsevad laste puhkeaja eest: korraldavad pidusid õuedes, võistlusi, organiseerivad töökodasid, ringe, klubisid jne.

Pioneerid tegelevad oma piirkonnas koolieelses eas mudilastega, timurlaste tööga, tänavate ja õuede heakorramise ja haljastamisega. Nad abistavad täiskasvanuid kõikjal, kus saavad: majahoidjaid õuedes, kirjakandjaid kirjade kättetoimetamisel, lasteaedade ja -sõimede kasvatajaid jt.

Tööd piirkonnas organiseeritakse kui suurt köitvat mängu. Seda juhib staap, kellel on olemas tegevuspiirkonna kaart. Tegutseb luure. Saadetakse välja patrulle. Korraldatakse reide. Piirkondade komandörid raporteerivad ülesannete täitmisest. Staabi operatiivkaardile märgitakse tähtsustega kõik, mis piirkonnas tehakse.

d) Klubiline töö

Selleks et iga pioneer leiaks endale huvikohase tege-

vuse, luuakse malevas klubi. Klubi nõukogu eesotsas on malevanõukogu liikmed. Klubis luuakse seksioonid või eri profiiliga klubid. Viimaste kohta mõned näited.

Internatsionaalse sõpruse klubi.

See klubi organiseerib malevas internatsionaalse sõpruse õhtuid, annab välja bülletääne, mis tutvustavad pioneeridele nende eakaaslaste elu teistes liiduvabariikides ja välismaal, informeerivad pioneere kõigist maailmas toimuvaist tähtsaist sündmustest, korraldavad pioneeride kirjavahetust mitmesuguste teiste liiduvabariikide ja välismaa pioneeridega.

Huvitavate kohtumiste klubi.

See organiseerib kohtumisi rajooni ja linna huvitavate inimestega — tootmise eesrindlaste, kommunistide ja kommunistlike noortega, teadlaste, näitlejate, kirjanike, kunstnike, heliloojate ja kõige erinevamate elualade inimestega.

Teadmishimuliste klubi.

Klubi korraldab huvitavaid teadusele ja tehnikale pühendatud õhtuid, organiseerib tehnikaringe, noorte tehnikute olümpiaade ja konkursse, viktoriine «Kas sa tead?». Annab välja bülletääne, mis informeerivad pioneere kõigist kodu- ja välismaise teaduse ja tehnika saavutustest.

Kunstisõprade klubi.

Klubi korraldab muusika-, tantsu- ja kirjandusõhtuid. Organiseerib ringe, stuudioid, ansambleid ja pioneeride teatreid. Viib läbi deklamaatorite, kunstnike ja fotograafide konkursse, samuti kunstilise isetegevuse ülevaatusi. Organiseerib ekskursioone muuseumidesse, näidendite ja filmide ühist vaatamist ja läbiarutamist.

Sportiklubi «Olümpia».

Klubi korraldab spordipidusid ja õhtuid, samuti võistlusi (ka selliseid, nagu pioneeride neljavõistlus, suusakross «Pionerskaja Pravda» auhinnale jt.). Organiseerib kohtumisi naabermalevate sportlastega, informeerib pioneere Nõukogude sportlaste saavutustest ja koostab pioneerimaleva rekordite tabeli.

Matkajate-koduloouurijate klubi.

Klubi korraldab matku ja ekspeditsioone, matkajate kokkutulekuid, pidusid ja õhtuid. Organiseerib koduloolaseid näitusi, kooli koduloomuuseumi ja matkatarvete laenutuspunkti. Valmistab ette pioneeriinstruktoreid matka alal, on kooli matkalaagri organiseerijaks.

Märkus. Sarnaseid klubisid võib luua mitte ainult koolis, vaid ka pioneeride tegevuspiirkonnas.

Peale klubide võib pioneerimalevates luua ka pioneeride huvialagruppe, nagu noorte kosmonautide, armee noorte sõprade ja noorte tuletõrjajate komandosid, noorte mehhanisaatorite ja metsakasvatajate brigaade, noorte piirivalvurite üksusi jne.

Selliseid ühendusi ei tule nimetada koond- või huviala järgi loodud rühmadeks, sest see võib tekitada segadust. Pioneerid peavad ju kuuluma ainult ühte rühma, mis on loodud klasside ja mõnedes maakoolides ka elukohtade järgi.

* * *

Arusaadav, et eespool olid loetletud ja avatud ainult mõned pioneeride töövormid malevas, neid on aga tunduvalt rohkem. Midagi ei kõneldud siin poliitinformatsioonidest, punaste jäljeküttide tööst, lugejate konverentsidest, pühapäevakutest ja laupäevakutest, vanametalli ja paberi kogumisest, pioneerilõketest ning paljudest teistest pioneeriüritustest. Neid on palju ja kõiki pole lihtsalt võimalik üles lugeda.

5. VÕISTLUS PIONEERIORGANISATSIOONIS

Võistlus on pioneeride aktiivsuse, iseseisvuse ja initsiatiivi kasvatamise üks kõige efektiivsematest meetoditest. Pioneerialistele lastele on omane püüd oma jõudu kaaslaste omaga ja oma kollektiivi jõudu teise samasuguse kollektiivi omaga võrrelda, nad ei ole ükskõiksed oma rühma ja maleva edusammude vastu.

Viimastel aastatel on võistlus taas saanud pioneerikollektiivide tegevuse lahutamatuks osaks. Pioneerimalevate võistlus V. I. Lenini 90. sünni-aastapäeva auks (1959—1960), pioneeride kaksaastak (1961—1962), rühmade ja malevate võistlus seitseaastaku kaaslaste nimetuse eest, üleliiduline pioneerirühmadevaheline võistlus (1962—1963) — need kõik elustasid märgatavalt meie maa pioneerimalevate tegevust, tõmbasid aktiivsele tööle pioneeriorganisatsioonis kaasa miljoneid pioneere.

Iga pioneerimaleva elus etendab võistlus juhtivat osa. Esiplaanil on üldine võistlus parimale pioneerirühmale malevas ja seitseaastaku kaaslaste nimetuse eest. See

võistlus haarab maleva tegevuse kõiki külgi. Võita võib ainult see rühm, kus pioneerid on tõepoolest iseseisvad, sõbralikud ja tõelised initsiaatorid.

Alljärgnevalt näitena rühmade — seitseaastaku kaastlaste mõned kohustused:

Anname oma panuse seitseaastakusse.

Õpime südametunnistuse järgi.

Tegutseme iseseisvalt — lapsehoidjaid pole meile tarvis. Elame printsiibi järgi «üks kõigi ja kõik ühe eest».

Missugused tingimused tagavad siis võistluse edu?

Malevanõukogu peab võistluse tingimused väga täpselt ja konkreetsetl läbi töötama, need igale pioneerile mõistetavaks tegema, selle võistluse eesmärgid ja ülesanded maleva kõigi pioneerideni viima.

Iga rühm, olgu see siis kõige parem või kõige halvem, peab oma jõupingutuste korral nägema reaalseid võimalusi selle võistluse võitjate hulka jõudmiseks. Või, täpsemalt, võistluse alguses peavad kõigil rühmadel olema võrdsed võimalused esimeste hulka tulemiseks.

Malevanõukogu peab kindlustama rühmade edasiliikumise kohta väga täpse ja omakasupüüdmatu arvestuse. Samuti on ta kohustatud võistluse käiku etappide kaupa valgustama kogu malevale raadio, seinalehtede, eriväljannete ja plakatite abil.

Võistlust juhtima, võitjaid välja selgitama ja neid autastama peavad alati pioneerid ise. Võistluse võitjate autastamiseks peavad olema kindlaks määratud innustavad autasud, nende hulgas sellised, nagu kollektiivne laagrisseõit, rühmade ekskursioonid teise linna, paadimatk jne.

Rühmadevahelise võistluse läbiviimisel on alati väga keeruline rühmade saavutusi võrrelda ja võistluse kohta arvestust pidada, sest võistlevad oma ealt erinevad rühmad. Solvumisi ja vaidlusi õnnestub vältida siis, kui arutame võistluse tulemused läbi kogu pioneeriaktiiviga, maleva kõigi pioneeridega.

Alles päris hiljuti leidsid paljud pioneerimalevad, et veelgi efektiivsem on võistlus malevate vahel, naabermalevate paralleelklasside rühmade vahel.

Siin muutub võistlus eriti ilmekaks ja tõhusaks, sest kohtuvad ja proovivad jõudu kaks-kolm, aga mõnikord ka rohkem võrdvõimelist kollektiivi. Seejuures võib võist-

lus kanda väga konkreetset iseloomu. Sellesse kuuluvad rühmade spordi- ja matkameeskondade kohtumised. Kirjanduslikud, geograafia-, matemaatika- ja füüsikaalased ning muud viktoriinid, kunstilise isetegevuse vastastikused ülevaatused, omavalmistatud esemete, joonistuste, fotode jm. näitused-konkursid. Nagu näitavad kogemused, aktiveerib selline võistlus pioneere veelgi rohkem, kasvatab neis suurt vastutustunnet kollektiivi eest, sõprus- ja vastastikuse abistamise tunnet, sest ilma sõpruseta pole ka võistlust.

6. PIONEERIRÜHMAD JA OKTOOBRILASTE TÄHTEDE KOOSTÖÖ MALEVAS

Pioneerirühmad ei ole malevas üksteisest isoleeritud, vaid töötavad tihedas kontaktis, vastastikuses koostöös. Ja see ei piirdu ainult ühiste koonduste, võistluste, pidude ja teiste ürituste korraldamisega. Rühmad aitavad üksteist. Vanemad annavad noorematele edasi maleva parimaid traditsioone, õpetavad nooremaid iseseisvalt ja omaalgatuslikult tegutsema.

Praegu on välja kujunenud rühmade koostöö küllaltki harmooniline süsteem, pioneeride tõelise iseseisvuse kasvatamise süsteem. Skemaatiliselt näeb see süsteem välja järgmiselt.

Uustulnukaid, kes astuvad esimesse klassi, võtavad vastu pioneerid. Tavakohaselt loovad oktoobrilaste tähe esimeses klassis viienda klassi pioneerid. Oktoobrilapsed õpivad pioneeridelt kollektiivis tegutsema: üheskoos töötama, mängima, laulma, tantsima ja jalutama. Pioneerid aga õpivad oma nooremaid kaaslasid juhtima.

Teise klassi oktoobrilastega töötavad kuuenda klassi pioneerid. Nüüd õpetavad pioneerid oktoobrilapsi mitmesuguseid ülesandeid täitma, haaravad nad oma rühma tööle kaasa vanametalli leidjatena, lindudele seemnete ja toidu kogujatena, pioneeride tegevuspiirkonnas jne. Ise aga õpivad kuuenda klassi pioneerid pioneeriinstruktorite erialasid, võtavad aktiivselt osa maleva omavalitsusorganite — nõukogude, staapide, komisjonide, klubide jt. tööst.

Kolmanda klassi oktoobrilapsed valmistuvad pioneeriorganisatsiooni astumiseks. Neid abistavad seitsmenda

klassi pioneerid, kes omakorda valmistuvad komsomoli astuma. Kolmanda klassi pioneerid õpivad oma salku ja rühma juhtima, seitsmenda klassi õpilased aga õpivad kõrvuti oktoobrilastega tehtava tööga suurt ja sõbralikku kollektiivi juhtima. Nad moodustavad malevanõukogu tuumiku, on staapide, klubide ja komisjonide eesotsas. Nad võtavad 3. klassi pioneerid oma rühma ja saavad nende juhtideks.

Neljanda klassi pioneerirühma tööd juhib kollektiivne rühmajuht, kelleks on 8. klassi komsomoligrupp ja sama klassi pioneerid. Neljanda klassi õpilased esinevad juba ka ise juhtide osas: malevanõukogu annab nende šefluse alla lasteaia või -sõime, töö organiseerimise mudilastega õues ja pioneeride tegevuspiirkonnas. Nad valmistuvad selleks, et järgmisel aastal esimese klassi oktoobrilaste juhtideks saada.

Kogemused näitavad, et selline järjekindlus pioneeride aktiivsuse ja iseseisvuse kasvatamisel on õige tee pioneeride tõelise omavalitsuse küsimuse lahendamiseks.

Niisugune järjekindlus valitseb pioneerirühmade töös malevas. Kuid pioneerirühmad töötavad käsikäes mitte ainult oma maleva rühmadega. Igal linnapioneerirühmal on sõber, kelleks on maakooli pioneerimaleva pioneerirühm. Ja vastupidi. Peetakse kirjavahetust, kohtutakse koolivaheaegadel, vahetatakse kogemusi, aidatakse üksteist.

7. MALEVA TÖÖ PLANEERIMINE

Pioneerimaleva töö süsteemi kinnistamisel kuulub suur osa planeerimisele.

I. Maleva töö planeerimise ülesanded nõuavad:

a) maleva pioneerikollektiivi arenemisperspektiivide äramärkimist;

b) nende või teiste ülemalevaliste ürituste järjekorra ranget kindlaksmääramist, et vältida nende kuhjumist, üksteise dubleerimist ja pioneeride ülekoormamist;

c) ülemalevaliste koonduste, pidude, kokkutulekute ja teiste ürituste ettevalmistamiseks pioneerirühmadele antavate ülesannete kindlaksmääramist.

Teatavasti koostatakse perspektiivplaanid aasta peale. Kuid tugevad ja monoliitsed pioneerikollektiivid võivad

perspektiivid ära määrata ka märksa pikemaks ajaks (kahest kuni kolme-nelja aastani). Niisugused kauged perspektiivid võivad haarata materiaalse baasi loomise ja tugevdamise küsimusi: mitmesuguseid ehitusi (pioneerituba, töökojad, spordi- ja geograafiaväljakud, pioneeride staadion, bassein jne.), kooli või maleva abimajandi loomist (aed, farmid jne.), mitmesuguse inventari ja sisustuse muretsemist ning valmistamist, aga samuti ka haljastus- ja heakorrastustöid pioneeride tegevuspiirkonnas, matkaalast tööd (lühema- või pikemaajalise matkalaagri korraldamine), matku kodumaa tundmaõppimiseks, pioneeride teatri, laulu- ja tantsuansambli moodustamist ning mitmeid teisi küsimusi.

II. Maleva töö planeerimisel arvestatakse:

partei, valitsuse ja Kommunistliku Noorsooühingu tähtsamaid otsuseid, samuti komsomoli, pioneerorganisatsiooni Kesknõukogu ja kohalike nõukogude juhtnõore;

kooli kasvatustöö üldisi ülesandeid;

pidu- ja tähtpäevi nõukogude rahva ja pioneeriorganisatsiooni elus;

maleva, kooli ja šeflusettevõtte traditsioone;

pioneeride vajadusi, harrastusi ja soove.

III. Planeerimise kord malevas.

Malevanõukogu koostab:

a) maleva töö perspektiivplaani (vanempioneerijuht kooskõlastab selle plaani kooli üldise kasvatustöö plaaniga). See plaan koostatakse aasta peale ja enamasti augustis-septembris;

b) maleva töö kalenderplaanid õppeveerandite, sügise, talvise ja kevadise koolivaheaja kohta ning suveks, et malev saaks töötada aasta läbi ilma vaheaegadeta.

Malevanõukogu juures loodud mitmesugused staabid, komisjonid ja komiteed võivad vajaduse korral koostada oma kalenderplaanid vastavalt maleva üldisele tööplaanile ja nii pikaks ajaks, kui see leitakse antud staabile, nõukogule või komiteele kõige sobivam olevat.

Rühmanõukogud koostavad rühmade töö kalenderplaanid vastavalt maleva töö kalenderplaanidele tähtajaga kahest nädalast kuni õppeveerandini (sõltuvalt pioneeride east).

8. PIONEERIMALEV JA KOOL

Praegu on malevanõukogud koos komsomolikomiteedega saanud meie maa enamikes koolides õpilaste omavalitsuse ainukesteks organiteks ja surunud välja õpilaskomiteed, komandöride nõukogud jne.

Loomulikult suurendas see pioneeriorganisatsiooni osa koolis, eriti aga kaheksaklassilises koolis, kus õpilaste põhimass on pioneerid.

Praegu ei saa kommunistliku kasvatuse küsimusi koolis otsustada väljaspool pioneeriorganisatsiooni. Võib öelda, et kogu klassi- ja kooliväline töö peab rajanema pioneerimaleva tööle.

Paljude paremate koolide kogemused näitavad, et kõige suuremat edu õpilastes kõrgete moraalsete omaduste kasvatamisel saavutab pedagoogiline kollektiiv ainult siis, kui ta rakendab kasvatustöö programmi ellu pioneeriorganisatsiooni kaudu.

Nendes koolides on kogu pedagoogiline kollektiiv pioneeriorganisatsiooni sõbraks ja abistajaks. Õppenõukogu koosolekutel arutatakse regulaarselt pioneeriorganisatsiooni tegevust. Klassijuhatajad abistavad rühmajuhete sõna ja teoga, õpetavad pioneere iseseisvalt ja loovalt tegutsema. Pioneeride mitmesuguste omavalitsusorganite (klubid, staabid, nõukogud, komisjonid) juurde konsultantideks kinnistatud õpetajad aitavad lastel, eriti esialgu, tööd organiseerida, iseseisvaid otsuseid vastu võtta, annavad pioneeridele nõu nende organite töö kõigis organisatsioonilistes ja sisulistes küsimustes.

Kasvatustööd planeerib õppenõukogu. Ta koostab ja kinnitab kooli kasvatustöö perspektiivplaani, mis määrab ära selle töö üldised suunad ja ülesanded.

Kuid kooli üldtööplaani tehakse korrektiivse ja täpsustusi pärast maleva tööplaani kinnitamist malevakoonduse poolt. Õppenõukogu jaotab õpetajate vahel ülesanded pioneeride abistamiseks nende poolt ettevõetavate ürituste läbiviimisel, pioneeride vanemate ja üldsuse esindajate tööle kaasatõmbamiseks. Kuid teeb seda nii, et see ei suru maha pioneeride initsiatiivi ega vähenda nende usku pioneeride omavalitsusse.

Tugev ja ühteliitunud pioneerimalev aitab aga omakorda õpetajaid õppetunni organiseerimisel, distsipliini tugevdamisel koolis, töös nõrkade õpilastega, koolikohus-

tuse seaduse täitmisel, korrapidamisel koolis, kabinetide sisustamisel, õppevahendite valmistamisel ja remontimisel ning paljudes teistes asjades.

Peamine on aga selles, et pioneerimalev aitab lapsi kasvatada väljaspool kooli, õuedes ja perekonnas, et ta aitab pedagoogilisel kollektiivil kooli tagasi tuua neid, kes selle pooleli jätsid.

Tõeliselt sõbralik ja monoliitne pioneerimalev, kes on kasvatanud tugeva aktiivi, on suur jõud.

9. PIONEERIMALEV JA ÜLDSUS

Viimaste aastate kogemused kõnelevad sellest, et maleva töö edukus sõltub paljuski üldsuse, eriti aga šefiks oleva ettevõtte kommunistlike noorte, mitmesuguste elukutsete ja vanusega inimeste ning lastevanemate osavõtust.

Paljude pioneerimalevate juures on juba loodud ja tegutsevad maleva vanemate sõprade nõukogud, kuhu kuuluvad täiskasvanud, kes armastavad lapsi ja aitavad pioneerimalevat kõiges.

Pioneeride initsiatiivi ja isetegevust maha surumata saavad täiskasvanud pioneere abistada

mitmesuguste ringide, sektsioonide, klubide, ansamblite, stuudiote jne. organiseerimisel;

pioneeriistruktorite ettevalmistamisel;

suurte matkade ja matkalaagrite organiseerimisel ning läbiviimisel;

maleva materiaalse baasi loomisel ja tugevdamisel.

Vajaduse korral aitavad maleva vanemad sõbrad malevakoondusteks või pidudeks sobivat ruumi leida ja kollektiivseteks väljasõitudeks transporti hankida.

Suurt abi osutavad pioneeridele nende vanemad sõbrad pioneeride tegevuspiirkonnas klubide ja pioneeritubade organiseerimisel, spordi- ja mänguväljakute rajamisel.

Mis aga peamine — linna või rajooni tuntud inimeste, ausate, printsiipiaalsete ja heade töötajate eeskuju aitab pioneerimaleval kasvatada pioneere tõelisteks leninlasteks, tulevasteks kommunistideks.

PIONEERIRÜHMA TÖÖ SÜSTEEM

Sirguva põlvkonna kommunistliku kasvatuses ülesanded nõuavad praegusel etapil seda, et tähelepanu keskpunkti asetataks meie maa iga noore kodaniku isiksuse kujundamine. Isiksus saab edukalt areneda ainult kollektiivis. Pioneeriorganisatsioonis peab selliseks kollektiiviks saama eelkõige pioneerirühm.

Just rühmakollektiivis on kergem kui maleva omas igaüht näha, igaüht teada ja igaühe eest hoolitseda. Samal ajal on pioneeridel siin kõik võimalused kollektiivselt tegutsema ja kollektiivi taatele alluma õppida, mida N. K. Krupskaja pidas pioneeride kasvatamisel peamiseks.

Väikese rühmakollektiivi ühises kasulikus ja haaravas tegevuses võib pioneerides juba lapseeas peale tulemusrikkalt kasvatada kommunistliku ühiskonna ehitaja ja kodaniku moraalseid omadusi. Siin teevad lapsed ja noorukid läbi esimese ettevalmistuse eluks kommunistlike ühiskondlike suhete tingimustes.

Rühmade tegevus ja nende edusammud on pioneerimaleva töö edukuse otsustavaks näitajaks.

Moskva, Leningradi, Kiievi, Voroneži, Kuibõševi, Kostroma, Rostovi ja teistes pioneeriorganisatsioonides on olemas väärtuslikud kogemused rühmade tööks, seal on leitud huvitavaid teid pioneeride kasvatuslikuks mõjutamiseks rühma kaudu. Paljud pioneeriorganisatsiooni 40. aastapäevaga seoses korraldatud piirkondlikud konverentsid keskendasid oma tähelepanu pioneerirühma elule.

Ühenduses sellega peab aga ütlema, et paljude pioneeriorganisatsioonide töökogemuste analüüsimine näitas, et kõrvuti vaieldamatute saavutustega on rühmade töös olulisi puudusi.

Real juhtudel eksisteerivad rühmad formaalselt. Seni ajani ei ole leidnud täitmist tähtis ülesanne: igale rühmale kommunistlikust noorest rühmajuht. Klassijuhataja ei tee sageli vahet pioneerirühma ja klassi vahel, ei arvesta isetegevusliku lasteorganisatsiooni võimalusi ja spetsiifilisi iseärasusi, kannab inertsit mõjul pioneerirühma üle klassiga tehtava töö meetodid. See tähendab, et lapsed elavad ja tegutsevad mitte kui pioneerorganisatsiooni liikmed, vaid kui õpilased — klassikollektiivi liikmed, keda juhib õpetaja.

Paljudel juhtudel rikutakse rühmas jämedalt isetegevuse printsiipi. Rühm ei kasuta talle pioneerorganisatsiooni põhimääruses antud õigusi. Tihtipeale ei ole koonduks selleks kõrgeimaks organiks, mis väljendab pioneeride tahet oma kollektiivi elu organiseerimisel. Täiskasvanud asendavad rühmanõukogu, koostavad pioneeride eest tööplaane, mõtlevad välja ja organiseerivad lastele ise mitmesuguseid üritusi, jättes pioneerid ainult täitja ossa.

Suur osa rühmi ei kindlusta iga pioneeri aktiivset osavõttu konkreetsest ühiskondlikust tegevusest, rühma elust. Paljud pioneerid ei omanda kollektivisti omadusi ega organisaatori harjumusi. Alahinnatakse salga osa ja kohta iga pioneeri aktiivsuse arendamisel.

Rühmade töö üks põhipuudusi seisneb selles, et pioneeride tegevuse sisu, vormid ja meetodid korduvad aastast aastasse. Võib täheldada nooremate pioneeridega tehtava töö täiskasvanute-pärasemaks muutumist, teiselt poolt aga alandatakse nõudeid vanemate pioneeride vastu, alahinnatakse nende võimeid.

Rühmade töös on viimasel ajal langenud pioneeriatribuutika ja välise eraldusmärkide osa, mis kahandab pioneeride silmis rühma kasvatuslikku mõju ja selle autori-teeti.

Just nende puudustega on seletatav võitleva ja paeluva pioneerielu puudumine paljudes rühmades, mistõttu küllaltki suur osa pioneeridest kaotab oma organisatsiooni vastu huvi.

Pioneerorganisatsiooni ülesanded käesoleval etapil nõuavad eespool nimetatud puuduste otsustavat kõrvaldamist.

Pioneerirühm saab oma ülesandeid edukalt täita siis, kui:

— pioneerid on rühmas tõelised peremehed, kõigi asjade organiseerijateks ja pioneerikollektiivi elu eest vastutajateks;

— kõik pioneerid on huvitatud rühma tööst ja igaüks neist võtab sellest osa, täites kollektiivi konkreetset ülesannet;

— rühm tegutseb lakkamatult nii argi- kui ka pidupäevadel, samuti koolivaheaegadel;

— rühma elu on igal aastal täidetud sügava sisuga, kui ta tegevus uueneb, tõuseb vastavalt pioneeride nõudmistele ja huvide kasvule järjest kõrgemale tasemele;

— on kindlustatud rühma pidev ja tihe kontakt teiste pioneerirühmadega, naabermalevatega, rajooni pioneerorganisatsiooniga jne.;

— rühmajuht ja malevanõukogu juhivad rühma õigesti, kui õpetaja osutab talle täisväärtuslikku pedagoogilist abi.

Elu nõuab pioneerirühma töö kooskõlastatud süsteemi loomist, mis kasvataks pioneeri järjekindlalt, alates tema kooliastumise momendist ja lõpetades pioneerielu läbi saamisega.

Pioneerirühma töö süsteem koosneb järgmistest omavahel tihedas seoses olevatest elementidest:

pioneeride tegevuse sisu rühmas;

selle tegevuse vormid ja meetodid;

rühmakollektiivi organiseerimisvormid;

rühma juhtimine.

Igas pioneeriastmes peavad need elemendid olema kohandatud pioneeride ealistele vajadustele, eripärasustele ja võimetele.

PIONEERIRÜHM JA TEMA ÕIGUSED

Vastavalt V. I. Lenini nimelise Üleliidulise Pioneerorganisatsiooni põhimäärusele luuakse pioneerirühmad igas malevas, kus on rohkem kui 30 pioneeri. Suurtes malevates luuakse rühmad igas klassis. Niiviisi ühendavad rühmad enam-vähem üheealisi lapsi.

Tööks vajalike tingimuste olemasolu korral võib pioneeride soovi ja malevanõukogu otsuse põhjal luua pioneerirühmad pioneeride elukohas. Niisugustesse rühmadesse

kuuluvad mitmesuguse vanusega pioneerid. Elukohajärgsed pioneerirühmad on saanud laialdase leviku maapioneerimalevates.

Igal rühmal on oma rühmalipp, samuti fanfaar ja trumm.

Pioneerirühmal on õigus:

- iseseisvalt kõiki rühma ellu puutuvaid küsimusi otsustada;
- õpilasi pioneeriks vastu võtta;
- ühe või teise pioneeri organisatsiooni ridadest väljaheitmise ettepanekuga malevanõukogu poole pöörduda;
- esitada malevanõukogule pioneeride kandidatuure ÜLKNÜ-sse astumiseks soovitusel saamiseks;
- pioneere vastavalt pioneeriorganisatsiooni põhimäärusele kiita ja karistada;
- pioneere malevanõukogusse ja teistesse maleva organisatsiooni esitada ning oma pioneere sealt tagasi kutsuda, kui need kaaslaste usaldust ei õigusta;
- malevanõukogu tööd arutada ja maleva töö kohta oma ettepanekuid teha;
- rajooni (linna) noorte pioneeride staabilt, ettevõtete ja kolhooside komsomoliorganisatsioonidelt, ÜLKNÜ rajooni- või linnakomiteedelt ning teistelt ühiskondlikelt organisatsioonidelt ülesandeid saada;
- võtta enda vastutusele teatavate laste kasvatamine;
- kangelase või ühiskonnategelase nime kanda ning oma embleemi, laulu ja deviisi omada.

PIONEERISALK

Salk on kõige väiksem kollektiiv, kes aitab rühmal tööd organiseerida iga pioneeriga. Salk võimaldab kõige paremini pioneeride vahel ülesandeid jaotada ja nende tööd arvestada.

Salgad luuakse rühmades, kus on rohkem kui 10 pioneeri. Salka kuuluvad 5—10 pioneeri.

Salku võib moodustada pioneeride soovist lähtuvalt: elukohtade, sõpruse ja huvialade põhjal. Salkade loomisel on kohustuslik, et ühte salka kuuluksid nii poisid kui ka tüdrukud.

Salga tööd organiseerib salgajuht, kes valitakse pioneeride hulgast salgakoondusel. Salgajuhtide aruanded ja

valimised toimuvad 2—3 korda aastas. Rohkem kui kaks korda järjest ei soovitata ühte ja sedasama salgajuhti tagasi valida. Huvi pakuvad siin mõnede vanemate pioneerirühmade kogemused, mille kohaselt saab rühmajuhiks iga pioneer vastavalt järjekorrale, nooremates rühmades aga töötab salgajuht oma vanema sõbra, vanema rühma pioneeri või kommunistliku noore juhtimisel, kes aitab tal korraldada tööd salgas.

Salkadel on eri värvi lipukesed, samuti võivad nad valida endale nime (näiteks: «Säde», «Rakett», «Kiir» jt.).

Iga salk peab olema valmis selleks, et kiiresti koguneda. Selleks on tal oma salga pioneeriahel.

Salga tegevus lähtub rühma ja maleva tööplaanidest ja ülesannetest, pioneeride soovidest, pioneerajakirjanduse, õpetajate ja salga sõprade soovitustest.

Salkades omandavad pioneerid praktilisi oskusi ja harjumusi. Salgad võtavad osa rühmade ja maleva mitmesugustest üritustest ning valmistuvad ette rühmakoondusteks. Salk võib omal algatusel korraldada ühiskondlikult kasulikku tööd ja oma pioneeride kollektiivset puhkust. Salk võib teha ettepaneku rühma ja kogu maleva tegevuseks ning oma ettepanekute täitmisest praktiliselt osa võtta. (Salkade sellised omaalgatuslikud teod on leidnud praktiseerimist Leningradi ja Novosibirski pioneerimalevate ja -rühmade töös).

Kõrvuti salkadega võib rühmades luua pioneeride mitut liiki ajutisi ühendusi (instruktorite grupid, brigaadid rühma- või malevanõukogu ülesannete täitmiseks jne.).

RÜHMAKOONDUS

Rühma kõrgeimaks organiks on rühmakoondus, millest võtavad osa rühma kõik pioneerid. Rühmakoondus kutsutakse kokku vajaduse järgi, kuid mitte harvemini kui kord kuus.

Ainult rühmakoondusel võib pioneeriks vastu võtta, pioneerorganisatsioonist väljaheitmise küsimust otsustada, rühmanõukogu valida ja pioneeridele pidevaid ülesandeid anda. Siin arutatakse läbi rühma peamised üritused, tehakse tööst kokkuvõtteid ja antakse hinnang rühma, salkade ja üksikute pioneeride tegevusele oma ülesannete täitmisel, arutatakse pioneeride ja salkade ettepanekuid.

Koondusel avaldavad pioneerid oma suhtumist mitmesugustesse meie maal ja välismaal toimunud sündmustesse, määravad kindlaks oma osavõtu kooli, maleva, rajooni, linna ja kogu pioneerorganisatsiooni elust.

Mida ka koondusel arutatakse ja mida seal ka tehakse — alati peab see olema seotud just selle pioneerikollektiivi eluga.

Koondus algab ja lõpeb rühma rivistusega, kuhu tuuakse rühmalipp.

Koondus peab olema asjalik, kuid ei tohi täiskasvanute koosolekuid kopeerida. Koondusel võib lemmiklaule laulda, mängida, rühma elust satiirilisi stseene esitada, üllatusi teha jne.

RÜHMANÕUKOGU

Rühmanõukogu on kogu rühma töö organiseerijaks. Ta hoolitseb pioneeride tegevuse ja käitumise ning selle eest, et rühm tegutseks alati ja kõikjal: nii koolis kui ka väljaspool kooli.

Rühmakoondusel valitakse lahtisel hääletamisel rühmanõukogu esimees ja 3—5 rühmanõukogu liiget. Rühmanõukogu koosseisu kuulub ka rühmajuht. Nõukogu määrab oma liikmete hulgast lippuri, kooli eest hoolitsemise rühmastaabi komandöri ja päevikupidaja. Rühmanõukogusse võivad olla valitud ka salgajuhid.

Rühmanõukogu valitakse ja annab pioneeride ees aru vajaduse järgi, kuid mitte harvemini kui kaks korda aastas.

Rühmas, kus on vähem kui 10 pioneeri, valitakse ainult rühmanõukogu esimees.

Rühmanõukogu esimeest ja liikmeid ei soovitata rohkem kui kaks korda järjest valida.

Rühmanõukogu tugineb oma töös salgajuhtidele, ajutiste ühenduste (gruppide, staapide, komandode jne.) juhtijatele ja pioneeride kõigile teistele omavalitsusorganitele. Rühmas määratakse kindlaks fanfarist, trummar, spordi- ja matkaorganisaator.

Kooli eest hoolitsemise rühmastaap tegeleb iseteenindamise, korrapidamise ja sanitaarkontrolli organiseerimisega klassis; tõmbab pioneere võitlusele kooli vara hoidmise eest, aitab kaasa koolimaja remontimisele ja heakorramisele, näitlike õppevahendite valmistamisele jne.

Internaatkoolides jälgib staap ka korda koduste ülesannete täitmise ajal, päevarežiimist kinnipidamist, puhtust magalates, korrapidamist sööklas ja teiste majandusalaste tööde täitmist. See staap töötab maleva vastava staabi juhtimisel.

Oktoobrilaste tähekeste juhtidest luuakse rühmas oktoobrilaste juhtide staap (nõukogu) eesotsas oktoobrilaste tähe juhiga.

Rühm suunab oma esindajad ka ülemalevaliste staapide, klubide, patrullide ja brigaadide koosseisu.

Rühmanõukogu kindlustab rühma töö kollektiivse planeerimise ja selle plaani täitmise, saavutab, et täidetakse rühmakoonduste kõik otsused, organiseerib võistlusi rühmas ja salkade vahel, annab ülesandeid salkadele ja üksikutele pioneeridele ning kontrollib nende täitmist; organiseerib rühmakoondusi, rivistusi, pidusid, matku, lõkkeid, spartakiaade jm.; annab pioneeride tegevusele hinnangu, peab pidevat sidet pioneerimalevaga.

PIONEERIRÜHMA TÖÖ SISU

Pioneerirühma töö sisu määravad:

- kommunistliku kasvatuse üldised eesmärgid;
- pioneerorganisatsiooni tegevuse ülesanded ja printsiibid;
- iga pioneerimaleva spetsiifika ja
- antud pioneerirühma eripärasused (pioneerikollektiivi kogemused, kooli, internaatkooli või laagri, linna või küla, rajooni, oblasti ja vabariigi tingimused, pioneerijuhi isiksus jne.).

Iga pioneerirühma konkreetne tegevus, sõltumata seejuures pioneeride east, toimub järgmistes suundades.

Rühm kannab hoolt selle eest, et iga pioneer täidaks alati ja kõikjal pioneerideviisi, pühalikku töotust ja pioneeriseadusi.

Rühm kui osa pioneerimalevast võtab koos kogu pioneerorganisatsiooniga aktiivselt osa meie maa ühiskondlik-poliitilisest elust. Selleks organiseerib rühm tööd pioneeride tegevuspiirkonnas, määrab kindlaks ühise tegevuse oma sõprade, maa- või linna- ning vennasvabariikide pioneeridega, otsustab, kuidas abistada tehist (kol-

hoosi), rajooni (linna), oblastit (kraid), vabariiki ja kogu maad.

Rühm hoolitseb oma kooli eest, et see oleks puhas ja hubane, võitleb koolikohustuse täitmise eest, selle eest, et kõik pioneerid õpiksid südametunnistuse järgi, kasvatab neis teadmishimu.

Rühm taotleb, et kõik pioneerid võtaksid osa rühma elust, et nad omandaksid organisaatorlikke harjumusi.

Rühm kannab hoolt endale vahetuse kasvatamise eest — töötab oktoobrilastega.

Need üldised suunad saavad konkreetse sisu sõltuvalt pioneeride eest ja rühmakollektiivi arenemistasemest. Rühma tegevuse sisu muutub aasta-aastalt keerukamaks, rühma töös kasutatakse vastavalt vanusele enam sobivaid vorme ja meetodeid. Iga vanuseastme pioneeride ette tuleb püstitada uued ja neid huvitavad perspektiivid. Vanemad pioneerid peavad oma positsioonilt pioneerikollektiivis noorematest erinema.

3. klassi pioneerid

Pioneerirühm sünnib 3. klassis. Aasta jooksul võetakse pioneeriks vastu kümneaastaseks saanud oktoobrilapsi. Oktoobrilaste tähekestes ja tähes arutavad lapsed, kes nende kaaslastest on vääriline pioneeriks saama. Seejärel otsustab nende pioneeriks vastuvõtmise selle pioneerirühma nõukogu, missuguse rühma juurde see oktoobrilaste täht kuulub.

Ühel rühmakoondusel toimub pioneerorganisatsiooni astumise pidulik tseremoonia, kus iga pioneeriks astuda sooviv oktoobrilaps annab pühaliku pioneeritootuse ja kus talle seotakse kaela pioneerirätik. Vastuvõetud pioneerid koondatakse esialgu salka, mis kuulub 3. klassi oktoobrilastega töötava pioneerirühma koosseisu. Enamikel juhtudel (kui 1. klassi õpilastega hakkas tegelema 5. klassi pioneerirühm) on selleks 7. klassi rühm. Pioneerisalgaga põhiliseks tööks sel ajal on:

tegevus oma tähekestes ja oma kaaslaste abistamine pioneerorganisatsiooni astumiseks ettevalmistumisel; osavõtt pioneerirühma üksikutest üritustest ja rühmanõukogu ülesannete täitmine.

Õppeaasta lõpul 3. klassis või õppeaasta algul 4. klassis peetakse koondus «Pioneerirühma sünnipäev». Sellel

koondusel annab 7. klassi pioneerirühm oma noortele sõprade kätte rühmalipu, fanfaari ja trummi ning kingib neile võimaluse korral mängu, raamatukogu, matkavarustust jne.

Uus rühm jaotatakse salkadeks, valitakse salgajuhid ja rühmanõukogu.

4. klassi pioneerid

Rühma juhib kommunistlik noor vanemast klassist või kollektiivne rühmajuht — 8. klassi komsomoligrupp. Üks kommunistlikest noortest on rühmajuht, teised aga salkade sõpradeks, ringijuhtideks, meeskondade treeneriteks jne.

Jätkub laste ettevalmistamine pioneeriorganisatsiooni astumiseks. Rühm õpib oma tööd planeerima: esialgu kaheks nädalaks, seejärel kuuks-poolteiseks ja rohkemaks. Rühm täidab malevanõukogu ülesandeid korrapidamisel pioneeritoas ja muid jõukohaseid ülesandeid. Ka saab ta oma maa-ala pioneeride tegevuspiirkonnas (on lasteaia šefiks, organiseerib õpilaste puhkeajaga, valmistab mudilasi ette kooliminekuks). Rühm sõlmib sõprussidemed kommunistlike noortega tootmisest. Rühm korraldab mitmeid koondusi, vestlusi ja kohtumisi, tööalast ning muud pioneeritegevust, mis aitab pioneeril sel esimesel pioneeriaastal pühalikku töotust ja iga pioneeriseadust sügavalt mõista, lahti mõtestada ning oma elus rakendada.

Pioneerid hakkavad esimese pioneeriastme nõudeid täitma. Luuakse kooli eest hoolitsemise rühmastaap. Pioneerid võtavad jõukohaselt osa iseteenindamisest ja korrapidamisest, töötavad kooliaias, hoolitsevad lillede eest, aitavad raamatuid ja õppevahendeid korrastada. Malevanõukogu annab nende šefluse alla lasteaia või -sõime, töö mudilastega majade õuedes.

Luuakse rühmanurk, peetakse rühma kroonikat. Pioneerid valivad ja õpivad selgeks oma rühma laulu. 4. klassist alates tähistatakse traditsiooniliselt rühma sünnipäeva.

Enne suvist koolivaheaega annab rühm pioneeridele suveülesanded: koolile või rühmale kingitus valmistada, kolhoosi abistada, midagi selgeks õppida jne. Rühm määrab kindlaks suveks kohalejäävate pioneeride tegevuse.

5. ja 6. klassi pioneerid

Rühmi juhivad rühmajuhid tootvalt töölt või rühma-juhi abid (vanemate klasside kommunistlikud noored). Rühmadel on tavaliselt kollektiivne sõber — tsehh, farm, brigaad, 9. või 10. klassi komsomoligrupp.

Rühmad täidavad malevanõukogu ja rajooni (linna) noorte pioneeride staabi ülesandeid, võtavad osa teatavate ülemalevaliste ürituste organiseerimisest.

Rühmadel on omad pioneeride tegevuspiirkonnad, nad on timurlased, võtavad jõukohaselt osa tehase (kolhoosi) kultuurialasest ja tootmistegevusest, sõbrustavad küla (linna) ja vennasvabariikide pioneeridega, peavad kirjavahetust teiste maade lastega.

Koondusi, kohtumisi, pidusid, traditsiooniliste tähtpäevade tähistamisi, rivistusi ja lõkkeõhtuid korraldatakse rühmades selleks, et tutvustada pioneere meie kodumaa, Kommunistliku Partei, leninliku komsomoli ja pioneeriorganisatsiooni kuulsusrikaste traditsioonidega.

Arutatakse pioneeride käitumist seisukohalt, kas nad on pühalikku pioneeritootust ja pioneeriseadusi eeskujulikult täitnud või neid rikkunud. Rühmad saavad ümbritseva elu kohta pidevalt midagi uut teada, tutvustavad pioneere sündmustega meie maal ja kogu maailmas, reageerivad neile. Pioneerid püüavad täiskasvanuid kommunismi ehitamisel kõikjal abistada.

Pioneerid täidavad teise ja kolmanda pioneeriastme nõudeid.

Pioneerid hoolitsevad oma kooli eest: võtavad osa selle remontimisest, sisustamisest ja heakorrastamisest, õppevahendite valmistamisest, tööst raamatukogus ja korrapidamisest koolis.

Rühm teeb kõik, et pioneerid õpiksid südametunnistuse järgi, võitleb koolikohustuse täitmise eest, korraldab pioneeride reide päevarežiimist kinnipidamise jälgimiseks, konkursse ja olümpiaade, lugejate konverentse, mängeteekondi, kohtumisi teadlaste, katsetajate ja leiduritega. Rühmas töötavad ringid ja seksioonid, pioneerid tegelevad ka maleva ringides ja klubides, koolivälistes lasteasutustes.

Rühmad töötavad 1. ja 2. klassi oktoobrilastega, leiavad endi hulgast tähekeste juhid, juhid oktoobrilaste ringidele ja haaravad tööle oktoobrilastega kaasa kõik pioneerid.

Suvel käivad rühmad mitmepäevastel matkadel, võimaluse korral organiseeritakse neile laagreid, pioneere aidatakse mitmesuguseid kasulikke oskusi ja harjumusi omandada, igapäevaste neist antakse ka suvine pioneeriülesanne.

7. klassi pioneerid

7. klassi pioneerirühmal on olemas rühmajuht tootvalt töölt ja kollektiivsed sõbrad, kelleks on kommunistliku töö brigaad ja õpilaste komsomoligrupp.

7. klassi pioneerid moodustavad malevanõukogu tuumiku, on maleva klubide juhatajateks ja maleva tegevuse peamisteks organiseerijateks.

7. klassi pioneerirühma tegevuse põhisuunaks on pioneeride ettevalmistamine komsomoli astumiseks.

Rühm täidab kooli komsomolikomitee ülesandeid, võtab aktiivselt osa tehase, kolhoosi ja rajooni elust, poliitilistest kampaaniatest. Korraldab ekskursioone, ühiskonnale kasulikku tegevust, dispuute, raamatute, filmide ja näidendite arutelusid, kohtumisi vanade kommunistide ja kommunistlike noortega.

Pioneerid omandavad organiseerimisoskusi, saavad pioneeriistruktoriteks, taotlevad nimetust «vanem pioneer». 7. klassi pioneerid võtavad osa koolimaja remontimisest, ehitustegevusest, kooliaia eest hoolitsemisest, korrapidamisest, tööst majandus- ja sanitaarkomisjonides, abistavad nooremaid. Korraldavad teaduse ja tehnika õhtuid, lektooriume, tegutsevad aktiivselt huvialade järgi loodud klubides.

Pioneerid valmistavad oktoobrilapsi ette pioneeriorganisatsiooni astumiseks ja pioneerirühma loomiseks 3. klassis. Rühm arutab läbi, keda pioneeridest komsomoli soovitada.

8. klassi pioneerid

Rühma tegevus 8. klassis jätkub. 8. klassi pioneerid koos 7. klassi pioneeridega on maleva elu põhilisteks organiseerijateks.

Rühm täidab kooli komsomolikomitee ülesannet ümberkaudsete laste ja noorte kaasatõmbamiseks kooli

spordi- ja kultuuritööle, kooli muutmiseks õpilaste ja noortega tehtava kultuuritöö keskuseks, ja teisi ülesandeid.

Õppeaasta lõpul peab rühm koonduse «Hüvastijätt pioneeriorganisatsiooniga».

Juba 7. klassis tekkinud komsomoligrupp kasvab pidevalt, kuid kommunistlikud noored näevad oma põhiülesannet selles, et rühmas ja malevas aktiivselt töötada, oma pioneeriaastate jooksul saadud teadmised ja oskused teistele pioneeridele edasi anda.

Tegelikult on nad nii pioneerid kui ka kommunistlikud noored ja võivad koos komsomolimärgiga ka pioneerirätkut kanda.

Kui enamus pioneere astub komsomoli 7. klassis, siis võib pioneeriorganisatsiooniga hüvastijātu ja pioneeride komsomoli saatmise pidulik tseremoonia toimuda õppeaasta lõpul 7. klassis või õppeaasta algul 8. klassis.

TÖÖ PLANEERIMINE JA ARVESTUS RÜHMAS

Rühma tööplaan peab vastama peaküsimusele: kuidas meie rühm hakkab pioneerideviisi, pühalikku töotust ja noorte pioneeride seadusi täitma ning pioneeritraditsioone järgima?

Mitmed pioneerirühmad planeerivad oma tööd järgmistele alajaotustele kaupa:

- mida me teeme, et kõigil pioneeridel oleks huvitav;
- mida me teeme oma kooli heaks;
- mida me teeme oma tegevuspiirkonnas;
- mida me teeme tehase (kolhoosi), rajooni (linna), vabariigi ja kogu meie maa heaks;
- mida me teeme oktoobrilaste heaks.

Rühma tööplaanis võivad olla ainult niisugused asjad, mis on pioneeridele jõukohased ilma täiskasvanute pideva abita. Plaani ühtede või teiste punktide täitjateks ja nende eest vastutajateks võivad olla kas pioneerikollektiivid (salgad, rühmanõukogu, grupp pioneere) või üksikud pioneerid. Plaanis võib olla näidatud, kelle poole täiskasvanuist pöörduda abi saamiseks.

3. klassis loodud pioneerisalgal ei pruugi eraldi tööplaan olla, ta täidab ülesandeid, mis ta saab selle rühma nõukogult, mille juurde ta kuulub.

4. klassi pioneerirühmas koostatakse tööplaani tavaliselt mitte kauemaks kui kuuks ajaks. 5. ja 6. klassi pioneerirühmades planeeritakse töö 2—3 kuule või poolaastale. 7. ja 8. klassi pioneerirühmad võivad tööplaani välja töötada aastaks. Rühmade tööplaanides nähakse ette tegevuska puhkepäevadeks, koolivaheaegadeks ja suveks.

Töö planeerimiseks ettepanekute saamiseks kasutatakse sageli vestlust, ankeeti (alates 4. klassist), pioneeritööde luuret koolis (4. klassist), luuret pioneeride tegevuspiirkonnas (5. klassist), luuret rajoonis ja linnas (6. klassist), ettepanekute kaste ja konkursse parematele ettepanekutele.

Arvestades pioneeride ettepanekuid, koondusel ja ankeetis avaldatud arvamusi, pioneeride luure teateid ja muud, koostab rühmanõukogu tööplaani ja esitab selle läbiarutamiseks rühmakoondusele. Arvestust plaani täitmise kohta peab rühmanõukogu esimees.

Peale selle arvestatakse rühma tegevust seinalehe, rühmapäeviku, rühma korraldatud näituste ja rühmanurga abil.

Rühmanurka võivad olla paigutatud rühma embleem koos nimetusega, armastatud kangelase foto, rühma ja salkade pioneeriahelate skeemid, rühma tööplaani, rühmakoonduse ja rühmanõukogu otsused, ülesannete jaotus rühmas, pioneeride tegevuspiirkonna kaart, võistluse tingimused ja arvestus, arvestus pioneeride edasiliikumise kohta pioneeriasmetete järgi, pioneeriajalehtede materjale, kuulutusi, materjale (mänge, laule, tantse jne.) tööks oktoobrilastega.

Igal rühmal peab olema oma väike majapidamine, mis on vajalik ühiskondlikult kasuliku töö tegemiseks, spordiga tegelemiseks, vaba aja mõistlikuks ja lõbusaks veetmiseks, tööks oktoobrilastega, seinalehtede ja plakatite väljaandmiseks jne. Rühma majapidamist hakatakse looma 3. klassis, kui rühm saab selle kingituseks vanematelt pioneeridelt. See täieneb pidevalt ja antakse omakorda üle järgmisele rühmale.

Rühmal on oma mängudekogu (üldine ja salkade oma), paberit, pappi, värve, pliiatseid, tööriistu, telgid ja matkarustust.

Rühmal on oma kindel koht, kus ta hoiab pühaliku töötuse teksti, rühma reliikviaid, kroonikat, päevikuid, raporteid, kirju, enam huvitavaid seinalehti ja kollektioone.

RÜHMAJUHT JA ÕPETAJA (KLASSIJUHATAJA, KASVATAJA)

Rühmajuht on komsomoli saadik, laste poliitiline juht ja ühiskondliku tegevuse organisaator. Tema töö aluseks on pioneerijuhi põhimäärus.

Juhul, kui rühmal on kollektiivne rühmajuht kommunistliku töö brigaadi või komsomoligrupi näol, täidab rühmajuhi kohustusi üks brigaadi või komsomoligrupi liige. Ta koordineerib brigaadi või grupi kõigi liikmete tegevust pioneerirühmas.

Rühmajuht töötab vanempioneerijuhi juhtimisel (annab aru nii talle kui ka oma komsomoliorganisatsioonile) ja tihedas kontaktis klassijuhatajaga.

Õpetaja abis rühmale peab ilmne erakordne pedagoogiline takt. Ta peab pioneeridele lähenema vanema sõbra ja nõuandja positsioonilt, sügavalt huvituma selles, et rühma elu oleks täisvereline, võitlev ja paeluv. Õpetaja teeb kõik, et rühmanõukogu saaks rühma kogu elu tõeliseks organiseerijaks. Rühmajuhi iseseisvust ahistamata ja tema usku oma võimetesse süvendades aitab õpetaja tal kasvatajameisterlikkust omandada, laste ealisi ja individuaalseid eripärasusi mõista, neist igaühe juurde tee leida.

Täiskasvanute õige pedagoogiline lähenemine on rühmakollektiivi iseseisvuse pideva kasvu tähtsaimaks tingimuseks. Õpetaja ja rühmajuhi teened on mitte selles, kui palju nad rühmas ise on teinud, vaid selles, kuidas nad on õpetanud pioneere endid tegutsema, ilma et neid seejuures keegi kogu aeg juhiks.

Õpetaja õige positsioon rühmas kajastub ka tema kui klassijuhataja või kasvataja töö planeerimises.

Lastega tehtav õppe- ja kasvatustöö jaguneb oma olemuselt kahte ossa: õppetöö (tundides ja väljaspool tunde) ja klassiväline töö.

Klassijuhataja tööplaani kuuluvad:

— õppetöö väljaspool õppetunde (konsultatsioonid, individuaalne töö õpilastega, klassiväline lugemine, koduste ülesannete täitmise kontrollimine jne.);

— töö lastevanematega;

— töö antud klassis õpetavate aineõpetajatega (ühtsete nõuete esitamine klassikollektiivile, individuaalne lähenemine üksikutele õpilastele);

— töö üldsusega (üldsuse abi organiseerimine lastevanematele ja õpetajatele laste kasvatamisel);

— klassiväline kasvatustöö lastekollektiiviga.

Viimati märgitud tööloik jaguneb omakorda kahte ossa, mistõttu neid osi ka klassijuhataja tööplaanis vastavalt märgitakse:

A. Pioneerirühma pedagoogiline abistamine.

Sinna ei kirjutata ümber rühma tööplaani, küll aga nähakse ette õpetaja ja teiste täiskasvanute konkreetne pedagoogiline abi selle plaani täitmiseks.

B. Pedagoogi poolt vahetult tehtav klassiväline töö.

Siin nähakse ette õpetaja (klassijuhataja või kasvataja) poolt laste kasvatamisel tehtav selline töö, mida ei saa pioneerirühma õlgadele panna (vestlused keerukatel moraali-, poliitilistel ja teaduslikel teemadel, seksuaalse kasvatuse küsimustes), juhud, mis nõuavad pedagoogi eri vestlust kasvandikuga jne.

Vastavalt laste aktiivsuse kasvule ja pioneerikollektiivi tugevnemisele klassist klassi kasvab järjest rühma kaudu tehtava kasvatustöö erikaal.

Just nii ongi tarvis mõista tuntud otsust selle kohta, et klassiväline kasvatustöö 4.—7. klassi õpilastega tugineb põhiliselt pioneerirühmale, toimub pioneerirühma kaudu.

RÜHMA SÕBRAD

Rühma tööle tõmmatakse pioneerijuhile ja õpetajale abiks üldsuse esindajaid — läheduses elavaid töölisi ja tehnikuid, kolhoosnikuid ja agronoome, sportlasi ja matkajaid, kunstisõpru ja pensionäre, samuti pioneeride vanemaid. Igati väärib heakskiitmist pioneerirühma sõprade nõukogude loomine.

TÖÖST OKTOOBRILASTEGA

oolitsus nooremate eest on pioneeride üks tähtsamaid kohuseid. Oktoobrilastega töötades täidab pioneeriorganisatsioon Kommunistlikult Noorsooühingult saadud ülesannet.

Viis aastat, mis on möödunud ÜLKNÜ Keskkomitee VIII pleenumist, kus võeti vastu otsus taastada pioneerirühmade ja -malevate juures oktoobrilaste tähed ja tähekesed, on näidanud, et pleenumi otsus õigustas end igati. Oktoobrilaste tähtede loomine pioneerirühmade juures osutus otstarbekaks vormiks pioneerirühmade ja -malevate töös nooremate õpilaste kasvatamisel ja nende ettevalmistamisel pioneeriorganisatsiooni astumiseks.

Praegu on Nõukogude Liidu koolide kõigis nooremates klassides moodustatud oktoobrilaste tähed ja tähekesed. Ligikaudu 16 miljonit nooremast õpilast on oktoobrilapsed.

Pidevalt pioneeridega suheldes teevad oktoobrilapsed läbi kollektiivse ühiskondliku elu kooli, hakkavad sellest elust järk-järgult ka ise aktiivselt osa võtma.

Pioneeride tegevus nooremate õpilastega rikastab kasvatustööd ja loob algklasside õpetajatele soodsad võimalused kommunistliku kasvatuse tähtsamate ülesannete lahendamiseks.

Esrindlikud õpetajad teevad kogu kasvatustööd oktoobrilaste tähtede ja tähekeste kaudu, kavandavad ja organiseerivad seda koos pioneeridega.

Töö oktoobrilastega kasvatab ka pioneere endid. See soodustab neis ühiskondlike huvide, organisaatorlike või-

mete ja oskuste, humaansuse, tahtemaduste, vastutus- ja kollektiivsustunde arenemist.

Kuid, nagu näitavad kogemused, on töös oktoobrilastega veel puudusi.

Alati ei mõista pioneerimalev õigesti oma osa töö organiseerimisel oktoobrilastega. Sageli viib see selleni, et rühm ei organiseeri oktoobrilaste tähte, vaid ta «kinnistatakse» ühe noorema klassi juurde. Kõik rühma pioneerid ei vastuta süstemaatilise tegevuse eest oktoobrilaste tähtedes ja tähekestes, vaid eraldavad enda hulgast tähekeste juhid (mõnikord lihtsalt 2—3 pioneeri). Esineb juhtumeid, et tähe loomine 1. klassis venib ja oktoobrilastele antakse tähekesed kätte alles aprillis-mais. Tihti jagavad õpetajad ise klassi tähekesteks pingiridade järgi ja kasutavad lastekollektiivi organiseerimise sellist vormi ainult distsipliini ja õpeedukuse parandamise eesmärkidel. Mõned õpetajad keelduvad pioneeride abist; teised aga jäävad oktoobrilaste tööst eemale, pidades seda ainuüksi vanempioneerijuhi ja pioneerorganisatsiooni asjaks.

Sageli võib kohata ebaõiget ettekujutust oktoobrilaste tähtedest kui iseseisvast organisatsioonist: lapsi võetakse oktoobrilasteks vastu, heidetakse nende hulgast välja, koostatakse pühaliku töötuse ja seaduste keerulisi tekste.

Tõsiseid puudusi on ka oktoobrilastega tehtava töö sisus. Tihti piirdub see pidude ja lastehommikute korraldamisega, pioneeride tegelemisega halvasti edasijõudvate oktoobrilastega, laulude ja tantsude õppimisega.

Oskamata hinnata võimalusi, mida pakub nooremate õpilaste iga, on töö nii mõnigi kord suunatud oktoobrilastele juba koolieelsest east tuttavate muinasjuttude ettelugemisele.

Teisest küljest kantakse töösse oktoobrilastega mehaaniliselt üle pioneerorganisatsiooni töövormid ja -meetodid, ei osata diferentseerida tööd oktoobrilastega 1., 2. ja 3. klassis.

Loetletud puudused on seletatavad sellega, et vanempioneerijuhid ja õpetajad ei tunne oktoobrilastega tehtava töö spetsiifikat, selle ülesandeid ja sisu, samuti komsomoliorganisatsioonide, pioneerorganisatsiooni nõukogude, pioneeride majade ja paleede ning haridusorganite ebaapiisava tööga paremate sellealaste kogemuste levitamisel, vanempioneerijuhtide, õpetajate, oktoobrilaste tähtede ja tähekeste juhtide halva ettevalmistamisega.

Oktoobrilastega tehtava töö positiivsete kogemuste tundmaõppimise ja analüüsimise põhjal kinnitas üleliidulise teaduslik-metoodilise konverentsi oktoobrilaste töösektsoon metoodilise kirja, mis abistab pioneerorganisatsiooni nõukogusid, pioneeritöötajaid, pioneerijuhte, õpetajaid ja koolijuhatajaid.

Käesoleval ajal on algkool komsomoli- ja pioneerorganisatsiooni erilise hoolitsuse objektiks, sest just siin rajatakse alus õpetamisele ja kasvatamisele, tulevase kommunistmiehitaja oskustele, harjumustele ja iseloomujoontele.

Oktoobrilaste tähed ja tähekesed on keskseks lüliks algklasside kasvatustöös.

Oktoobrilaste täht ei ole iseseisev organisatsioon, nagu pioneer- ja komsomoliorganisatsioon. Oktoobrilapsed — see on 1., 2. ja 3. klassi õpilaste vabatahtlik koondis pioneerirühma ja -maleva juures.

Tähtede peamine eesmärk on abistada õpetajat nooremate õpilaste kommunistlikul kasvatamisel, organiseerida neile mitmekülgset tegevust ja soodustada nende ettevalmistamist pioneerorganisatsiooni astumiseks.

Töötades oktoobrilastega, valmistavad pioneerid endale vahetust.

Pioneeride süstemaatiline tegelemine oktoobrilastega peab äratama nooremates õpilastes huvi pioneerorganisatsiooni vastu, soovi saada pioneeriks. Pioneerid saavutavad, et see oktoobrilaste soov muutuks praktiliseks valmisolekuks. Vanemad sõbrad jutustavad oktoobrilastele meie suurest kodumaast, kangelastest, tööinimestest, kommunistidest ja kommunistlikest noortest, õpetavad neid elama ja töötama kollektiivis, osa võtma ühiskondlikult kasulikust tööst, huvi tundma ümbritseva elu vastu, annavad neile tarvilikke organiseerimisoskusi tööks pioneerirühmas. Pioneerid õpetavad neid igapäevases elus täitma oktoobrilaste reegleid ja olema valmis noorte leninlaste seaduste täitmiseks.

Suurt osa töös oktoobrilastega peab etendama mäng. On tarvis mängida parimaid rahvalikke mänge, mis arendavad osavust ja leidlikkust, kasvatavad kollektivismi ja võidutahet. Laialdaselt peavad levima süzeelised ja matkimismängud, laulu- ja tantsumängud. Paljusid asju võib oktoobrilaste tähtedes ja tähekestes korda saata just mängu vormis.

Pioneerid ja kommunistlikud noored peavad kandma hoolt selle eest, et oktoobrilastel oleks küllaldaselt lauamänge, mänguasju, atraktsioone, inventari suvisteks ja talvisteks mängudeks. Internaat- ja pikapäevakoolides, lastekodudes, pioneeride majades ja lasteklubides on tarvis oktoobrilastele luua mängude kogud, mängutoad ja mänguasjade nurgad.

Erilist tähelepanu tuleb pööratada mängudele, mida mängitakse meelsasti ka kodus ja õues ilma täiskasvanute juhtimiseta.

PIONEERIRÜHM JA OKTOOBRILAPSED

Töö oktoobrilastega on komsomoli tähtsaim ülesanne pioneerorganisatsioonile.

Pioneerirühm on oktoobrilaste organisaator ja vanem sõber.

Oktoobrilaste tähed luuakse pioneerimaleva otsusega 5., 6. ja 7. klassi pioneerirühmade juures. Algkoolides organiseeritakse need 4. klasside pioneerirühmade juures.

Õppeaasta algul, saanud malevanõukogult ülesande luua oktoobrilaste täht, valib pioneerirühm pärast nõupidamist õpetajaga, tähekeste juhid, kes kinnitatakse rühmakoonduisel.

Edaspidi jälgib ja abistab rühmanõukogu neid pidevalt. Oktoobrilaste eest peab hoolitsema kogu rühm.

Arvestades pioneeride huvialasid ja kalduvusi, jagab rühmanõukogu ülesanded juba õppeaasta algul. Mõned pioneerid saavad näiteks ülesande organiseerida klubi «Oktoobrilaps» oma elukohas, fotohuvilised avada fototeljee «Meie oktoobrilapsed». Noortel kunstnikel lastakse organiseerida näitus või luua ring «Õpi joonistama». Sportlaste hooleks jäetakse mängud ja võistlused ning hommikuvõimlemise õpetamine, noored tehnikud organiseerivad mängude ja mänguasjade vabrikuid, valmistavad õppevahendeid 1. ja 2. klassile jne.

Pioneerid ei tohi unustada, et kõige tähtsam on iga oktoobrilapse osavõtt tähekeste ja tähe elust.

Tuleb kasutada paremate pioneerimalevate ja -rühmade kogemusi (eeskätt internaat- ja pikapäevakoolides), mis kõnelevad individuaalsest šeflusest oktoobrilaste üle.

Internaatkoolides ja mõnedes teistes koolides võtab 1. septembril iga esimese klassi õpilase vastu tema vanem sõber — pioneer. Mõnedes koolides hakkavad pioneerid sõbrustama juba mudilastega, kui nad käivad nende juures lasteaias, samuti organiseerivad nendega tööd õuedes.

Plaani pioneeride tööks 1. klassi oktoobrilaste tähega koostab tähekeste juhtide nõukogu või staap, kuhu kuuluvad kõik tähekeste juhid. Nõukogu või staapi juhivad oktoobrilaste tähe juht. Õpetaja on tähekeste juhtide nõukogu pidev ja aktiivne abiline.

Plaani 2. ja 3. klassi oktoobrilaste tähtede tööks koostavad oktoobrilaste juhid koos tähekeste komandöridega. Plaanid võivad olla mitmesugused. Nagu näitavad kogemused, on väga hea selline plaan, kus määratakse lühidalt töö tähes ja tähekestes, samuti tähekeste juhtide nõukogus ja ülesanded tähekeste komandöridele. Rühmanõukogu arutab tööplaani läbi ja aitab seda ellu viia.

4. klassi pioneerirühm

4. klassi pioneerid valmistuvad tööks tulevaste 1. klassi oktoobrilastega. Nad on lasteaias šefiks, aitavad õpetajal uue õppeaasta eel kontrollida, kas kõik lapsed on kooli sisse kirjutatud, kutsuvad neid pidudele ja lastehommikutele, käivad nendega jalutamas koduümbruses. Õpetaja koos pioneerirühmajuhiga valmistab oma pioneere varakult ette selleks, et nad järgmisel aastal tuleksid tema, siis juba 1. klassi õpetaja juurde, ja aitaksid seal organiseerida oktoobrilaste tähte.

5. klassi pioneerirühm ja 1. klassi oktoobrilapsed

5. klassi pioneerid võtavad oma väikesed sõbrad vastu 1. septembril ja hakkavad neid ette valmistama peoks «Punane täheke».

Pioneerid aitavad esimese klassi õpilastel omandada neile uut — õpilaste osa, äratada neis armastust kooli ja õpetaja vastu, annavad esimese ettekujutuse oktoobrilaste tähtede kommunistlikust suunitlusest: jutustavad punasest tähekesest ja sellest, et oktoobrilapsed on Lenini lapselapsed ning tutvustavad oktoobrilaste reegleid.

Väga tähtis on oktoobrilastele näidata, et pioneerist tuleb võtta eeskuj. Pioneer armastab tööd, õpib hästi, on tugev, lõbus, hea sõber ja alati valmis seltsimeest hädas aitama.

Kogu töö esimese klassi oktoobrilastega sisaldagu mängulisi elemente.

Töö oktoobrilastega ei tarvitse alati olla vahetult seotud õppetööga, kuid ühe või teise klassi õppe- ja kasvatusülesannete spetsiifikat tuleb arvestada. Samuti ei saa täpselt määrata kohustuslikke üritusi oktoobrilastele üheks või teiseks perioodiks. Need võivad muutuda sõltuvalt kohalikest tingimustest, tööst, mida pioneerid parajasti teevad, ja õpetaja seatud kasvatuslikest ülesannetest.

Põhiliseks jääb pioneeride abi armastuse kasvatamisel kooli vastu, koolireeglite tutvustamine mudilastele, režiimist kinnipidamise õpetamine (ekskursioon pioneerituppa, konkurss parimale vihikule ja puhtaimale õpikule).

Pioneerid tutvustavad oktoobrilastele, kuidas vihikutele ja raamatutele paberit ümber panna. Õpetavad neile laule, instseneeringuid ja luuletusi koolist. Korraldavad koonduisi teemadel: «Me oleme nüüd õpilased», «Oktoobrilapsed on hoolsad lapsed», «Aabitsa ärasaatmine».

Pioneerid vestlevad sellest, kes on oktoobrilapsed, korraldavad tähekeste esimesi koondusi teemal «Saame tuttavaks», teevad ettevalmistusi peoks «Punane täheke».

Oktoobrilapsed võtavad osa pioneeride ühiskondlikult kasulikust tööst (teevad kasulike tööde luuret pioneeride tegevuspiirkonnas, hoolitsevad lillede eest, on lindude sõbrad, mängivad mudilastega õuedes jne.). Nad külastavad pioneerisalkade koondusi.

Puhtuse- ja hügieeniharjumuste süvendamiseks korraldatakse oktoobrilastele mäng ««Pese-ennast-sa» oktoobrilastel külas».

Vestlused tähes teemadel «Oktoobrilapsed on Iljitši lapselapsed», «Pioneerid on noored leninlased», «Lenini hoolitsus laste eest» ja «Kuidas me täidame Lenini näpunäiteid», jutustuste lugemine Leninist, luuletuste ja laulude õppimine, Lenini nurga loomine, jalutuskäik linnas Lenini-nimelistesse asutustesse, tehastesse ja lillede viimine Lenini ausamba jalamile ning seal koos pioneeridega aualves seismine — see kõik tutvustab oktoobrilastele Lenini elu.

Oktoobrilapsed võtavad osa pioneeriorganisatsiooni sünnipäeva ettevalmistamisest, korraldavad võistlusi parimale joonistusele jt. omavalmistatud esemetele, avavad näituse «Koos pioneeridega on meil lõbus käia», «Oktoobrilapsed on tulevased pioneerid», teevad kingitusi pioneerimalevale, valmistuvad oktoobrilaste paraadiks ja raportiks 19. mai auks.

Arvestades noorema kooliea laste suurt aktiivsust ja tegutsemisindu, on vaja, et igal oktoobrilapsel oleks mingi kohustus. See aitab kujundada esmaseid organiseerimiskusi ja vastutustunnet ning paneb aluse ühiskondliku aktiivsuse arenemisele.

Kuid ühekülgne tegevus pikema perioodi vältel võib tüüdata. Et seda ei juhtuks ja et oktoobrilaste kogemused oleksid mitmekülgsed, soovitatakse kohustusi tihti vahetada.

1. klassis võivad tähekeste juhid, pidanud nõu õpetajaga, anda oktoobrilastele järgmisi kohustusi: tähekeese komandör, õpetaja abiline, tähekeese sanitar, aednik, majandusmees, mängude hooldaja, lindude söögimaja juhataja jne. Kohalikest oludest olenevalt võivad kohustused olla erinevad.

1. klassis võivad tähekeste juhid koos õpetajaga oktoobrilastele üht või teist kohustust ise määrata, arvestades laste individuaalseid eripärasusi.

Lapsed tuleb haarata tähe elust osa võtma. Kui klassiruum vajab suurpuhastust, kutsutakse kokku kõigi tähekeste sanitarid ja näidatakse igähele, mida nende tähekesel tuleb teha. Kui tahetakse organiseerida paremate vihikute näitust, kutsutakse kokku õpetaja abilised, kellega koos valitakse vihikud ja pannakse need välja. Kui otsustatakse hakata lilli kasvatama, kutsutakse kokku aednikud...

Siinjuures tuleb aga pöörata tähelepanu sellele, et tähekesed ei sulguks oma väikestesse kollektiividesse. Kohustused tähekestes vaheldugu ülesannetega, mis on seotud kogu tähega. Nii on otstarbekas ühendada esialgselt tähekestes loodud mängude ja raamatukogud ühiseks tähe omaks. Kogemused kõnelevad ka sellest, et individuaalselt korrapidamiselt on parem üle minna korrapidamisele tähekeste kaupa.

6. klassi pioneerirühm ja 2. klassi oktoobrilapsed

6. klassi pioneerirühm jätkab tööd 2. klassi oktoobrilaste tähes.

Siin on kõige parem alustada kokkuvõtete tegemisega suvest. «Meenutame suve» ja «Mida me suvel õppisime» — nii nimetatakse tähe ja tähekeste esimesi koonduisi. Tähes korraldatakse näitus «Meie suvi».

2. klassis jätkub 1. klassi õpilastega alustatud töö: tegevuse sisu määravad siin oktoobrilaste reeglid, kusjuures arvestatakse, et lapsed on saanud vanemaks ja et neil on juba mõningaid teadmisi, oskusi ning harjumusi. 2. klassi õpilased on õppinud lugema, kuid kõik ei armasta veel raamatut.

Laialdane tegevusväli on ees pioneeridel-raamatusõpradel. Huvi raamatu vastu äratavad mitmesugused mängud: «Kadunud raamat», «Teekond muinasjuttude maale», «Aljonuška sünnipäev». Pioneerid loevad oktoobrilastele lastekirjanduses ilmunud palu.

Kui võimalik, viiakse oktoobrilapsed ekskursionile trükikotta raamatu valmimist vaatama.

2. klassis lähevad oktoobrilaste juhid koos õpetajaga ekskursionile postkontorisse, kus lapsed tutvuvad kirja teekonnaga ja jälgivad telegrafistide tööd. Hiljem kirjutatakse tähekestes õnnitluskirju sugulastele, Nõukogude armee sõjameestele, vabariigi ja rahvademokraatiamaade oktoobrilastele.

Kunstisõbrad loovad oktoobrilaste tähtedes kino, nuku- ja varjuteatri, mille tegevusest kutsutakse osa võtma ka oktoobrilapsi endid.

Teise klassi õpilased peavad teadma, mispärast neid nimetatakse Vladimir Iljitši lastelasteks, samuti tutvustatakse neile arusaadavalt pioneerorganisatsiooni, mis kannab V. I. Lenini nime. Paljudes malevates mängitakse mängu «Teekond Pioneeride Maale».

Erilist rõhku pannakse oktoobrilastes sõpruse, seltsimehelikkuse, aususe, õigluse ja teiste moraaliomaduste kasvatamisele, mis on seotud mõistega «Mis on hea ja mis on halb?».

Ka 2. klassi õpilastega jätkuvad mitmesugused tervist karastavad mängud, kehakultuurivõistlused ja -peod.

Suure koha võtab 2. klassis endale töökasvatus.

Oktoobrilaste reeglit «Ainult neid, kes armastavad tööd,

nimetatakse oktoobrilasteks» täidetakse mitmesuguse tööga. «Õmblusvabrikutes» ja «nukuateljeedes» õpivad lapsed pioneeride juhtimisel nukkudele riideid õmblema. Mõningaid nukuasju ömmeldakse ka esimese klassi õpilastele ja kingituseks lasteaiale.

Korrapidamisel koolis, klassis ja sööklas saavad lapsed teha juba suuremaid töid: sööklas koos pioneeridega lauda katta ja koristada, kooliõue korrastada, raamatuid parandada jne. Peale iseteenindamise koolis täidab 2. klassi oktoobrilaps lihtsamaid majapidamiskohustusi ka perekonnas.

2. klassis hoogustub oktoobrilaste tegevus kolhoosis, sovhoosis ja katseaias.

Maakoolide ja pioneerilaagrite oktoobrilapsed käivad metsas marju, seeni, pähkleid, tammetõrusid ja ravimtaimi korjamas.

2. klassi oktoobrilapsed sõbrustavad lasteaiaiga, mängivad seal mudilastega, esinevad isetegevusega ja valmistavad seal looduslikust materjalist (pähklikoortest, tammetõrudest, õlest) mänguasju.

Nad käivad koos rühmajuhtide ja õpetajatega ekskursioonidel lähemates töökodades, looma- ja linnufarmides; kuulevad, kuidas loomade eest hoolitseda, kohtuvad loomakasvatajate ning põlluharijatega. Rühmajuhid leiavad oktoobrilastele jõukohast tööd kohalike majandite abistamisel.

Oktoobrilapsed jälgivad, kuidas kerkivad uusehitused ja töötavad mitmesugused masinad. Hiljem joonistavad nad neid tähekestes ja ehitavad «Konstruktori» detailidest masinamudeleid pioneeridest noorte tehnikute juhtimisel. Seoses laste suure huviga tehnika vastu võib juba 2. klassis organiseerida lihtsamate mudelite valmistamist, harrata sellest osa võtma tööõpetuse õpetajaid, lastevanemaid-spetsialiste ja pioneeriinstruktoreid.

Oktoobrilapsed, jälgides ümbritsevate inimeste tööd, hakkavad rohkem huvituma ka oma vanemate tegevusest. Lastevanemad jutustavad tähekestes oma tööst ja korraldavad ekskursioone oma töökohtadesse. Oktoobrilapsed koostavad albumeid teemal «Kuidas töötavad meie vanemad».

2. klassi õpilased võtavad juba aktiivselt osa üldrahvalike pidupäevade tähistamisest. Pioneerid kutsuvad neid pidupäeva-koondustele, kus esinevad vanad bolševikud, tööeesrindlased, kommunistlikud noored ja endised pioneerid.

Oktoobrirevolutsiooni aastapäeva tähistamine langeb kokku oktoobrilaste tähtedesse kuulumise esimese aastapäevaga. Lapsed vaatavad diafilme tormijooksust Talvepaleele, kuulavad jutustusi laste osavõtust revolutsiooni-sündmustest ning sellest, kui uhkelt ja toredalt neid nimetatakse — oktoobrilapsed. Saanud teada, et nõukogude rahval on hea traditsioon pidupäevi vastu võtta uute töövoitudega, korraldavad ka oktoobrilapsed oma tööde näitusi ja jutustavad, mida nad on õppinud. Pidupäevaks valmistudes annavad oktoobrilapsed lubaduse paremini ja hoolsamalt õppida, hästi käituda ja sõbralikult töötada.

Nad kirjutavad ja joonistavad õnnitlusi pioneerimaleva sõpradele: vanadele revolutsionäridele ja kooli šeffidele, teevad kingitusi lasteaiale.

V. I. Lenini sünni-aastapäevaks kasvatavad oktoobrilapsed lilli, millega 22. aprillil lähevad Lenini ausamba juurde. Jutustatakse vabrikutest, koolidest ja teistest asutustest, mis kannavad Lenini nime. Rühmajuhid ja õpetajad loevad tähekestes raamatuid Leninist.

Konstitutsioonipäeva tähistatakse paljudes 2. klassi oktoobrilaste tähtedes peoga «Kõigi liiduvabariikide oktoobrilapsed on väga üksmeelsed».

Oktoobrilapsed loevad kollektiivselt raamatuid teiste maade laste elust, oma eakaaslastest rahvademokraatiamaades, õpivad luuletusi ja laule. See kõik soodustab internatsionalismi kasvatamist.

Pioneerorganisatsiooni sünnipäeval, 19. mail on oktoobrilastel traditsiooniline pidu «Noorte leninlaste rühm on oktoobrilaste vanem vend».

2. klassi oktoobrilaste tähtedes muutub ka omavalitsuse vorm. Tähekeste liikmetele antakse uusi ülesandeid. Õpetaja abilise asemele määratakse, teisel poolaastal aga juba valitakse, tähekeste komandörid, kes täidavad pioneeridelt — tähtede ja tähekeste juhtidelt — saadavaid ülesandeid. Peale selle antakse oktoobrilastele ülesandeid mitte ainult tähekesse, vaid kogu tähe ulatuses. Näiteks 2—3 raamatukoguhoidjat vastutavad tähe raamatukogu, 1—2 oktoobrilast ilmastiku kalendri pidamise ja 2—3 toimetajat seinalehe «Oktoobrilaps» väljaandmise eest.

Tähekeste komandörid viibivad tähe ja tähekeste juhtide nõukogu koondustel, kui seal kõneldakse tähekeste ja tähe tööst, ning võtavad osa ülesannete jaotamisest.

7. klassi pioneerirühm ja 3. klassi oktoobrilapsed

7. klassi pioneerirühm juhib oktoobrilaste tähti juba kolmandat aastat.

Enamik oktoobrilapsi saab 3. klassis kümneaastaseks. Pioneeriks astumine ja reegli «Oktoobrilapsed on tulevased pioneerid» täitmine on neile juba lähedane perspektiiv, nende homne rõõm. Oktoobrilapsi selleks hästi ette valmistada — see on 7. klassi pioneerirühma auasi. 3. klassis unistavad oktoobrilapsed pioneeriks saamisest: nad teavad, mida kujutab endast pioneerorganisatsioon, neil on juba mõned pioneeritöö oskused ja ühiskondlik-organisatsioonilise tegevuse kogemused.

3. klassi oktoobrilapsed võtavad juba märksa aktiivsemalt osa maleva ja rühma praktilisest tegevusest.

3. klasside tähtedes jätkub ettekujutuse andmine pioneerorganisatsioonist. Kui 2. klassist alustati «teekonda Pioneeride Maale», siis siin viiakse see teekond tavaliselt lõpule.

Oktoobrilapsi tutvustatakse pioneeritöötuse ja pioneeriseadustega, nad kuulevad, kuidas pioneerid neid täidavad ning viibivad rühmakoondustel.

Paljude koolide 3. klassides korraldatakse koos pioneerirühmaga koondusi, mille deviisiks on: «Meil on reegleid täpselt viis, täita neid me oskame». Selleks valmistavad oktoobrilapsed näituse «Oktoobrilapsed on tulevased pioneerid», tutvustades omatehtud kingitusi lasteaiale, emadele ja koolile, joonistusi ja kirjutisi loetud raamatute, jalutuskäikudel ja ekskursioonidel nähtu kohta. Koonduseks antakse välja seinaleht, kus on peale oktoobrilaste märkmete ka pioneeride ja õpetajate artikleid oktoobrilaste tegevuse kohta.

Jutustades pioneerorganisatsiooni ajalugu, korraldavad pioneerid oktoobrilastele kohtumisi kolhoosi, linna ja rajooni esimeste pioneeridega. 3. klassi pioneerid loevad juba iseseisvalt lasteajakirjandust.

Rühmajuhid ja õpetajad püüavad 3. klassi oktoobrilastes kujundada arusaamist, et pioneerid, kommunistlikud noored ja kommunistid õpivad ning töötavad Iljiti juhtnööride järgi. Neile korraldatakse kohtumisi kommunistliku töö brigaadide ja töökangelastega ning tutvustatakse kodukoha tulevikku.

Eriti armastavad oktoobrilapsed timurlaste tööd. Suure vastutustunde ja huviga abistavad tähekesed vanu inimesi, töö- ja sõjainvaliide ning nende perekondi.

Samuti meeldib 3. klassi õpilastele tegevus lasteaias, kus nad esinevad mudilastele, teevad mänguasju jne. Jätkub iseteenindamine koolis ja kodus. Aktiivselt võetakse osa kogu maleva ühiskondlikult kasulikust tööst koolis. Töö-tatakse kooliaias, istutatakse puid ja pöösaid, koos vanemate õpilastega rajatakse kelgumägesid ja kastetakse liu-välja. Koos pioneeridega abistatakse oma kodukolhoosi või -sovhoosi viljakoristamisel, juurvilja kasvatamisel, kodulindude ja küülikute eest hoolitsemisel, võetakse osa looduskaitsest, ravimtaimede kogumisest jne.

Paljudes oktoobrilaste tähtedes on saanud traditsiooniks tähistada pioneeriorganisatsiooni astumist kas kollektiivsete või individuaalsete ühiskonnale kasulike tegudega (koolile või lasteaiale antakse üle omakasvatud lilled ja omavalmistatud mänguasjad, kolhoosile antakse üle omakasvatatud küülikud).

Töös ühiskonna hüvanguks näitavad oktoobrilapsed oma valmisolekut saada pioneeriks.

Tavaliselt korraldavad vanemad pioneerid koonduse «Pioneerirühma sünd», kus oktoobrilastele antakse üle oma rühma parimad traditsioonid.

Tulevasi pioneere kutsutakse rühmade ja salkade koon-dustele, huvitavatele kohtumistele nende vanemate sõp-radega. 7. klassi õpilased haaravad oktoobrilapsi kaasa kõige mitmekesisemale tegevusele: oktoobrilapsed on timurlaste ja punaste jäljeküttide abilised, nad tööta-vad pioneeriinstruktorite poolt juhitud ringides, aita-vad kaasa tööle pioneeritegevuse piirkonnas. Oktoobri-lapsed saavad ülesanded juba rühma- ja malevanõu-kogult.

Mõneti muutuvad 3. klassis ka omavalitsuse vormid, lähenedes üha enam pioneerirühma struktuurile. Palju-des pioneerimalevates luuakse 3. klassi oktoobrilaste täh-tede komandöride nõukogud. Oktoobrilapsed arutavad koos pioneeridega tähe ja tähekestes tööplaan kuu ulatu-ses ning teevad selle täitmise kohta kokkuvõtteid.

3. klasside oktoobrilaste tähtede töös on omad raskused. Teisel poolaastal saab osa oktoobrilapsi pioneerideks. Kuni pioneere on vähe, moodustavad nad salga 7. klassi rühma juures, siis aga on klassis juba palju pioneere. Rühma-

juhtide ja õpetajate ette kerkib küsimus: kuidas kooskõlastada pioneeride ja oktoobrilaste tähe tööd?

Mõnedes koolides ja internaatkoolides «suletakse» pioneerirühma loomise momendist alates oktoobrilaste tähed 3. klassides. Kuid kogemused näitavad, et tähest lahkunud esimestel pioneeridel ei ole hoopiski tarvis tähega hüvasti jätta, vaid, vastupidi, nad peavad aktiivselt aitama oktoobrilastel pioneerirühma ellu lülituda.

Mis puutub oktoobrilaste lipu ja tähekeste üleandmisesse 1. klassi õpilastele, siis tehakse seda pidulikult mõnede koolide 4. klassis, kui kõik oktoobrilapsed on saanud pioneerideks. See on eriti hästi õnnestunud väikesekomplektilistes koolides, kus 4. klassi pioneerid on tähtede ja tähekeste peamised organiseerijad. Huvitavad on koolide kogemused, kus pioneerid hoiavad oma oktoobrilaste lipu ja tähekesed alal 5. klassini ning annavad need siis üle 1. klassi õpilastele.

Mitte kuidagi ei ole end õigustanud oktoobrilaste pioneerideks vastuvõtmisega viivitamine kuni õppeaasta lõpuni. Otstarbekam on 3. klassi oktoobrilapsi pioneerideks vastu võtta siis, kui nad on saanud kümneaastaseks ja kui nad on pioneeride väärilised.

RÜHM TÖÖTAB OKTOOBRILASTEGA ALATI JA KÕIKJAL

Rühm töötab oktoobrilastega alati ja kõikjal: koolis, oktoobrilaste elukohtades, pioneeride tegevuspiirkonnas, suvel linna- ja maalaagrites, koolivaheaegadel ja pühapäevadel.

Pioneeride kõige suurem hoolitsus oma tegevuspiirkonnas peab olema pühendatud mudilastele, oktoobrilastele. Pioneeride tegevuspiirkonna majade õuedes rajatakse talvel liuvälju, kelgumägesid, lumest kindlusi, korraldatakse nääripidusid jne. Suvel rajatakse lilleklumpe, muinasjututaresid, mudilaste mänguväljakuid (kiikede ja karusselliga), oktoobrilaste kosmodroome, peetakse pidusid. Piirkonnas avatakse oktoobrilastele mängude kogud, lugemislauad, kinod «Mudilane» ja «Täheke», samuti «Doktor Valuson haigla», kus parandatakse nukke, nukuateljeesid ja mänguasjade töökodasid. Oktoobrilapsed võtavad osa haljasalade ja lindude hooldamisest.

Huvitavad on pioneeride kogemused lasteaedade «Väike-meel» loomisel. Pioneerid õpetavad seal mudilasi joonistama, voolima, laulma ja tantsima, korraldavad neile spordivõistlusi. Eriti tähtis on see suvel maakohtades, kus emad käivad põllutööl. Niisugustesse «lasteaedadesse» tulevad mitte ainult oktoobrilapsed, vaid ka mudilased, kes ei käi veel koolis. Siit algabki pioneeride võitlus koolikohustuse täitmise eest. Pioneerid tutvustavad sügisel 1. klassi minevaid lapsi kooliga, õpetavad neid loetut ümber jutustama, selgitavad neile elementaarseid käitumisreegleid koolis. Pioneerid tunnevad huvi, kas kõik seitsmeaastased lapsed on kooli sisse kirjutatud, ja kui tarvis, aitavad seda teha.

OKTOOBRILAPSED LAAGRIS

Laagri malevanõukogu koos vanempioneerijuhiga organiseerib ka oktoobrilaste tööd. Malevanõukogu teeb rühmadele ülesandeks korraldada laagris viibimise ajal tegevust ka nooremates rühmades. Paremini ettevalmistatud pioneeride hulgast valitakse tähekeste juhid. Rühma kõik pioneerid on vastutavad töö eest nooremas rühmas.

Kui nooremas rühmas on 1., 2. ja 3. klassi õpilased, siis moodustatakse tähekesed üheealistest lastest.

Korrapidajaks oleva rühma kaks-kolm pioneeri aitavad oktoobrilaste rühmadel päevakorrast kinni pidada.

Laagri malevanõukogu, oktoobrilaste sõprade nõukogu, rühmanõukogu ja tähekeste juhtide ülesandeks on saavutada, et oktoobrilapsed võtaksid osa kõigest, mis laagris toimub. Kui näiteks toimub laagri spartakiaad, võtavad oktoobrilapsed sellest samuti osa, avades kehakultuurlaste paraadi, korraldades mängu ja lõbusa teatejooksu.

Oktoobrilastel peab olema laagris oma tegevus, peod, ekskursioonid, festivalid ja muinasjutuõhtud.

Oktoobrilastega tehtavaks suviseks tööks kasutatakse vorme ja meetodeid, millest oli juttu alajaotuses «Pioneerirühm ja oktoobrilapsed». Nendest tuleb rohkem kiita neid, mis on laagri tingimustes rohkem sobivad ning suunatud laste tervise tugevdamisele, nende füüsilisele karastamisele, aktiivse puhkuse võimaldamisele ja tutvustavad lapsi loodusega, õpetades seda armastama.

Oktoobrilaste juhte valmistatakse ette pioneeriaktiivi laagrites.

PIONEERIRÜHMA JUHT JA OKTOOBRILASTE TÄHT

Rühmajuht suunab rühmanõukogu kaudu laste kogu tegevust. Temast sõltub palju pioneerirühma töö oktoobrilaste tähes. Ta peab tegutsema koos õpetaja ja oktoobrilaste tähe juhiga.

Rühmajuht annab nõu, aitab plaani koostada, jälgib, et rühmanõukogu oleks oktoobrilaste tegevusega kursis, annab igale pioneerile ülesandeid tööks oktoobrilastega, organiseerib pioneeride individuaalset šeflust oktoobrilaste üle (eelkõige nende üle, kes vajavad pidevat abistamist ja kontrollimist). Hoolitseb, et rühma tööplaanis ja kohustustes kajastuks konkreetset, mida tehakse oktoobrilaste tähe juhtimiseks.

Oktoobrilaste juhtide tööd arutatakse rühmanõukogu koondustel.

PIONEERIMALEV JA OKTOOBRILASTE TÄHED

Tööd oktoobrilastega juhivad koolis malevanõukogu ja vanempioneerijuht. Malevanõukogu liikmetest (soovitav 7.—8. klassi õpilane) määratakse oktoobrilaste töö eest vastutaja. Kui koolis on komsomoliorganisatsioon, siis palub malevanõukogu oktoobrilaste tähtede juhtideks, eriti 3. klassides, määrata kommunistlikke noori, kes armastavad lapsi ja kellel on tööks oktoobrilastega kogemusi. Tähe juht on üheaegselt rühmajuhi abiline. Mõnedes suuremates koolides, kus on palju oktoobrilaste tähti, luuakse malevanõukogu juures oktoobrilaste sõprade nõukogu (5—9-liikmeline). Seega organiseerivad malevanõukogu ja vanempioneerijuht tööd oktoobrilastega nende sõprade nõukogu või selle eest vastutaja (malevanõukogu liige) kaudu.

Alg- ja väikesekomplektilistes koolides hoolitsevad kõige väiksemate (1. ja 2. klassi õpilaste) eest 3. ja 4. klassi pioneerid, keda peavad juhtima lähedal asuvate 8- ning 11-klassiliste koolide pioneerid ja kommunistlikud noored. Nad kas töötavad nendes koolides või loovad oktoobrilaste tähed elukohtades moodustatud pioneerirühmade juures. Nende rühmade tööle tõmmatakse kaasa ka kommunistlikud noored tootmisest. Need

töötavad mittekoosseisulise rühmajuhi ja õpetaja juhtimisel.

Rühmajuhid ja oktoobrilaste sõbrad on täiskasvanute abilisteks nooremate õpilaste kasvatamisel.

Tähtede juhid kinnitab malevanõukogu.

PIONEERIDE ETTEVALMISTAMINE TÖÖKS OKTOOBRILASTEGA

Paljudes malevates õpetatakse oktoobrilaste juhte ja sõpru süstemaatilisel.

Õpetamise vormid võivad olla erinevad: tähekeste juhtide koondused, oktoobrilaste juhtide kursused, seminarid ja koolid, oktoobrilaste juhtide ja sõprade päev, oktoobrilaste sõprade klubi töö jt.

Pioneeride ettevalmistamise eest tööks oktoobrilastega vastutab vanempioneerijuht või vastav õpetaja. Ettevalmistust organiseerivad nad malevanõukogu või oktoobrilaste sõprade nõukogu kaudu, kusjuures sellest haaratakse osa võtma rühmajuhid, algklasside õpetajad, aineõpetajad, raamatukoguhoidjad, arst, lastevanemad, kommunistlikud noored ja pioneeriinstruktorid.

Nende koonduste temaatika kinnitab malevanõukogu õppeveerandiks. Tavaliselt kuuluvad sinna kogemuste vahetamine, nõuanded lähema aja töö planeerimiseks ja praktiline tegevus (mängud, laulud, mitmesuguste esemete valmistamine jne.).

Tähekeste juhtidega on parem töötada diferentseeritult, ühealaste gruppides (1., 2. ja 3. klassi tähekeste juhid).

Malevanõukogu korraldab ülevaatusi ja võistlusi pioneerirühmade töö kohta oktoobrilastega. Ülevaatuses tingimused töötab malevanõukogu ülesandel välja oktoobrilaste sõprade nõukogu või oktoobrilaste töö eest vastutaja koos aktivistidega. Võistluse tingimused peavad kajastama neid põhiülesandeid, mis on rühmal oktoobrilastega tehtavas töös antud etapil.

Malevanõukogu organiseerib rühmade vastastikust kontrolli ülevaatuses valmistumisel. Niisuguse kontrolli ja reidide peaülesandeks on paremate kogemuste laialdane levitamine ja tingimusi mittetäitvate rühmade ühiskondlik mõjutamine. Malevanõukogu teeb ülevaatuses süstemaatilisel kokkuvõtteid.

ÕPETAJA, PIONEERIRÜHM JA OKTOOBRILAPSED

Oktoobrilastega töötamisel on tähtis algklasside õpetajate suhtumine. Edu saavutab see õpetaja, kes teeb kasvatus- ja klassiväliselt tööd oktoobrilaste tähe ja tähekeste kaudu, toetudes seejuures pioneerirühmale ja oktoobrilaste juhtidele. Õpetaja on rühmajuhhi vanem sõber, kogemustega nõuandja ja aktiivne abiline.

Õpetaja peab alati meeles pidama, et oktoobrilaste täht luuakse pioneerirühma ja maleva, mitte aga õpetaja juures. Ta peab hästi teadma oktoobrilastega tehtava töö ülesandeid, sisu, vorme ja meetodeid, tundma vastavat kirjandust, käima haridusorganite, õpetajate täiendusinstituutide, pioneeride majade ja pioneerorganisatsiooni nõukogude oktoobrilaste töö sektiioonide poolt korraldatud konsultatsioonidel ja seminaridel, mis on mõeldud kogemuste vahetamiseks oktoobrilaste töö kohta.

Kogemused näitavad, et paremini töötatakse oktoobrilastega seal, kus algklasside õpetajail on tihe kontakt pioneerirühmade ja nende klasside juhatajatega, tähtede ja tähekeste juhtidega.

Paljudes koolides määravad pedagoogilised kollektiivid algklasside õpetajate hulgast ühe inimese, kes vastutab kogu töö eest oktoobrilastega. See õpetaja võtab koos vanempioneerijuhiga osa oktoobrilaste tegevuse planeerimisest, organiseerib kogemuste vahetamist, abistab noori pedagooge ja loob vastavasisulise metoodilise nurga. Samuti esitab ta vastavaid probleeme läbiarutamiseks õpetajate metoodilistes koondistes ja õppenõukogudes. Paljudes linnades ja rajoonides kuuluvad oktoobrilaste töö eest koolides vastutavad õpetajad pioneerorganisatsiooni nõukogu vastavate sektiioonide koosseisu.

Õpetaja aitab 4. klassi pioneerirühmajuhil ja rühmanõukogul rühma elu nii korraldada, et pioneerid oleksid ette valmistatud tööks oktoobrilastega (hoolitsemine lasteaias ja pioneeride tegevuspiirkonna mudilaste eest, tutvumine tulevaste esimese klassi õpilastega). Siin selguvad ka tööks mudilastega kõige kohasemad organisaatorid.

Ka aitab õpetaja õigesti valida tähekeste juhte ja pioneeraktiivseid tööks oktoobrilaste tähtedes, annab nõu, kuidas paremini vastu võtta 1. klassi õpilasi ja neid tähekestesse ühendada. Õpetaja võtab osa oktoobrilaste tähtede juhtide nõukogu tööst, jutustab lastele oktoobrilaste ealis-

test ja individuaalsetest eripärasustest, annab näpunäiteid, kuidas üht või teist oktoobrilast paremini kaasa haarata.

Õpetaja külastab tähekeste üksikuid koondusi, jälgib pioneeride tegevust tähes (eriti töö algul), selgitab lastevanematele oktoobrilastega tehtava töö tähtsust ja kutsub neid sellest osa võtma.

Koostades oma temaatilist tööplaani, näeb õpetaja ette võimalused õppe- ja kasvatustöö seostamiseks ka oktoobrilaste tähtedes.

OKTOOBRILASTE TÖÖ JUHTIMINE KOMSOMOLIKOMITEEDE, PIONEERIORGANISATSIOONI NÕUKOGUDE JA HARIDUSORGANITE POOLT

Oktoobrilastega tehtavat tööd juhivad komsomolikomiteed koos haridusosakondadega.

Pioneeriorganisatsiooni nõukogude juures luuakse oktoobrilaste töö sektsioonid, mille ülesandeks on koolide paremate kogemuste üldistamine ja levitamine, oktoobrilastega tehtava töö abistamine, meetodiliste nõuannete väljatöötamine ja massiürituste korraldamine oktoobrilastele.

Kogemuslikult kuuluvad sektsioonide koosseisu enamasti komsomoli- ja pioneeritöötajad, oktoobrilastega tehtava töö eest vastutavad algklasside õpetajad, kooliväliste lasteasutuste ja rajoonide pedagoogiliste kabinetide töötajad, pensionärid, lastevanemad, nuku- ja lasteteatrite näitlejad, raadio-, televisiooni- ja teiste alade töötajad.

Komsomolikomiteed kontrollivad rajoonide pioneerinõukogude büroode tööd oktoobrilaste töö sektsiooni juhtimisel, arutavad oktoobrilastega tehtavat tööd büroodel, pleenumitel ja aktiivi nõupidamistel, võtavad tarvitusele praktilisi abinõusid pioneeriorganisatsioonide poolt oktoobrilastega tehtava töö parandamiseks, hoolitsevad pioneerijuhtide ja algklasside õpetajate ettevalmistamise eest tööks oktoobrilastega.

Komsomolikomiteed koos haridusorganitega rakendavad pedagoogiliste instituutide pedagoogikakateedreid pioneerijuhtide ja õpetajate teadmiste tõstmiseks tööks oktoobrilastega, korraldavad ühiselt oktoobrilaste tööd käsitlevaid pedagoogilisi loenguid, teoreetilisi konverentse ning üliõpilaste kursuse- ja diplomitööde arutamist.

Tööd oktoobrilastega linnas ja rajoonis organiseerivad ka laste omavalitsusorganid — rajooni ja linna oktoobrilaste sõprade nõukogud.

Leningradi pioneeride staabi juures näiteks on loodud rajoonide ja linna oktoobrilaste sõprade nõukogud. Oktoobrilaste sõprade nõukogudesse kuuluvad sõprade nõukogude esindajad (või oktoobrilaste töö eest vastutajad) malevatest ja sõprade nõukogude esindajad rajoonidest. Niiviisi ühendavad sõprade nõukogude liikmed malevaid, rajoone ja linna.

Sõprade nõukogud kinnitab rajooni või linna pioneeride staap, kellele antakse oma tegevusest süstemaatiliselt aru.

Oktoobrilaste sõprade nõukogu töötab välja ja esitab staabile kinnitamiseks ülevaatuse tingimused maleva ja rühmade töö kohta oktoobrilastega, organiseerib tööga tutvumiseks ja kogemuste vahetamiseks väljasõidukoondusi malevatesse ja pioneeride majadesse, korraldab koos sektsiooniga klubipäevi, kokkutulekuid, koondusi, sõprusreide ja puhkeõhtuid rühmajuhtidele ja oktoobrilaste juhtidele. Teeb ülevaatustest kokkuvõtteid, määrab kindlaks võitjad, esitab need autasustamiseks, on oktoobrilaste ülerajooniliste pidude organiseerijaks.

Komsomolikomiteed ja pioneerorganisatsiooni nõukogud haaravad tööle oktoobrilastega koolides ja elukohtades kaasa pensionäre, ühiskonnategelasi, kunstiala töötajaid ja sportlasi.

SISUKORD

Pioneerorganisatsiooni tööst kommunismi ehitamise praegusel etapil.

L. BALJASNAJA, ÜLKNÜ KK sekretär, V. I. Lenini
nim. Üleliidulise Pioneerorganisatsiooni Kesknõukogu
esimees 7

Kool ja pioneerorganisatsioon.

M. KAŠIN, Vene NFSV haridusministri asetäitja . . . 41

Nõukogude üldsus, perekond ja pioneerorganisatsioon.

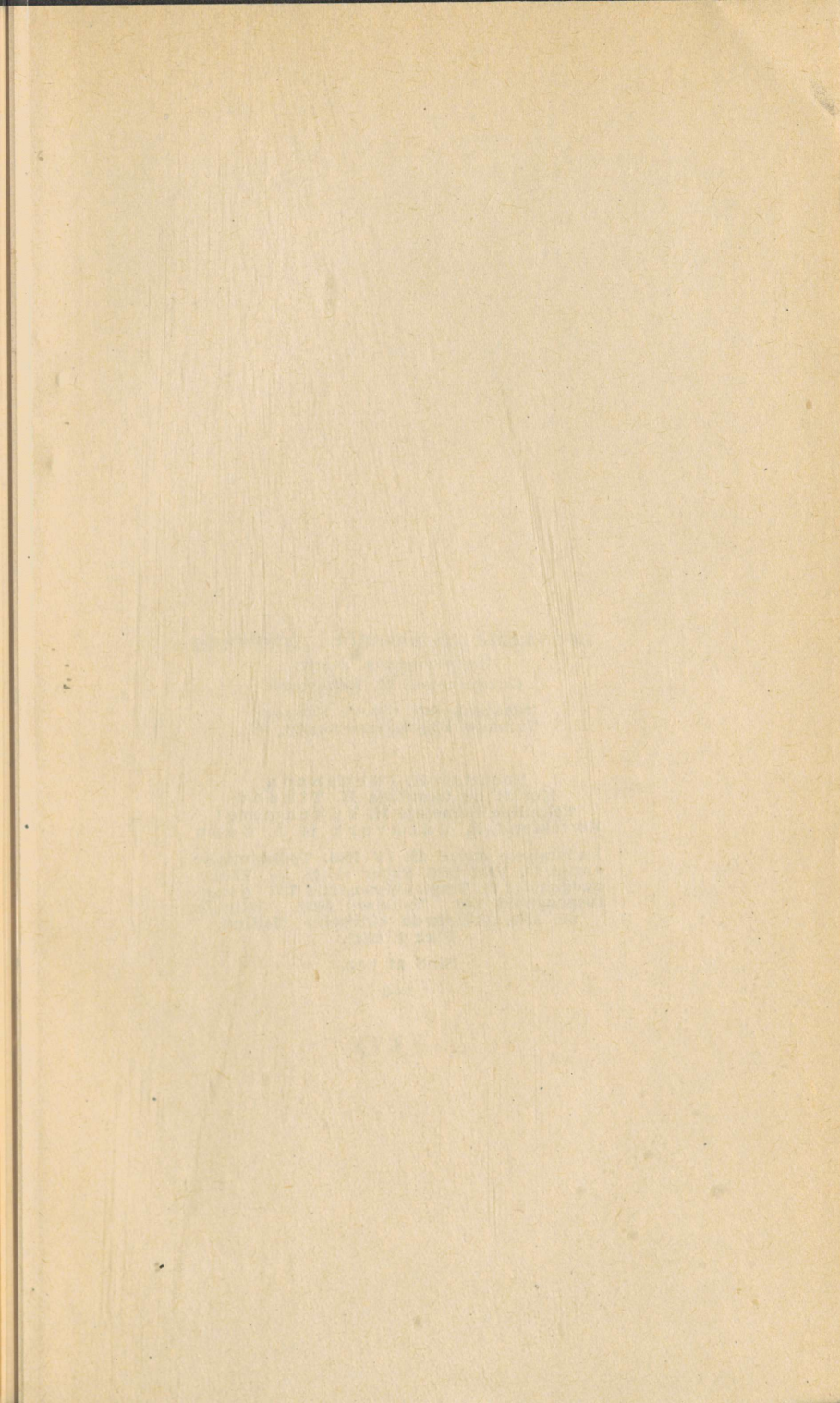
A. KONDRATJUK, Ukraina NSV Pedagoogika Ühingu
Presiidiumi liige 59

Pioneerides kommunistlike veendumuste ja kommunismi-
ehitaja kõrgete moraalseste omaduste kasvatamine 82

Pioneerimaleva töö süsteem 89

Pioneerirühma töö süsteem 104

Tööst oktoobrilastega 119

23 kop.

A-26930

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00428045 1